

Maanpuolustus

N:o 101
3/2012

Transatlanttiset suhteet

Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyö
NATO, EU ja Yhdysvallat –
"Kunniallinen kolmidraama"?

Venäjä Yhdysvaltojen geostrategiassa

Makarovin puhe
MPKY:n turvallisuuspolitiikan illassa
sekä Tuomas Forsbergin
analyysi Makarovin puheesta

Haastattelu
Pääministeri Jyrki Katainen
Pääministerin näkemyksiä
Suomen turvallisuuspolitiikan haasteista

Maanpuolustus

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen julkaisu

Päätoimittaja:	Neuvotteleva virkamies	Janne Kuusela
Toimituskunta:	Päätoimittaja Uutispäätoimittaja Professori Eversti, viestintäjohtaja Viestintäjohtaja Toimittaja Osastopäällikkö Tieto- ja viestintäjohtaja	Arno Ahosniemi Päivi Anttikoski Tuomas Forsberg Jyrki Heinonen Jyrki Iivonen Tuomo Lappalainen Matti Saarelainen Marjo Timonen
Toimitussihteeri:	Majuri	Tatu Mikkola
Toimituksen sihteeri:		Anita Pursiainen
Toimituksen yhteystiedot		
	postiosoite:	PL 266 00171 HELSINKI
	käyntiosoite:	Maneesikatu 6
	puhelin:	+358 40 149 3649
	sähköposti:	maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com
	www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi	

Maanpuolustus-lehdessä esitetyt mielipiteet ovat asianomaisten kirjoittajien omia näkemyksiä eikä niiden tarvitse välttämättä edustaa lehden toimituskunnan tai Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kantaa

Maanpuolustus-lehden levikki on 12 000 kappaletta.

Ilmoitushinnat nelivärisenä:

3. kansi eli takakannen sisäpuoli	1200 €
Kokosivuilmoitus	1000 €
½ sivu	600 €
¼ sivu	300 €

Ilmoittajia pyydetään ottamaan yhteyttä toimituksen sihteeriin.

Seuraavan lehden ilmoitukset tulee olla toimituksen sihteerillä (maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com) viimeistään 22.10.2012. Mediakortti on tämän lehden viimeisellä sisäsivulla.

Graafikko, kuvatoimitus: Jukka Talari
Paino: Edita Prima Oy, Helsinki 2012

Tässä numerossa:

4 Pääkirjoitus

Haastattelu

8 Pääministeri Jyrki Katainen

Teema-artikkelit: Suomen ulkopoliittikan tulevaisuus

12 Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyö

16 Naton kehitysnäkymiä Chicagon jälkeen

22 Nato, Eu Ja Yhdysvallat –"kunniallinen kolmiödraama"?

28 Suomen osallistuminen MNE -tutkimus- ja kehittämisharjoituskokonaisuuteen

36 Venäjä Yhdysvaltojen geostrategiassa

Muut artikkelit

43 N.J. Makarovin esitelmä 5.6.2012 MPKY:n esitelmätilaisuudessa

52 "Kenraali on pitänyt puheen"

54 Makarov tarkasteli Suomea Venäjän ulkopoliittikan perspektiivistä

Kirja-arviot

56 Muutosten Venäjä -raportti

Kuulumisia

58 Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kuulumisia

60 Maanpuolustuskurssien kuulumisia

65 Kurssien kokoontumisia

75 Yhdistykset toimivat

77 Osoitetiedot

78 Mediakortti

↑
otsikoita klikkaamalla pääsee
kyseisen artikkelin ensimmäiselle sivulle

Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin käyneiden

osoitteenmuutokset toimituksen postiosoitteella tai telefax 0299 530 236

tai sähköposti: maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com

Alueellisen maanpuolustuskurssin käyneiden osoitteenmuutokset alueellisille yhdistyksille, yhteystiedot viimeisellä aukeamalla.

Transatlanttinen sopimus 2020-luvulla

Kun Pohjois-Atlantin sopimusta 1940-luvun lopulla hahmoteltiin, oli kantavana ajatuksena yhteisymmärrys kaikkia osapuolia hyödyttävästä asetelmasta. Yhdysvallat sitoutui takaamaan Euroopan turvallisuuden sijoittamalla pysyvästi joukkojaan Eurooppaan sekä ylläpitämällä ydinpelotetta. Vastavuoroisesti Euroopan maat sitoutuivat ylläpitämään asevoimia, jotka yhdessä Yhdysvaltojen kanssa kykenisivät vastaamaan Neuvostoliiton muodostamaan konventionaaliseen sotilaalliseen uhkaan. Tähän asetelmaan viitataan usein sanaparilla ”Transatlantic Bargain”, jonka muotoili vuosina 1965–1969 Yhdysvaltojen Nato-suurlähettiläänä toiminut Harlan Cleveland.

”Transatlanttinen sopimus” on palvellut Naton punaisena lankana halki liittokunnan historian. Samalla se on ollut alituisen kiistelun ja jännitteiden aiheena liittolaisten kesken. Hyvin pian Naton perustamisen jälkeen kävi ilmi, etteivät Euroopan maat olleetkaan valmiita panostamaan maanosansa puolustamiseen niin paljoa, kuin mitä kunnianhimoisissa tavoitteissa oli sovittu. Yhdysvallat joutui alusta alkaen kantamaan huomattavasti suuremman taakan. Yhdysvallat kuitenkin sieti ”vapaamatkustamista”, koska sopimus palveli sen tärkeitä päämääriä ja ainakin osa Euroopan maista edes vakavissaan pyrki täyttämään Nato-sitoumuksensa.

Transatlanttinen sopimus säilytti alkuperäisen olomuotonsa aina Berliinin muurin murtumiseen saakka. Kylmän sodan jälkeen sopimus sai uusia vivahteita Euroopan unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspoliittikan evoluution myötä. Samalla uhkakuvien vaihtuminen Neuvostoliitosta terrorismiin, hajoaviin valtioihin tai energia- ja kyberturvallisuuteen ovat osaltaan muuttaneet transatlanttisen sopimuksen dynamiikkaa. Uudentyyppisten uhkakuvien soveltaminen konsensuspäättöksenteon pohjana on lähtökohtaisesti vaikeampaa, sillä uhkat eivät useinkaan ole helposti hahmotettavissa eivätkä ne kosketa kaikkia valtioita samalla tavalla. Myös sotilaallisten toimenpiteiden soveltavuudesta ratkaisuksi on useita eri näkemyksiä.

Lisää haastetta aiheuttaa useimpia läntisiä teollisuusmaita ravisteleva talouskriisi, joka heijastuu suoraan puolustusmenoihin. Tässäkään ei ole kyse täysin uudesta ilmiöstä, sillä Natossa on aina keskusteltu jäsenmaiden kyvystä ja halukkuudesta osoittaa puolustukseensa riittävästi resursseja. Utta nyt on ennen kaikkea se, että perinteisesti Euroopan mittakaavassa paljon rahaa puolustukseensa käyttäneet Iso-Britannia, Ranska ja Saksa ovat leikanneet puolustusmenoja merkittävästi.

Reagointi Libyan kriisiin vuonna 2011 kiteytti edellä kuvatut haasteet hyvin näkyvällä tavalla. Yleisesti ottaen Libyan tapaus vahvisti sen, että kansainvälisistä organisaatioista vain Nato kykenee näin intensiivisten sotilaallisen operaation suunnittelemaan ja toimeenpanoon. Operaation takana oli laaja poliittinen tuki ja päätös sen käynnistämisestä syntyi nopeasti, vain kuusi päivää YK:n turvallisuusneuvoston

päätöslauselman jälkeen. Operaatio myös saavutti tavoitteensa, vaikka siihen kului odotettua enemmän aikaa.

Eurooppalaiset maat kantoivat Libyassa aikaisempaa enemmän vastuuta. Tämä oli luontevaa, sillä operaatio tapahtui aivan EU:n etelärajan tuntumassa. On myös ymmärrettävää ettei Yhdysvallat ollut halukas johtamaan Libyan operaatiota, kohdennettuaan juuri valtavasti lisäresursseja Afganistaniin. Yhdysvaltojen sotilaallista voimaa tarvittiin nytkin operaation käynnistämiseen, mutta sen jälkeen eurooppalaiset ottivat hoitaakseen valtaosan toiminnasta. Iso-Britannia ja Ranska kantoivat suurimman taakan niin sotilaallisella kuin diplomaattisellakin rintamalla. Muista Nato-maista varsinkin Belgia, Italia, Kanada, Norja ja Tanska osallistuivat merkittävillä panoksilla.

Vaikka Yhdysvallat ei tällä kertaa johtanutkaan operaatiota, joutui se kaikesta huolimatta tuottamaan suurimman osan operaation toteuttamisen kannalta välttämättömistä ydinsuorituskyvyistä (mm. täsmäaseet, ilmatankkuskoneet, tiedustelu- ja valvontatehtävissä tärkeät miehittämättömät ilma-alukset sekä kohteiden maalittaminen). Operaation edetessä Yhdysvallat joutui ampumatarvikkeiden ohella toimittamaan liittolaisilleen polttoainetta, varaosia ja teknistä tukea, joita ilman toimintaa ei olisi kyetty jatkamaan.

Vaikka päätös Libya-operaation käynnistämisestä oli yksimielinen, alle puolet Nato-maista lopulta osallistui siihen. Erityisen huolestuttavaa eurooppalaisesta näkökulmasta oli se, että moni sivustaseuraajiksi jääneistä maista ei jättänyt osallistumatta operaatioon pelkästään poliittisen tahdon puutteen tai talouskriisin vuoksi. Ne eivät myöskään olisi kyenneet osallistumaan suorituskykypuutteiden takia.

Euroopan maiden puolustusmenot ovat viime vuosina laskeneet samaan aikaan kun Afganistan ja muut meneillään olevat operaatiot ovat nielleet valtavasti resursseja. Tämä on johtanut siihen, että investoinnit nykyaikaiseen puolustusmateriaaliin ovat kärsineet merkittävästi. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu, on tulevaisuudessa kyseenalaista kykeneekö edes Nato toteuttamaan Libyan kaltaisia operaatioita ilman, että Yhdysvallat ottaa kantaakseen suhteettoman suuren taakan.

Ongelma on ollut jo pitkään tiedossa ja valtiontalouksien kehnot näkymät tuskin lisäävät mahdollisuuksia korjata asiaa. Jäljelle jäävä vaihtoehto on kohdistaa huomio siihen, kuinka pienentyvät puolustusmenot käytettäisiin mahdollisimman viisaasti. Pienentyvilläkin puolustusbudjeteilla voidaan saada aikaan varteenotettavaa suorituskykyä, jos resurssit onnistutaan kohdentamaan oikein. Euroopan maat käyttävät kuitenkin edelleen puolustukseen yhteensä lähes 200 miljardia euroa vuodessa. Tämän pitäisi riittää tehokkaaseen puolustuskykyyn - jos se vain kyetään käyttämään

oikein. On tehtävä enemmän yhdessä, priorisoitava tarpeita ja myös luovuttava jostain. Tämä ei kuitenkaan ole käytännössä aivan niin yksinkertaista, kuin miltä se saattaa kuulostaa.

Libyan kriisin kokemukset ja talouskriisin heijastuminen Euroopan maiden puolustuskykyyn on saanut Yhdysvallat tarkastelemaan liittolaissuhteitaan uudesta näkökulmasta. Vapaa, turvallinen ja hyvinvoiva Eurooppa sekä transatlanttinen liittolaissuhde ovat perinteisesti olleet Yhdysvalloille niin tärkeitä strategisia intressejä, että veronmaksajille on kyetty perusteellaan huomattavien resurssien sitominen Euroopan puolustamiseen. Julkisen sektorin velkaantumiseen kiinnitetään kuitenkin myös Yhdysvalloissa yhä enemmän huomiota eikä panostamista Euroopan puolustamiseen voida enää pitää itsestään selvänä, elleivät eurooppalaiset itsekään ole valmiita panostamaan omaan turvallisuuteensa.

Yhdysvaltojen hiljattain julkistama uusi puolustusstrategia on herättänyt paljon keskustelua, vaikka kyseessä ei olekaan dramaattinen kurssinmuutos. Jo pitkän aikaa Yhdysvaltojen strateginen mielenkiinto on kohdistunut Aasiaan ja Lähi-itään ja maan asevoimat on aina ollut vahvasti läsnä Tyynen valtameren alueella. Tämä on ymmärrettävää, ottaen huomioon missä Yhdysvallat odottaa kohtaavansa turvallisuuspoliittisia haasteita tulevaisuudessa.

Miltä sitten näyttää transatlanttisen sopimuksen tulevaisuus 2020-luvulle tultaessa? Yhden näkemyksen mukaan sopimusta koossapitävän liimaseoksen olennaisimmat komponentit olivat selkeä käsitys yhteisestä vastustajasta ja tunne välittömästä uhkasta läntisen elämäntavan olemassa ololle. Näiden katoaminen Neuvostoliiton hajoamisen myötä on jättänyt yhä enemmän tilaa liittokuntaa repiville kiistakysymyksille.

Toisen näkemyksen mukaan kyse on aina ollut jostain enemmästä, kuin pelkästään rivien kokoamisesta yhteisen vastustajan edessä. Pintaa syvemmälle katsottaessa Yhdysvaltoja ja Eurooppaa yhdistää vahva sitoutuminen yhteisiin arvoihin, kuten demokratiaan, yksilönvapauteen, ihmisoikeuksiin ja oikeusvaltioon. Transatlanttinen yhteistyö on aina ollut tärkeä kanava näiden arvojen edistämiseen, oli Neuvostoliittoa olemassa tai ei.

Diplomaatit, jotka vuosina 1948–1949 neuvottelivat Pohjois-Atlantin sopimuksesta, tuskin tähtäsivät amerikkalais-eurooppalaisen kaupanhierontaan tärkeistä periaatteista. Harlan Cleveland lanseerasi 1960-luvulla ”transatlanttisen sopimuksen” kuvaamaan sitä, että kyseessä on aidosti kahdensuuntainen suhde. Sen tunnustaminen ja hyväksyminen, että vuoron perään Atlantin molemmilla rannoilla ollaan valmiita joustamaan omista näkemyksistä ja intresseistä yhteisen edun nimissä, on transatlanttisen sopimuksen keskeisintä olemusta.

Transatlanttisen sopimuksen kestävyyttä ovat vuosikymmenten saatossa koetelleet erilaiset kriisit aina Suezista ja Vietnamista Eurooppaan sijoitettuihin ydinkärkiin. Viime aikojen koetinkiviä ovat olleet esimerkiksi Irakin sota, suhtautuminen Venäjään tai keskustelu ohjuspuolustuksesta. Se, että sopimus on vakavistakin erimielisyyksistä huolimatta pitänyt pintansa, viestii peruskivenä olevien sitoumusten ja liittolaissuhteen tuottaman lisäarvon vahvuudesta.

Nyt keskustellaan siitä, kuinka transatlanttista sopimusta pitäisi modernisoida kohtaamaan tulevat kriisit ja konfliktit sekä kuinka tuotetaan niissä tarvittavat sotilaalliset suorituskyvyt. On erityisen tärkeää, että yhteisymmärrys löytyisi 2020-luvun operaatioissa tarvittavista ydinsuorituskykyistä ja niihin liittyvästä taakanjaosta. Perinteisesti Euroopassa on ollut vain muutama näitä kykyjä omaava jäsenmaa ja Yhdysvaltojen on automaattisesti odotettu tuottavan loput. Jatkossa tämä yhtälö ei välttämättä enää toimi samalla kaavalla.

Laajan euro-atlanttisen alueen turvallisuudesta ja vakaudesta huolehtiminen edellyttää jatkossakin mitä todennäköisimmin myös sotilaallista voimaa. Operaatioita joudutaan toteuttamaan monimutkaisissa poliittisissa tilanteissa ja erittäin vaativissa toimintaympäristöissä. Näissä olosuhteissa onnistuminen edellyttää vahvaa yhteistä visiota ja keskinäistä luottamusta, käytettävissä olevia ja ajantasaisia siviili- ja sotilaallisia voimavaroja, kykyä ja tahtoa niiden käyttämiseen sekä strategista kärsivällisyyttä operaatioiden loppuun saattamiseen.

Janne Kuusela

Pääministeri Jyrki Katainen

Haastattelija: Janne Kuusela

Haastattelu 8.8.2012

Pääministerin näkemyksiä Suomen turvallisuuspolitiikan haasteista

Kuinka arvioitte Euroopan ja Yhdysvaltojen taloussuhteiden kehitystä? Mistä löytyvät tänä päivänä "maailmantalouden veturit"?

– Yhdysvaltojen ja Euroopan väliset taloussuhteet ja taloudellinen keskinäisriippuvuus ovat aina olleet tiiviit ja niiden merkitys on myös tulevaisuudessa erittäin tärkeä. Transatlanttinen suhde ylipäänsä on omasta näkökulmastani sekä Suomen että Euroopan kannalta merkitykseltään jopa kasvava.

Maailmalla on – positiivisella tavalla – uusia taloudellisia kasvualueita, joiden poliittinen painoarvo kasvaa talouden myötä. Kasvavista alueista korostuvat Brasilian, Kiinan ja Venäjän kaltaiset maat, joissa talouskasvu on huomattavasti Eurooppaa nopeampaa. Venäjä on luonnollisesti Suomelle hyvin tärkeä. Se ei ole aina helppo markkina-alue, mutta siellä on paljon mahdollisuuksia.

Tällaisessa maailman voimatasapainon muutoksessa on tärkeää, että Yhdysvalloilla ja Euroopalla – jotka jakavat saman arvopohjan - liittolaissuhde säilyy vahvana. Se ei ole suunnattu muita alueita vastaan, mutta yhteiseen arvopohjaan nojaten on hyvä, että tämä tasapainoinen demokraattisen perinteen omaava liittolaissuhde säilyy vahvana vaikuttajana jatkossakin.

Edelleen pidän tärkeänä sitä, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä on sovittu uusien keinojen etsimisestä taloussuhteiden tiivistämiseksi. Yhtenä asiana, jota Suomi tässä yhteydessä voimakkaasti ajaa, on vapaakaupan edistäminen Euroopan ja Yhdysvaltojen välil-

lä. Se ei välttämättä tapahdu kovin nopeasti, mutta joka tapauksessa siinä olisi hyvä liikkua eteenpäin.

Millaisena näette Euroopan taloudellisen tilanteen heijastuvan turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa? Viime vuosina on tehty useita aloitteita monikansallisen yhteistyön tiivistämiseksi sotilaallisten suorituskykyjen osalta. Kuinka arvioitte tämän yhteistyön mahdollisuuksia?

– Se toki näkyy selkeästi, että puolustusbudjetit on jouduttu leikkaamaan useissa maissa. Tämän voi myös nähdä kannustimena järkeväle ja pragmaattiselle suorituskykyjen yhteiselle kehittämiselle, jakamiselle ja käytölle. Lissabonin sopimuksen jälkeen Euroopassa odotettiin rivakampaa edistymistä sekä ulkosuhteiden kehittämisessä että sotilaallisten suorituskykyjen "Pooling and Sharing" yhteistyössä, mutta jäsenmailla on ollut erilaisia näkemyksiä siitä, mitä on tehtävissä ja missä aikataulussa voitaisiin edetä.

Suorituskykyjen yhteiskäyttö ja kehittäminen on tärkeä asia myös Suomelle, joka osallistuu monikansalliseen yhteistyöhön niin EU:n puitteissa, Nato-yhteistyössä kuin Pohjoismaiden kesken. Joskushan on järkevämpää edetä pienempien maaryhmien kesken kansainvälisten organisaatioiden ulkopuolellakin, kuten Pohjoismaat ovat tehneet.

Euroopan puolustusvirasto EDA on otamassa vahvaa roolia eurooppalaisen monikansallisen yhteistyön edistäjänä ja tällaista promoottoria ehdottomasti tarvitaan. EU:n

osalta voidaan positiivisesti laittaa merkille myös edistyminen yhteistyön kehittämisessä kriisinhallinnan osalta. Tämä koskee erityisesti siviilikriisinhallintaa, mutta myös sotilaallista kriisinhallintaa. Viime aikoina EU on toiminut hyvin aktiivisesti varsinkin Afrikan kriisinhallinnan tukemisessa.

Myös kehittyvä Pohjoismaiden yhteistyö on mielenkiintoisessa vaiheessa. Suomelle ja Ruotsillehan on esitetty, Naton kumppanimaiden ominaisuudessa, osallistumista Islannin il-mavalvontaan. Tämä on hyvin konkreettinen aloite, jota molemmissa maissa parhaillaan arvioidaan.

Kaiken kaikkiaan suhtautumisemme näihin asioihin on paitsi yhteistyöhakuista myös hyvin käytännönläheistä. Osallistumme sellaiseen yhteistyöhön, joka palvelee ennen kaikkea oman puolustuksemme päämääriä, mutta tuottaa myös laajemmin lisäarvoa.

Kuinka luonnehtisitte Yhdysvaltojen merkitystä Euroopalle ja Suomelle turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa yhteistyössä?

– Yhdysvaltojen rooli Suomen kumppanina puolustuspolitiikassa on erittäin tärkeä. Puolustusmateriaaliyhteistyö on hyvä esimerkki. Toinen näkökulma tähän on aktiivinen kumppanuusyhteistyö Naton puitteissa. Oli hyvin myönteistä, että Naton huippukokouksessa Chicagossa järjestettiin avainkumppaneiden kanssa erillinen kokous.

Huippukokouksessa Suomen toiminta aloitteellisenä ja aktiivisena kumppanina sai tunnustusta. Emme toki tee asioita vain saadaksemme tunnustusta, mutta kun teemme asioita omasta tahdostamme, niin toimintamme näkeminen positiivisessa valossa on tietenkin aina kannustavaa. Suomi ja Ruotsi ovat tehneet konkreettisia aloitteita Naton kumppanuusyhteistyön kehittämiseksi ja niitä nyt työstetään eteenpäin.

On selvää – ja täysin ymmärrettävää – että Yhdysvallat odottaa Euroopan mailta jatkossa enemmän vastuunkantoa ja aktiivisuutta oman maanosansa sekä sen lähialueiden turvallisuudesta huolehtimisessa. Tähän meidän EU-maiden on varauduttava ja hoidettava oma osuutemme.

Olette pääministerinä olleet hyväksymässä puolustusvoimauudistuksen peruslinjaukset helmikuussa 2012. Miten uudistus on mielestänne lähtenyt käyntiin? Miten arvioitte uudistuksen tiimoilta käytyä keskustelua?

– Ensinnäkin, puolustusvoimauudistus on välttämätöntä ja tärkeää. Uudistus valmistettiin erittäin hyvin puolustushallinnossa, sillä siihen oli osattu varautua jo useita vuosia. Uudistuksen perusajatus ei siis lähtenyt valtion taloudellisesta tilanteesta tai säästövelvoitteista, vaan tarve on ollut tiedossa jo pitkään. Talustilanne toki vauhditti uudistuksen toimeenpanon aikataulua. Maanpuolustuskaan ei muiden julkisten toimialojen tavoin säästynyt leikkauspaineilta, vaan kaikkialta jouduttiin säästämään.

Uudistuksen avaintekijöitä ovat Suomen puolustuskyvyn turvaaminen tulevaisuudessa ja puolustusvoimien antaman koulutuksen laadun parantaminen. Näiden päämäärien saavuttamiseksi puolustusvoimien rakenteellinen uudistaminen on välttämätöntä. Vaikka talous kehittyisikin suotuisasti, velkaantumisen saataisiin taittumaan laskuun ja meillä olisi tulevaisuudessa nykyistä enemmän varoja käytettävissä puolustukseen, rahaa ei kannattaisi käyttää kaikkien nykyisten rakenteiden ylläpitämiseen. Sen sijaan meidän tulee panostaa uudistuksen jälkeiseen rakenteeseen, joka tuottaa

enemmän puolustuskykyä. Sitoutuminen uudistuksen läpiviemiseen on erittäin korkealla.

Puolustusvoimien menorakenteen tasapainottamisen ja pysyvien säästöjen saavuttamisen ohella uudistuksen merkille pantavia hyviä puolia on esimerkiksi se, että kouluttajien ja varusmiesten suhdelukua pystytään viemään parempaan suuntaan ja siten kehittämään varusmieskoulutuksen laatua. Ilman tällaisia positiivisia vaikutuksia ei uudistusta kannattaisi tehdä.

Uudistuksen aikaansaama keskustelu on ollut odotettua ja hyvin ymmärrettävää. Olivatpa uudistuksen taustalla vaikuttavat syyt mitkä tahansa, uudistuksen toteuttaminen merkitsee käytännössä myös joukko-osastojen lakkauttamisia ja sitä myöten työpaikkojen menetyksiä tai siirtoja paikkakunnalta toiselle. Ne ihmiset, joita uudistus konkreettisesti koskettaa, ovat ymmärrettävästi ja luonnollisesti huolissaan. Samoin paikkakunnat ovat huolissaan uudistuksen aluetaloudellisista vaikutuksista.

Lisäksi kansalaiset ovat ylipäättään huolissaan siitä, vaikuttaako joukko-osastojen ja henkilöstön vähentäminen kielteisesti puolustuskykyymme. Toivon mukaan tähän kysymykseen on kyetty vastaamaan riittävän selkeästi. Kun koulutettavien määrä vähenee, muutoksen on heijastuttava myös rakenteisiin. Puolustuskykymme ei ole myöskään ole siitä riippuvainen, millä paikkakunnilla varusmieskoulutusta antavat joukko-osastot sijaitsevat.

Puolustusvoimia koskevat uudistukset ovat pienemmässäkin mittakaavassa olleet aina haastavia toteuttaa, mutta kautta Suomen historian puolustusvoimiemme rakenteita on muutettu eri syistä. Resurssija on joka tapauksessa pystyttävä käyttämään aina tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Jos uudistusta ei tehtäisi, käyttäisimme puolustukseen tarkoitettuja rahoja epätarkoituksenmukaisella tavalla, mikä heikentäisi puolustuskykyämme.

Suomi on osallistunut kriisinhallintaan Afganistanissa yli kymmenen vuotta. Millaisena näette Afganistanin tulevaisuuden? Miten Suomi voisi parhaiten edistää sen kehitystä turvallisemmaksi ja vauraammaksi?

– Afganistanin tulevaisuus näyttää hyvin vaikealta tästäkin eteenpäin eikä mitään nopeaa tai automaattista vakautumista voida odottaa. Uusi vaihe alkaa, kun turvallisuusvastuu vuoden 2014 loppuun mennessä siirretään maan omille viranomaisille. Tästä alkaa myös kansainvälisen yhteistyön uusi vakauttamis- ja tukioperaatio, sillä afganistanilaisia ei tule jättää oman onnensa nojaan. Kansainvälinen yhteisö pystyy toivon mukaan jatkossa keskittymään paremmin yhteiskunnan rakentamiseen, paikallisten viranomaisten huolehtiessa turvallisuudesta.

Suomen kehitysyhteistyössä Afganistanin kanssa on kolme prioriteettialuetta:

1) demokratian ja hyvän hallinnon vahvistaminen; 2) ihmisoikeus- ja tasa-arvokehityksen tukeminen, erityisesti tyttöjen koulunkäyntimahdollisuuksien turvaaminen; sekä 3) elinkeinoelämän kehittäminen, jossa painopisteinä on kaivosteollisuus. Afganistanin poliisitoiminnan ja oikeusvaltion kehittämiseen Suomi panostaa siviilikriisinhallinnan keinoin, ennen kaikkea EU:n EUPOL-opeeraatioon osallistumalla.

Jos Afganistanin turvallisuus-, demokratia- ja ihmisoikeustilanteet kohenevat ja inhimilliset resurssit saadaan tehokkaasti hyödynnettyä, positiivisia näköaloja on maan mittavien luonnonvarojen hyödyntämiseksi siviiliyhteiskunnan jälleenrakentamisessa. Tilanteen haasteellisuutta ei pidä vähätellä, mutta Afganistan ei välttämättä jää köyhäksi, mikäli yhteiskunta kykenee hyödyntämään omia voimavarojaan. ☺

Suurlähettiläs Ritva Koukku-Ronde

Suomen suurlähetystö, Washington

Suomen ja Yhdysvaltojen yhteistyö

Suomen ja Yhdysvaltojen suhteet erinomaiset ja ongelmattomat.

Suomen ja Yhdysvaltojen suhteet ovat erinomaiset ja ongelmattomat. Poliittisen tason vierailuja ja tapaamisia on ollut viime aikoina poikkeuksellisen runsaasti. Maiden välinen kanssakäyminen ulottuu lähes kaikille yhteiskunnan eri aloille ja sillä on pitkä historia. Ensi vuonna tulee kuluneeksi 375 vuotta siitä, kun suomalaiset ja ruotsalaiset saapuivat Delawareen Yhdysvaltojen itärannikolle. Tällä hetkellä Yhdysvalloissa asuu noin 700 000 amerikkalais-suomalaista.

Suomi hyötyy yhteistyöstä Yhdysvaltojen kaltaisen suuren ja dynaamisen maan kanssa. Yhdysvallat on Suomelle tärkeä kauppakumppani; se on Suomen suurin vientimarkkina Euroopan ulkopuolella. Tavarakauppa on ollut Suomelle selvästi vientivoittoista. Palvelukaupan merkitys on koko ajan kasvamassa. Suorien investointien osalta suunta on suurempi Suomesta Yhdysvaltoihin kuin toisinpäin.

Yhdysvallat on Suomen puolustushallinnon tärkein yhteistyökumppani niin puolustusmaterianalain kuin puolustusvälineiteollisuuden yhteistyössä kuin tutkimuksessa ja tuotekehityksessä. Nämä yhteydet vahvistavat Suomen kriisinhallintakykyä ja osallistumista kansainvälisiin operaatioihin.

Oikeus- ja sisäasiainyhteistyö on vilkasta. Suomi ja Yhdysvallat ovat solmineet äskettäin useampia sopimuksia liittyen tiedonvaihtoon ja tietoturvasuhteeseen.

Suomi, suomalaiset ratkaisut ja näkemykset kiinnostavat Yhdysvalloissa, varsinkin, jos osaa valita Yhdysvaltoja aidosti kiinnostavat yhteistyön alat, erityisesti ne, joissa voidaan saada aikaan jotakin konkreettista. Tällaisia aloja ovat paitsi puolustus- ja turvallisuusalan

yhteistyö, yhteistyö Afganistanissa, energia-alan yhteistyö (energiatehokkuus, uusiutuvat energiat, ydinvoima), kulttuurin ja luovien alojen yhteistyö, innovaatiot, teknologia ja tiede. Lisäksi esim. Suomen opetusjärjestelmä herättää edelleen jatkuvaa kiinnostusta eri puolilla Yhdysvaltoja. Nousevia yhteistyöaloja ovat mm. arktinen alue ja osaaminen, naiset ja turvallisuus – teeman toimeenpano sekä demokratian, ihmisoikeuksien edistämisen ja tasa-arvoon liittyvä yhteistyö. Kiinnostus Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa kohtaan lisääntyisi huomattavasti, mikäli Suomi valitaan YK:n turvallisuusneuvostoon vuosiksi 2013–14.

Yhdysvallat edelleen ainoa globaali suurvalta

Globaaleista muutoksista huolimatta ja myös niiden vuoksi Yhdysvallat on säilyttänyt ulko- ja turvallisuuspolitiikassaan maailmanlaajuisen tehtävän: se on edelleen ainoa valtio maailmassa, jolla on maailmanlaajuisia tavoitteita, keinoja ja kykyä näiden tavoitteiden saavuttamiseen sekä halua vaikutusvaltansa säilyttämiseen. Yhdysvallat toimii ulko- ja turvallisuuspolitiikan alueella aktiivisesti ja sen sotilaallinen läsnäolo ulottuu lähes kaikkialle maailmassa.

Yhdysvaltojen sotilaallinen, ulkopoliittinen, taloudellinen, tieteellis-teknologinen ja kulttuurinen ylivoima varmistavat sen, että se säilyy maailman vaikutusvaltaisimpana valtiona vielä pitkään. Näin ollen Yhdysvaltojen toimilla on vaikutusta myös suomalaisten turvallisuuteen ja hyvinvointiin monella eri tavoin.

Yhdysvaltojen kansallisen turvallisuusstrategian pääpilareiksi on kirjattu vapauden, demokratian, oikeuden ja ihmisarvon edistäminen sekä toimiminen rajoja ylittävien haasteiden torjumiseksi, kuten terrorismi, joukkotuhoaseiden leviäminen ja ihmiskauppa. Presidentti Obaman ulko- ja turvallisuuspolitiikan missio noudattaa jatkumoa, jossa vakauden ja hyvinvoinnin turvaamisessa painotetaan demokratiaa, oikeusvaltiota, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa, yksilön vapauksia sekä avointa markkinataloutta.

Yhdysvaltojen keinovalikoima on laaja. Kokonaisvaltainen, moniulotteinen kolmen D:n (diplomatia, puolustus ja kehitys) ulkopoliittika on vastaus globaaleihin muutoksiin ja keskinäisriippuvaiseen maailmaan. Myös Suomen näkemykset kokonaisvaltaisesta turvallisuudesta kiinnostavat amerikkalaisia.

Yhteistyövarainen turvallisuus

Yhdysvaltojen läsnäolo Euroopassa konkreetisoituu Naton myötä, joka on keskeisin transatlanttinen turvallisuusjärjestö ja foorumi keskusteluille Euroopan vakaudesta ja turvallisuudesta.

Eurooppa on Yhdysvaltojen perinteinen liittolainen, poliittinen ja taloudellinen kumppani, jonka kanssa Yhdysvalloilla on vahvat historialliset siteet ja yhteiset länsimaiset arvot. Vahva Eurooppa on Yhdysvaltojen intressissä

jatkossakin, samaan aikaan kun Yhdysvaltojen poliittinen, strateginen, sotilaallinen ja taloudellinen kiinnostus ja panostus Aasiaan ja Tyynenmeren aluetta kohtaan vahvistuu.

Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen tiivis yhteistyö ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla on molemmille tärkeää myös tulevaisuudessa kun vastataan globaaleihin haasteisiin ml. uusiin uhkiin (kansainvälinen rikollisuus, joukkotuhoaseiden leviäminen, terrorismi ja tietoverkkoihin kohdistuvat hyökkäykset, ilmastonmuutos, hallitsemattomat muuttoliikkeet, köyhyys ja eriarvoisuus sekä epidemiat). Hyvästä yhteistyöstä on näyttöä muun muassa Afganistanissa, Iranin ydinohjelman ja sanktioiden osalta ja Syyrian tilanteen käsittelyssä. Myös kehityspolitiikassa ja kehitysyhteistyössä EU:n ja Yhdysvaltojen lisääntyvä yhteistyö on tilausta.

Euroopan alenevat puolustusbudjetit näkertävät kuitenkin turvallisuus- ja puolustuspoliittista yhteistyötä. Samaa aikaan kun Yhdysvallat haluaisi enemmän Eurooppaa, eurooppalaisten osallistuminen kansainvälisiin operaatioihin ja kriisinhallintaan ovat entistä rajallisemmat. Ja useimmilla länsimailla on myös vaikeuksia pitää kehitysyhteistyömäärärahat edes nykytasolla, saatika lisätä niitä kohti YK:n tavoitetta 0,7 prosenttia BKT:sta.

Yhdysvaltojen näkökulmasta Euroopan maiden panostus puolustukseen on liian alhaisella tasolla. Puolustusministereiden Gatesin ja Panettan viesti on ollut selkeä: Euroopan olisi kyettävä kantamaan enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan. Mikäli EU:sta halutaan kehittää uskottava globaali toimija, tulisi eurooppalaisten valtioiden kehittää sotilaallisia suorituskykyjään.

Laajaan turvallisuushaasteisiin vastaamiseksi monikansallista yhteistyötä kehitetään niin Naton Smart Defence:n kuin EU:n Pooling & Sharing –mallin pohjalta. Yhdysvallat hakee yhteistyökumppaneita Nato-jäsenten lisäksi Naton kumppaneista ja muista halukkaista. Yhteistyöpohjaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kumppaneita ovat Naton ohella myös muut kansainväliset järjestöt ja liittoumat ml. YK, ETYJ ja yksittäiset maat sekä kasvavassa määrin uudenlaiset kumppanuudet esim. kansalaisjärjestöt.

Suomi tekee läheistä yhteistyötä Naton

kanssa osallistumalla aktiivisesti Naton rauhankumppanuuteen sekä kumppanuus- ja yhteistyöohjelmien kehittämiseen. Chicagon huippukokous tarjosi Suomelle hyvän mahdollisuuden esittää näkemyksiään yhteistyöstä. Suomen ja Ruotsin aktiivisuus kumppanuusyhteistyön kehittämiseksi noteerattiin myönteisesti Yhdysvaltojen presidentti Obamaa myöten. Yhdysvalloissa katsotaan, että Pohjoismainen puolustuspoliittinen yhteistyö täydentää olemassa olevaa yhteistyöverkkoa (NATO, EU, kahdenväliset järjestelyt). Pohjoismainen yhteistyö on myös hyvä käytännön esimerkki eri maiden puolustusyhteistyöstä eli smart defence:stä. Kysymys Islannin ilmatilan valvonnasta liittyy tähän kokonaisuuteen.

Suhteiden kehittäminen hallituksen keskeinen painopiste

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa on selkeä kirjaus Suomen ja Yhdysvaltojen suhteiden tiivistämiseksi. Joulukuussa 2011 julkistettiin Suomen ja Yhdysvaltojen toimintaohjelma, jossa määritellään Suomen Yhdysvaltojen suhteiden tavoitteet sekä listataan satayksi tapaa kehittää yhteistyötä niin kahdenvälisesti kuin EU:n kautta.

Toimintaohjelmassa käsitellään varsin kattavasti yhteistyön tiivistämistä myös ulko-, turvallisuus- ja puolustussektoreilla. Yhdysvaltojen sitoutumista Euroopan vakauteen ja turvallisuuteen ml. Pohjoisen Euroopan ja Itämeren alueen vakauden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi pidetään tärkeänä tulevaisuudessaakin.

Kansainvälisten kriisien ratkaiseminen on selkeä ulkopoliittinen painopiste niin Suomen kuin Yhdysvaltojen kannalta. Yksi tärkeimpiä kriisinhallinnan kohdealueita on Afganistan.

Suomi ja Yhdysvallat tekevät yhteistyötä mm. YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) toimeenpanossa Afganistanissa. Suomen osallistumista kriisinhallintatehtäviin arvostetaan Yhdysvalloissa, mikä omalta osaltaan vahvistaa Suomen painoarvoa kansainvälisessä politiikassa.

Yhdysvaltojen ja Suomen yhteistyö joukkotuhoaseiden leviämisen estämiseksi on tiivistä. Tähän osaltaan vaikuttaa alivaltiosihteeri Jaako Laajava toiminta fasilitaattorina Lähi-idän joukkotuhoaseista vapaan vyöhykkeen edistämässä.

Yhdysvallat on Suomen puolustus-hallinnon merkittävin kahdenvälinen yhteistyökumppani

Hallituksen selkeä tavoite on vahvistaa ja syventää Suomen ja Yhdysvaltojen turvallisuus- ja puolustusalan yhteistyötä ja luoda yhteistyön avulla edellytyksiä Suomen puolustuskyvyn ja turvallisuus- ja puolustusalan teollisuuden toimintaedellytysten kehittämiseksi. Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusalan yhteistyö on tärkeää sekä puolustuspolitiikan, sotilaallisen suorituskyvyn kehittämisen että kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan osallistumisen kannalta.

Puolustuspoliittisella yhteistyöllä ylläpidetään ja vahvistetaan kahdenvälisiä suhteita puolustushallintojen välillä, mikä antaa pohjan muulle puolustusalan yhteistyölle. Suomelle on tärkeää, että Yhdysvallat on arvioinut Suomen luotettavaksi kumppaniksi puolustushallintojen välisessä yhteistyössä. Yhdysvaltojen näkökulmasta Suomi on ongelmaton ja luotettava kumppani, jonka osallistumista ja panosta on arvostettu Nato-johtoisissa operaatioissa Bosniassa, Kosovossa ja Afganistanissa.

Maiden väliset hyvät suhteet ja Suomen hyvä maine partnerimaana ovat osaltaan luoneet edellytyksiä sille, että voimme hankkia korkean teknologian asejärjestelmiä Yhdysvalloista.

Tiivistä yhteistyötä puolustusmateriaalihankinnoissa

Yhdysvallat on Suomen tärkein kumppani puolustusmateriaalihankinnoissa. Puolustusmateriaaliyhteistyön tavoite on varmistaa kansallisen puolustuskyvyn edellyttämän nykyaikaisen puolustusmateriaalin saanti ja turvata ylläpito, mukaan lukien huoltovarmuus ja kustannustehokkaat hankinnat. Tässä edistetään myös puolustusvoimien kansainvälistä yhteistoimintakykyä ja kotimaisen puolustusmateriaaliteollisuuden kilpailumahdollisuuksia.

Kahdenvälinen puolustusmateriaalialan yhteistyö Yhdysvaltain kanssa on elintärkeää tiettyjen teknologista huippuosaamista sisältävien asejärjestelmien käytettävyyden näkökulmasta. Tällä hetkellä merkittävin osa-alue on Yhdysvalloista tehtävät ajankohtaiset hankinnat, kuten F-18 Hornet torjuntahävittäjien ylläpi-

topäivitykset sekä ampumarivikehankinnat. Hornet-kauppa oli aikanaan merkittävä hanke myös puolustuspoliittisesta näkökulmasta. Hankinta ja siihen liittyvät elinkaariapäivitykset ovat syventäneet Suomen ja Yhdysvaltojen välistä yhteistyötä ennennäkemättömällä tavalla.

Puolustusmateriaalihankintojen ohella läheinen yhteistyö on tärkeää myös tutkimus- ja kehittämistyössä. Yhdysvallat on johtava nykyaikaisen puolustusteknologian valmistaja ja kehittäjä. Vaikka myös eurooppalainen yhteistyö tiivistyy, tulee osaamisen etumatka säilymään, sillä Yhdysvaltain panostus alan tutkimus- ja kehittämistoimintaan on maailmanlaajuisesti ylivoimaisella tasolla.

Yhteistyössä uutena piirteenä on Yhdysvaltojen kiinnostus Suomen erityisosaamisalueisiin, kuten arktiseen osaamiseen ja viestintäteknologiaan.

Suurlähetystön työssä turvallisuussektori laajasti ymmärrettynä on nyt ja tulevaisuudessa yksi keskeisiä Suomen ja Yhdysvaltojen suhteiden prioriteetteja.

Naton kehitysnäkymiä Chicagon jälkeen

Nato on hallitustenvälinen organisaatio, jonka toimintaa rytmittävät muutama vuoden välein järjestettävät huippukokoukset. Kuluneena keväänä Chicagossa (20–21.5.2012) järjestetty huippukokous oli ensimmäinen Yhdysvalloissa 13 vuoteen ja samalla liittokunnan historian laajin. Kokoukseen osallistui 28 jäsenmaan lisäksi yli 30 kumppanimaata, Suomi mukaan lukien.

Naton edellisessä huippukokouksessa (Lisabon 2010) hyväksyttiin uusi strateginen konsepti, joka on liittokunnan toimintaa ohjaava ylin poliittinen asiakirja. Chicagossa vahvistettiin konseptin sisältö edelleen ajankohtaiseksi pohjaksi toiminnan jatkokehittämiselle. Strategisen konseptin mukaan Natolla on kolme tehtävää: yhteinen puolustus, kriisinhallinta ja yhteistyövaraisen turvallisuuden edistäminen.

Chicagossa ydinkysymyksenä oli sen varmistaminen, että Nato kykenee suoriutumaan tehtävistään myös tulevaisuudessa – tarvittavat

sotilaalliset suorituskyvyt on turvattava myös laskevien puolustusbudjettien aikakaudella. Nato-maat sitoutuivat ns. Smart Defence –ajatteluun, jossa kustannustehokkuutta haetaan syventämällä monikansallista yhteistyötä.

Toinen pääteema oli Afganistan. Chicagossa vakuutettiin, ettei Naton tuki Afganistanille lopu ISAF-operaation päättyessä. Kolmantena pääteemana käsiteltiin Naton kumppanuussuhteita. Chicagossa järjestettyyn kumppanikokoukseen osallistui 13 keskeistä kumppanimaata, myös Suomi. Naton laajentumisen osalta ei tällä kertaa tehty uusia päätöksiä, mutta ovien vahvistettiin pysyvän avoinna uusille jäsenille tulevaisuudessakin.

Avainsuorituskyvyt on turvattava

Tämän hetken polttavin kysymys on suorituskykyjen turvaaminen niukkenevilla resursseilla. Vuosina 2008-2011 puolustusmenoja karsittiin 20:ssä Naton 28 jäsenmaasta. Myös

puolustukseen perinteisesti voimakkaasti panostaneet jäsenmaat, kuten Iso-Britannia, ovat päättäneet merkittävistä leikkauksista.

Vastausta haetaan siitä, kuinka laskevia puolustusbudjetteja kyetään käyttämään viisaammin. Johtavaksi toimintaperiaatteeksi on muodostunut Smart Defence, jossa avainsanoja ovat priorisointi, erikoistuminen ja entistä tiiviimpi monikansallinen yhteistyö. Naton yhteisessä puolustus suunnittelussa on jo vuosikymmeniä kehitetty jäsenmaiden puolustusvoimia näistä näkökohdista, mutta talouskriisin myötä monikansallisen yhteistyön merkitys on korostunut. EU:n puolella vastaava toimintaperiaate on ns. Pooling and Sharing, jossa myös kiinnitetään huomiota monikansallisten hankkeiden edistämiseen. Tässä tilanteessa on erityisen tärkeää, että Nato ja EU koordinoivat työskentelyä keskenään mahdollisimman tiiviisti.

Chicagon keskeinen tulos oli jäsenmaiden hyväksymä ”puolustuspaketti” monikansallisista hankkeista. Pakettiin sisältyvät mm. tiedustelu ja valvonta, ohjuspuolustus sekä Baltian maiden ilmatilan valvonta. Tiedustelun ja

valvonnan osalta 15 Nato-maata allekirjoitti hankintasopimuksen yhteisestä maavalvontajärjestelmästä. Strategisen ohjuspuolustuksen osalta julistettiin väliaikainen toimintakyky, joka nojaa Yhdysvaltain kansallisen ohjuspuolustusjärjestelmän Eurooppaan sijoitettuihin osiin. Järjestelmän on määrä saavuttaa täysi operatiivinen valmius vuosikymmenen loppuun mennessä.

Baltian maiden ilmatilan valvonnan jatkamisesta nykyisenkaltaisena sovittiin jo helmikuussa. Kyseinen järjestely nostettiin esille onnistuneena esimerkkinä Smart Defencen käytännön toimeenpanosta. Koska Baltian mailla ei ole kykyä oman ilmatilansa valvontaan torjuntahävittäjillä, huolehtivat muut liittolaiset tästä tehtävästä niiden puolesta. Kalliiden torjuntahävittäjien hankinnan sijasta Baltian maat voivat kohdentaa resurssejaan Naton tehtäviin osallistumiseen, kuten esimerkiksi kriisinhallintaan.

Chicagossa myös julkistettiin merkittävä Naton sotilaallisia suorituskykyjä käsittelevä ohjausasiakirja, ns. ”puolustuksen ja pelotteen

tarkastelu”. Siinä todetaan, että Nato tulee jatkamaan nykyisenkaltaisella suorituskykyjen yhdistelmällä ja ylläpitämään jatkossakin tavanomaisia, ydinase- ja ohjuspuolustusjoukkoja. Samalla vahvistettiin Naton sitoumus jatkaa kyberpuolustuksen kehittämistä.

Afganistania ei jätetä yksin

Afganistanin tulevaisuudesta Chicagossa keskusteltiin laajemmassa kokoonpanossa kaikkien ISAF-operaatioon osallistuvien maiden kesken. Kokoukseen oli kutsuttu myös ISAF-operaation kannalta keskeiset läpikulkumaat eli Venäjä, Pakistan ja Keski-Aasian maat. Osallistujamaat olivat yksimielisiä siitä, että tuki Afganistanille jatkuu. Useissa puheenvuoroissa painotettiin tuen takaamisen välttämättömyyttä, jotta Afganistaniin jo tehdyt mittavat uhraukset eivät valuisi hukkaan. Samalla kapinallisille välitettiin viestiä siitä, ettei ISAF-joukkojen maasta poistumista kannata odotella.

ISAF-maat hyväksyivät uudistetun Afganistan-strategian. Se kattaa turvallisuusvastuun siirron afgaaniviranomaisille eli transition vuoden 2014 loppuun mennessä ja tuen Afganistanille transition päätyttyä. Tällä hetkellä transition piirissä on jo 75 % maan väestöstä. ISAF-operaatio lopetetaan transition päätyessä, mutta Natossa on jo käynnistetty seuraajaoperaation suunnittelu. Uusi operaatio tulee keskittymään koulutukseen, neuvonantoon ja tukeen. Eduskunnan maaliskuussa hyväksymän Valtioneuvoston Afganistan-selonteon mukaan Suomi suhtautuu myönteisesti ISAFin seuraajaoperaatioon ja tarkastelee osallistumistaan siihen myöhemmässä vaiheessa.

Afganistanin vakauden kannalta kriittisin yksittäinen tekijä on varmistaa rahoitus maan omille turvallisuusjoukoille, jotka käsittävät sekä armeijan että poliisin. Näiden joukkojen tuleva tavoitevahvuus on noin 228 500 ja vuosittaiset kustannukset yhteensä 4,1 miljardia USD. Chicagossa turvallisuusjoukkojen rahoitus saatiin vakaammalle pohjalle, kun monet maat antoivat merkittäviä tukilupauksia. Presidentti Niinistö kertoi puheenvuorossaan Suomen tuesta, joka tulee olemaan vuodesta 2014 lähtien vuositasolla noin kuusi miljoonaa euroa.

Chicagossa hyväksyttiin ISAF-maiden ja Afganistanin yhteinen poliittinen julistus, johon kirjattiin molempipuolisen sitoutumisen periaatteet. ISAF-maat odottavat Afganistanilta yhä suurempaa vastuunkantoa sekä selkeää sitoutumista demokratiaan, hyvään hallintoon ja ihmisoikeuksiin. ”Transformaatiovuosikymmenen” jälkeen Afganistanin on määrä itse vastata turvallisuusjoukkojen rahoituksesta.

Kumppanit ovat yhä tärkeämpiä

Chicagossa järjestettiin erillinen kumppanikokous, jolla Nato halusi huomioida keskeiset kumppanimaat ja esitellä kumppanuusyhteistyön tuloksia. Kokoukseen kutsuttiin yhteensä 13 maata: Australia, Etelä-Korea, Georgia, Itävalta, Japani, Jordania, Marokko, Qatar, Ruotsi, Suomi, Sveitsi, Uusi-Seelanti ja Yhdistyneet Arabiemiraatit. Nämä maat oli valittu sillä perusteella, että ne ovat kontribuoineet merkittävästi yhteistyöhön Naton kanssa joko poliittisesti, taloudellisesti tai sotilaallisesti.

Lisäksi kyseessä oli maantieteellisesti edustava otos.

Suomi toi omassa puheenvuorossaan esille käytännöllisen lähestymistapansa kumppanuusyhteistyöhön ja valmiutensa jatkossakin työskennellä kumppanuuksien vahvistamiseksi. Suomea ja Ruotsia pidetään esimerkiksi aktiivisina kumppaneina, josta osoituksena oli Nato-maiden puheenvuoron käyttäneen Presidentti Obaman viittaus nimenomaan Suomen ja Ruotsin tekemiin aloitteisiin koskien kumppanuusyhteistyön kehittämistä.

Laajempaan kehityskulkuna on Naton kumppanuuspolitiikan uudistus, josta päätettiin vuonna 2011. Nato yhdenmukaistaa kumppanuusohjelmiaan, panostaa perinteisiä kumppanimaita laajempiin globaaleihin kumppanuuksiin sekä kehittää joustavampia yhteistyömuotoja. Globaalit kumppanit ovat olleet näkyvästi esillä huippukokouksen jälkeen, kun Australia ja Uusi-Seelanti solmivat kahdenväliset kumppanuussopimukset Naton kanssa. Kumppanuustoiminnan painottuminen euroatlanttisen alueen ulkopuolelle heijastui myös Chicagon julkilausumaan, jossa tuotiin esille Naton valmius syventää yhteistyötään Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän alueen maiden kanssa. Arabikevään tapahtumien myötä tätä yhteistyötä on molemmin puolin tarkasteltu uudessa valossa, ja alueen maita myös osallistui Nato-johtoiseen operaatioon Libyassa.

Venäjä on Natolle keskeinen – mutta myös haasteellinen – kumppani. Chicagossa ei järjestetty Nato-Venäjä neuvoston huippukokousta ja ohjuspuolustuksen yhteistyötunnusteluissa valitsee edelleen pattitilanne. Chicagossa Nato toi kuitenkin selkeästi esille, että yhteistyötarjous

on edelleen voimassa. Myönteistä on, että hankaludet ohjuspuolustusyhteistyössä eivät ole ainakaan vielä vaikuttaneet muuhun Naton ja Venäjän väliseen yhteistyöhön, kuten kauttakuljetuksiin Afganistanissa. Venäjä myös osallistui Chicagossa järjestettyyn Afganistankokoukseen.

Naton haasteita ja mahdollisuuksia

Chicagon huippukokous ei tuottanut yllätyksiä; kyse oli ennemmin jatkamisesta jo valitulla tiellä kuin kurssinmuutoksesta. Jäsenmaat ovat yksimielisiä siitä, että ne voivat Naton kautta saavuttaa enemmän turvallisuutta kuin kukaan niistä yksin.

Pinnan alla kuitenkin muhivat tutut haasteet: liittokunnan tarvitsemien suorituskykyjen turvaaminen ja tasapuolinen taakanjako. Nämä ovat Naton toimintakyvyn ydinasioita, jotka vaikuttavat myös jäsenmaiden keskinäiseen solidaarisuuteen. Perusta ei ole kestävällä pohjalla, jos tietyt jäsenmaat kantavat jatkuvasti suurimman taakan ja kovimmat riskit. Yhdysvaltain edellinen puolustusministeri Robert Gates kiinnitti erityistä huomiota tähän ongelmaan jäähyväispuheessaan kesällä 2011. Tasapuolisen taakanjaon dilemma on ollut olemassa yhtä kauan kuin Nato. Kuluneen vuosikymmenen aikana transatlanttinen kuilu on kuitenkin kasvanut, vaikka Yhdysvallatkin on karsinut puolustusmenojaan. Vuosikymmen sitten Yhdysvaltain osuus Nato-maiden yhteenlasketuista puolustusmenoista oli 50 %, mutta nyt se on noin 75 %.

Ratkaisua tuskin löydetään puolustusmenojen tason palautumisesta, vaan siitä, miten olemassa olevat resurssit käytetään. Euroopan maiden on lisättävä monikansallista yhteistyötä, erikoistumista, työnjakoa ja

priorisointeja. On myös kyettävä luopumaan jostakin ja luottamaan liittolaisten tukeen. Leikkaukset puolustusbudjetteihin on tehtävä koordinoitusti. Smart Defencen muuttaminen sanoista teoiksi ei kuitenkaan ole helppoa, sillä se vaatii lujaa keskinäistä luottamusta ja uudenlaista ajattelutapaa. Natossa pohjaa antaa vuosikymmenten kokemus liittolaisuudesta ja monikansallisesta yhteistyöstä, mutta Smart Defence edellyttää vielä nykyistä syvemmälle menevää jäsenmaiden puolustusjärjestelmien integrointia.

Naton kolmesta päätehtävästä tulevat lähivuosina korostumaan yhteinen puolustus ja yhteistyövarainen turvallisuus. Yhteisen puolustuksen ulottuvuutta on Natossa viime vuosina vahvistettu mm. tehostamalla puolustussuunnittelua ja sisällyttämällä yhteistä puolustusta koskevia harjoituksia liittokunnan harjoitussuunnitelmiin. Lisäksi meneillään olevassa Naton komentorakenneuudistuksessa otetaan huomioon alueellisen tuntemuksen ja tilannetietoisuuden kasvattaminen. Yhteisen puolustuksen painottaminen on tervetullut kehityssuunta erityisesti sitä vaatineille Baltian maille, Norjalle ja Puolalle.

Yhteistyövaraisen turvallisuuden osalta kumppanuussuhteiden merkitys Natolle on jatkuvasti kasvanut. Kumppanit osallistuvat merkittävällä panoksella Naton operaatioihin ja lisäävät niiden poliittista legitimitettä. Nato pyrkii toimimaan kiintopisteinä laajemmalle globaalille kumppanuusverkostolle sekä kehittää suhteitaan EU:hun, YK:hon ja Afrikan unioniin. Erityistä huomiota kiinnitetään strategisesta tärkeällä Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan alueella sijaitseviin kumppaneihin. Euroopassa tärkeimpänä tavoitteena on ylläpitää toimivat suhteet Venäjään kiistakysymyksistä huolimatta.

Nato on valmis joustavasti syventämään yhteistyötä keskeisten kumppaneidensa kanssa, joihin myös Suomi lukeutuu. Naton pääsihteeri on puhunut halukkaiden ja kyvykkäiden jäsenmaiden ja kumppanien muodostamista ”klustereista”, joiden puitteissa toteutetaan yhdessä tiettyjä tehtäviä. Potentiaalisina tiiviimmän yhteistyön osa-alueina on mainittu esimerkiksi koulutus- ja harjoitustoiminta, Smart Defence sekä varautuminen energiaturvallisuuden,

kyberhyökkäysten tai merirosvouden kaltaisiin uudentyypisiin haasteisiin.

Päätehtävistä kriisinhallinnan volyymin ennakoitaan supistuvan lähivuosina Afganistanin ja Kosovon operaatioiden saavutettua loppusuoran. Tarve sotilaalliselle läsnäololle Kosovossa vähenee edelleen ja Afganistanissa käynnistettävä uusi operaatio tulee olemaan huomattavasti ISAF-operaatiota pienimuotoisempi. Poliittinen kynnyks uusien vaativien ja pitkäkestoisten operaatioiden käynnistämiseksi tulee olemaan erittäin korkea, ottaen huomioon Afganistanin kokemukset ja Nato-maiden valtionalouksien näkymät. Kumppanuusyhteistyöllä voidaan osaltaan ennaltaehkäistä tarvetta uusille operaatioille sekä vahvistaa alueellisten toimijoiden kykyä ottaa vastuuta konfliktien ehkäisemisestä ja hallinnasta.

Vuonna 2011 toteutetusta Libyan Unified Protector -operaatiosta on povattu tulevaisuuden kriisinhallinnan toimintamallia. Libyan operaatio osoitti, että Nato kykenee suunnittelemaan ja toimeenpanemaan haastavan monikansallisen sotilaallisen operaation nopeasti. Operaatioon osallistui jäsenmaiden ohella myös kumppaneita ja siinä tukeuduttiin Naton viesti- ja johtamisjärjestelmään. Operaatio oli verraten lyhytkestoinen ja maksoi Natolle suunnilleen saman verran kuin viikon operointi Afganistanissa.

Kriisinhallintaoperaatioiden vähentyessä Naton jäsenmaat ja kumppanit ovat alkaneet pohtia, kuinka operaatioissa hankittu hyvä yhteistoimintakyky voitaisiin säilyttää. Keskeistä on koulutus- ja harjoitustoiminnan lisääminen, johon liittyen Naton pääsihteeri on lanseerannut yhteistoimintakykyä painottavan aloitteen (”Connected Forces Initiative”). Naton nopean toiminnan NRF-joukoilla tulee olemaan yhä merkittävämpi rooli koulutus- ja harjoitustoiminnassa.

Haasteista huolimatta Naton ja transatlanttisen suhteen tulevaisuudennäkymät ovat kohtuullisen positiiviset. Pitkän linjan saksalainen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan asiantuntija Karl-Heinz Kamp arvioi heinäkuussa 2012 julkaisemassaan kirjoituksessa, että Natolla on tarjota juuri sitä, mitä jatkossa tarvitaan. Nato mahdollistaa monikansallisten sotilaallisten operaatioiden nopean toimeenpanon ja toimii ”fasilitaattorina”, kuten

Libyassa. Taluskriisin myötä maat kykenevät toimimaan joko Naton kautta tai ei lainkaan (pois lukien Yhdysvallat, joka kykenee jatkossakin unilateraaliin toimintaan). Yhdysvaltain painopisteen siirtymisestä Aasiaan Kamp ei ollut huolissaan. Kyseessä on luonnollinen sopeutuminen muuttuvaan toimintaympäristöön, mikä ei vähennä Yhdysvaltain sitoutumista Euroopan turvallisuuteen.

Vaikutuksia Suomelle

Suomi voi olla tyytyväinen Chicagon kokouksen antiin. Nato nosti selkeästi esiin valmiuden räätälöidä kumppanuusyhteistyötä eri kumppaneiden kansalliset intressit, tarpeet ja osamisen taso huomioiden. Juuri tämä on ollut keskeinen tavoite Suomelle.

Suomen kannalta on toki haasteellista Naton kumppanuusyhteistyön painopisteen siirtyminen yhä enemmän euroatlanttisen alueen ulkopuolelle. Jatkossa Suomen kaltaisia perinteisiä länsieurooppalaisia kumppanimaita arvioidaan entistä selkeämmin konkreettisen yhteistyön tulosten kautta. Suomelle yhteistyön hyödyt ovat kiistattomat: Nato-yhteistyö tukee olennaisesti puolustusvoimien suorituskäytön kehittämistä. Nato-yhteistyössä hankittu yhteistoimintakyky palvelee myös Suomen osallistumista EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittiseen yhteistyöhön ja pohjoismaiseen puolustusyhteistyöhön, sillä niissäkin nojaututaan Natossa kehitettyihin standardeihin ja toimintamalleihin.

Suomen sotilaallisen kriisinhallintaosallis-

tumisen painopiste on 1990-luvun puolivälissä alkaen ollut Nato-johtoisissa operaatioissa, jotka ovat edustaneet operaatioiden vaativinta kärkeä ja sitä kautta antaneet suurimmat hyödyt puolustuskykymme kehittämiseksi. Lisäksi osallistuminen Naton operaatiokouksiin on ollut tärkeä tiedonhankinnan ja vaikuttamisen kanava. Suomelle on tärkeää päästä mukaan hyvissä ajoin ISAFin seuraajaoperaation suunnitteluun sekä hyödyntää Naton koulutus- ja harjoitustoiminnan tarjoamia mahdollisuudet.

Samalla on selvää, ettei Naton kumppanuusyhteistyön uudistaminen poista kysymystä Suomen mahdollisesta Nato-jäsenyydestä. Vaikka Nato on monin tavoin parantanut kumppaneiden asemaa, tulee ero jäsenmaan ja kumppanimaan välillä säilymään. Vain jäsenet osallistuvat yhteiseen puolustukseen ja päätöksentekoon. Nato on jatkossakin Euroopan maiden yhteisen puolustuksen perusta, eivätkä EU tai pohjoismaainen puolustusyhteistyö voi sitä tässä tehtävässä korvata.

Myös Suomen puolustuksessa ollaan uudessa tilanteessa. Puolustuskykyä kehitetään toimintaympäristössä, jossa keskinäisriippuvuus kasvaa, ja puolustukseen käytettävissä olevat voimavarat säilyvät rajallisina tai mahdollisesti jopa pienenevät. Kyseessä on erittäin haasteellinen yhtälö, joka edellyttää syvällistä harkintaa Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan perusteista. Päätäjien on arvioitava, mikä on tulevaisuudessaärkevin ja kustannustehokain tapa järjestää Suomen puolustus. ☉

Leo Michel

Distinguished Research Fellow
Institute for National Strategic Studies
National Defense University, USA

Nato, EU Ja Yhdysvallat – "kunniallinen kolmiodraama"?

"You can't always get what you want,
But if you try sometimes,
You might find,
You get what you need."
—The Rolling Stones

Kun Euroopan unioni kesäkuussa 1999 käynnisti Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa (ETPP), oli perusteltuja syitä epäillä Yhdysvaltojen tukea hankkeelle. Aina Naton perustamisesta alkaen Yhdysvallat on yrittänyt saada eurooppalaisia liittolaisiaan kantamaan enemmän vastuuta kollektiivisesta puolustuksesta ja kriisinhallinnasta. Tästä huolimatta, kun Ranskan presidentti Chirac ja Iso-Britannian pääministeri Blair joulukuussa 1998 julistivat, että EU:lla on oltava kyky itsenäiseen sotilaalliseen toimintaan ja sen edellyttämää sotilaallista kapasiteettia, oli Washingtonin reaktio varautunut.

Ulkoministeri Albright painotti, että eurooppalaisten pitäisi välttää "Kolmea D:tä": Eurooppalaisen päätöksenteon irrottamista Natosta ("decoupling"), Naton rakenteiden ja resurssien kahdentamista ("duplication") ja EU:n ulkopuolisten Nato-maiden – erityisesti Turkin – sivuuttamista ("discrimination"). Lisäksi Washingtonissa kannettiin huolta siitä, että Euroopan turvallisuutta koskevien asioiden käsittely siirtyisi vähitellen kokonaan EU:n piiriin, jossa Yhdysvalloilla ei ole tuolia pöydän ääressä.

Lopulta, presidentti Clintonin hallinnon viimeisinä kuukausina todettiin, että negatiivi-

nen suhtautuminen ETPP:n käynnistämiseen oli kaikille osapuolille haitallista. Niinpä loka-kuussa 2000 pitämässään puheessa puolustusministeri Cohen tarjosi positiivisemmän vision ETPP:n potentiaalisesta lisäarvosta transatlanttiselle turvallisuudelle peräänkuuluttaen "läheistä, koherenttia, yhteistyöhakuista ja läpinäkyvää suhdetta" ja Naton ja EU:n välille. Hänen seuraajansa puolustusministeri Rumsfeld edusti aluksi skeptisempää suhtautumista EU:n rooliin turvallisuus- ja puolustusasioissa, kunnes vuonna 2005 Washingtonissa muutettiin jälleen kurssia. EU:n tukea tarvittiin avainkumppanina vakauttamaan sortuneita valtioita, torjumaan terrorismia ja ehkäisemään joukkotuhousteiden leviämistä.

Tänä päivänä teologinen väittely Euroopan roolista turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa ei enää kiinnosta päätöksentekijöitä sen kummemmin Yhdysvalloissa kuin Euroopassakaan. Valtaosa amerikkalaisista poliitikoista ja virkamiehistä on vakuuttunut siitä, ettei EU:n yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (tai YTPP, jollaiseksi lyhenne muuttui Lissabonin sopimuksen myötä) ole Naton kannalta haitallista. Sen sijaan yhä enemmän huolta kannetaan siitä, ettei sen kummemmin Nato kuin EU:kaan ole välttämättä kykenevä – yhdessä tai erikseen – tehokkaasti vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

Arvioita YTPP:n toimeenpanosta

Amerikkalaisesta näkökulmasta katsottuna yli kahdenkymmenen YTPP:n nimissä toimeenpantujen siviili- ja sotilaallisten operaatioiden saldo on selkeästi positiivinen. Mutta samalla myös YTPP:n rajoitteet ovat tulleet esiin. Valtaosa EU:n sotilaallisista operaatioista ovat olleet kooltaan vaatimattomia, kestoltaan lyhyitä ja riskitasoltaan verrattain alhaisia.

Myöskään EU:n kyky kannustaa jäsenmaitaan kehittämään sotilaallisia suorituskykyjä ei ole yltenyt sille asetettuihin odotuksiin. Euroopan puolustusviraston EDA:n vuoden 2010 tilastojen mukaan EU:n jäsenmaat (Tanska pl.) käyttivät puolustukseen yhteensä 194 miljardia euroa, joka vastasi 1,6 prosenttia yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta. Jos inflaatio otetaan huomioon, on puolustusmenojen reaaliarvo laskenut vuodesta 2006 alkaen. Noin puolet puolustusmenoista meni henkilöstökustannuksiin, 23 prosenttia operaatioihin ja ylläpitoon sekä 22 prosenttia materiaali-investointeihin. Yhteistyönä tehdyt hankkeet vastasivat hieman alle neljännessä kaikista materiaalihankintamenoista. Euroopan mailla oli joukkoja lähetettyinä EU-alueen ulkopuolisiin operaatioihin yhteensä 66.000 sotilasta, eli hieman yli neljä prosenttia kokonaisvahvuudesta.

YTPP:n toimeenpanossa on esiintynyt muitakin vaikeuksia. "Pysyvä rakenteellinen yhteistyö", joka esiteltiin Lissabonin sopimuksessa monikansallista puolustusalan yhteistyötä vauhdittamaan, on edelleen toimeenpanematta. Jäsenmailla on myös ollut vaikeuksia osoittaa tarvittavat joukot EU:n taisteluosastojen valmiusvuoroihin. Edellä mainitut tekijät

epäilemättä vaikuttivat taustalla, kun Ranskan presidentti Sarkozy ja Iso-Britannian pääministeri Cameron sopivat marraskuussa 2010 maidensa kahdenvälisen puolustusyhteistyön tiivistämisestä YTPP:n ulkopuolella.

Nato-EU yhteistyön logiikka

Huolimatta YTPP:n toimeenpanon vaihtelevasta menestyksestä ja Naton omista haasteista, on tarve Naton ja EU:n väliselle yhteistyölle edelleen mitä ajankohtaisiin.

Strategiset tavoitteet: EU:n 27 jäsenmaasta 21 kuuluu myös Natoon. Suomi ja neljä muuta EU-maata ovat Naton rauhankumppaneita ja sen myötä läheisessä yhteistyössä liittokunnan kanssa niin puolustuspolitiikassa, puolustus suunnittelussa kuin operaatioissakin. Loogisesti ajatellen näiden 26 eurooppalaisen maan hallituksilla ei pitäisi olla syytä skitsofreeniseen turvallisuusajatteluun eriyttämiseen sen mukaan, katsotaanko niitä EU- vai Nato-linssien lävitse. EU:n turvallisuusstrategiassa listatut uhkakuvat – terrorismi, joukkotuhoukset, alueelliset konfliktit, energia- ja kyberturvallisuus – löytyvät myös Naton uudesta strategisesta konseptista. Lisäksi, vuodesta 2008 alkaen, Nato on EU:n tapaan peräänkuuluttanut poliittiset, siviili- ja sotilaalliset voimavarat yhdistävää "kokonaisvaltaista lähestymistapaa" konfliktien ehkäisyyn ja kriisinhallintaan.

Suorituskyvyt: Jokaisella eurooppalaisella maalla on yhdet asevoimat ja yksi puolustusbudjetti. Ottaen huomioon useimpien maiden puolustusbudjetteihin kohdistuvat säästöpainot, ei resurssien tuhlaamiseen tai ylimääräisiin päällekkäisyyksiin ole varaa. Mitä tulee doktriineihin, harjoituksiin ja materiaaliin yhteensopivuuteen, ymmärtävät eurooppalaiset sotilasjohtajat toisistaan poikkeavien standardien lisäävän riskejä operaatioissa. Edelleen, ottaen huomioon Naton ja EU:n laajan yhteisymmärryksen "kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta", pitäisi edellä mainittujen periaatteiden ulottua myös kriisinhallinnan instrumentteihin.

Operaatiot: Kuluneen vuosikymmenen mittaan Euroopan asevoimat ovat toimineet erilaisissa organisatorisissa puitteissa samoilla toimialueilla. Naton ja EU:n välistä virallista yhteistyöjärjestelyä, joka tunnetaan termillä "Berliini plus", sovellettiin johtovastuun siirtä-

Suomennot: Janne Kuusela.
Artikkeli on luettavissa alkuperäiskielellä kokonaisuudessaan yhdistyksen internet-sivuilla www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi.

misessä Natolta EU:lle Makedoniassa alkuvuodesta 2003. Vuonna 2004 Nato päätti rauhanturvaoperaationsa Bosnia-Hertsegovinassa ja sen turvallisuudesta huolehtiva rooli siirrettiin EU:n johtamalle EUFOR ALTHEA operatiolle, jälleen ”Berliini plus” menettelyä soveltaen. Naton ja EU:n johtamat joukot ovat myös toimineet yhteistyössä avustaessaan afrikkalaisia rauhanturvaajia Darfurissa ja torjuessaan merirosvoutta Somalian rannikolla. Lisäksi Naton sotilaalliset joukot ovat oppineet yhteistyöhön EU:n siviilimissioiden kanssa niin Kosovossa kuin Afganistanissakin.

Lisääntyvä Nato-EU yhteistyö

Amerikkalainen kirjailija Mark Twain kerran totesi, että ”Wagnerin musiikki on parempaa kuin miltä se kuulostaa”. Sama kuvaus sopii hyvin luonnehtimaan myös tämänhetkistä Nato-EU suhdetta. Ajoittaisesta hapuilusta huolimatta käytännönläheinen yhteistyö kahden organisaation välillä on yhä säännöllisempää, ja se voidaan jaotella viiteen keskenään yhteydessä olevaan kategoriaan.

Ensiksi, on olemassa useita virallisia yhteistyön kanavia. Lähinnä Turkin ja Kyproksen välisistä poliittisista herkkyksistä johtuen Naton neuvoston ja EU:n poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean kokousten viralliset asialistat ovat rajoittuneet Bosnia-Hertsegovinaan koskevaan yhteistyöhön. Sama rajoite pätee Naton ja EU:n sotilaskomiteoiden välisiin yhteyksiin. Tästä huolimatta on olemassa useita esimerkkejä virallisesta ja hyödyllisestä Nato-EU yhteistyöstä:

Nato-EU voimavaratyöryhmä on käsitellyt lukuisia sotilaallisten suorituskykyjen kehittämiseen liittyviä kysymyksiä, joilla ehkäistään päällekkäisyyksiä ja muita ristiriitaisuuksia sekä kartoitetaan mahdollisuuksia teknologia-yhteistyöhön tietyissä hankkeissa.

Naton pysyvät yhteyshenkilöt työskentelevät EU:n sotilasesikunnan kanssa ja vastaavasti EU:lla on yhteystoimisto Naton strategisen tason operaatioesikunnassa (SHAPE). Yhteyshenkilöt osallistuvat päivittäisiin operatiivisiin katsauksiin parantaen molemminpuolista avoimuutta.

”Berliini plus” järjestely antaa EU:n sotilasviranomaisille säännöllisen ja suoran keskusteluyhteyden Naton operatiivisen

organisaation toiseksi korkeimpaan upseeriin (Deputy SACEUR). Tämä on hyödyllinen kanava monenlaisiin Euroopan turvallisuutta koskeviin kysymyksiin.

Naton pääsihteeri, EU:n korkea edustaja ja muut korkean tason viranomaiset molemmista organisaatioista osallistuvat säännöllisesti toistensa kokouksiin.

Toisen kokonaisuuden muodostavat epäviralliset yhteistyökanavat. Näihin lukeutuvat mm. ”transatlanttiset illalliset” Nato- ja EU-maiden ulkoministereiden kesken sekä ”Kosovon ystävien” ja ”Afganistanin ystävien” kokoukset”. Lisäksi ajatushautomot järjestävät tilaisuuksia epävirallisille keskusteluille Naton ja EU:n virkamiesten sekä jäsenmaiden edustajien kesken.

Kolmas kokonaisuus kattaa virkamiestason yhteistyön, jota käydään useilla eri tasoilla siviili- ja sotilasviranomaisten kesken päätöksenteon valmistelun, hankkeiden koordinaation ja tiedonvaihdon merkeissä. Sotilaallisten suorituskykyjen kehittämisessä yhä tärkeämmäksi on noussut säännöllinen ja tiivis yhteys Naton strategisen tason transformaatioesikunnan (Allied Command Transformation, ACT) ja Euroopan puolustusviraston kesken.

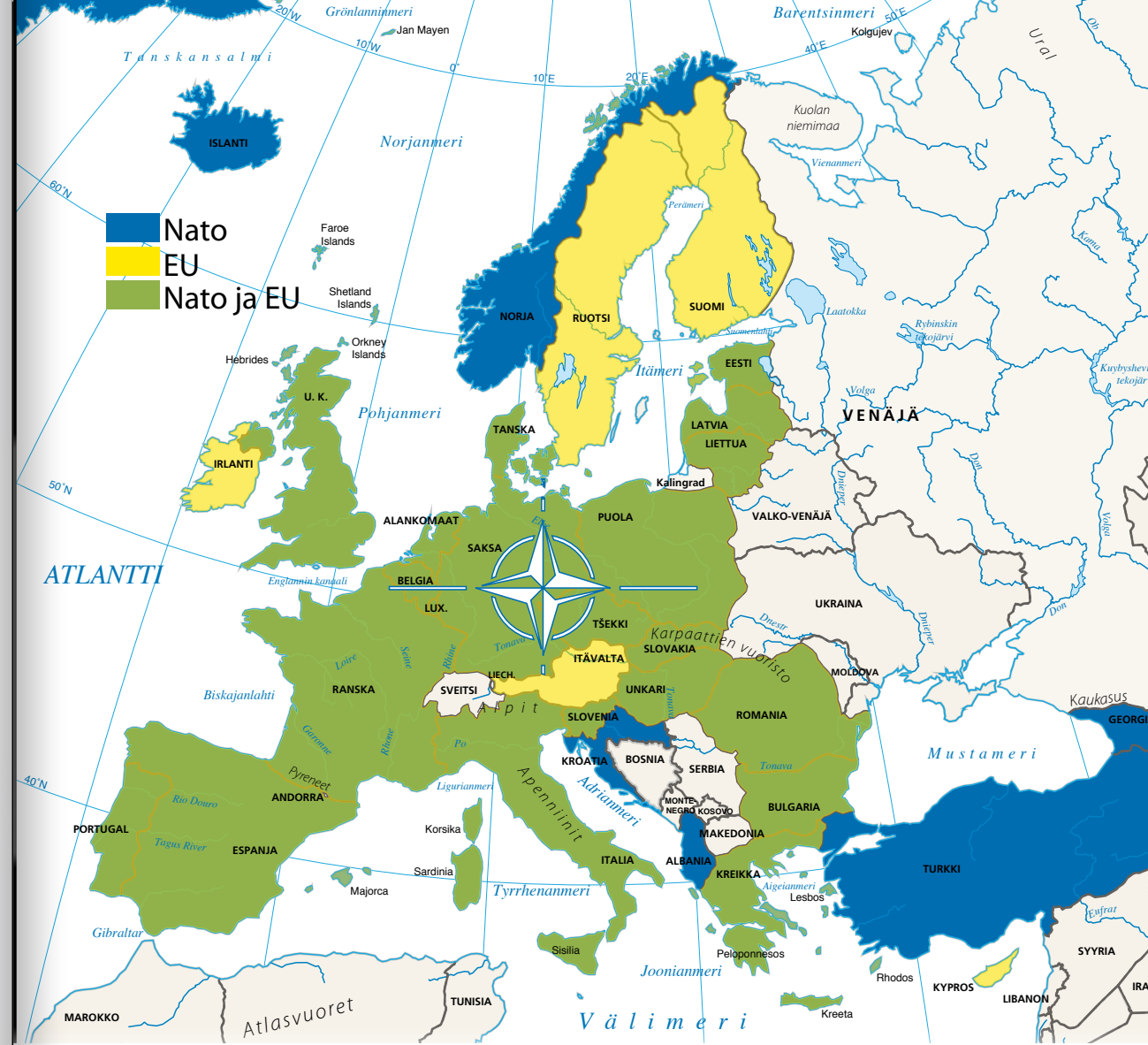
Neljäs kokonaisuus koskee yhteistyötä kriisinhallintaoperaatioissa. Naton ja EU:n operaatioissa toimiva henkilöstö ovat nykyään mestareita sopimaan keskenään niistäkin asioista, joista Brysselin poliittiset päättäjät eivät onnistu löytämään yhteistä säveltä.

Naton ja EU:n yhteistyö kolmansien osapuolten kanssa muodostaa viidennen kokonaisuuden. Kolmansilla osapuolilla tarkoitetaan muita kansainvälisiä toimijoita, kuten esimerkiksi YK, ETYJ tai Afrikan unioni. Kolmantena osapuolena voi myös olla muita valtioita kuten esimerkiksi Intia tai Kiina, jotka toimivat aktiivisesti merirosvouden torjunnassa Somalian rannikolla.

Kehittämismahdollisuuksista

Nato-EU yhteistyössä olisi kehittämisen edellytyksiä sen jokaisella osa-alueella. Ohessa muutamia esimerkkejä:

Voimavaratyöryhmä voisi keskustella molemmissa organisaatioissa meneillään olevien hankkeiden priorisoinnista, mikä auttaisi hahmottamaan kokonaiskuvaa organisaatioiden

omassa päätöksenteossa. Nato ja EU voisivat myös harkita yhteystoimistojen perustamista helpottamaan ACT:n ja EDA:n yhteistyötä suorituskykyjen kehittämisessä.

Virkamiestason yhteyksiä organisaatioiden välillä voitaisiin laajentaa koskemaan EU:n puolella komissiota ja ulkosuhdepalvelua. Nykyisellään Nato-yhteyksiä hoidetaan EU:ssa pelkästään neuvoston sihteeristön toimesta.

Epävirallisten konsultaatioiden asialistaa voitaisiin laajentaa koskemaan myös muodostumassa olevia kriisejä. Keskustelussa voitaisiin käsitellä näkemyksiä kärjistyvässä olevista kriiseistä, saatavilla olevista siviili- ja sotilasvoimavaroista sekä organisaatioiden halukkuudesta ja mahdollisuuksista ryhtyä toimenpiteisiin joko yksin tai yhteistyössä.

Mikäli edellä mainituissa asioissa saavutettaisiin edistystä, olisi loogista harkita vielä kunnianhimoisempaa yhteistyöhanketta perustamalla ”kansainvälinen suunnittelumekanismi”, jossa Nato ja EU toimisivat johtavassa roolissa kehittämään eri organisaatioita ja toimialoja yhdistävää kokonaisvaltaista valmistelua kriisien ja konfliktien ehkäisemiseksi sekä tarvittaessa kriisien hallitsemiseksi.

Transatlanttisen yhteistyön rajoitteista

Kaksi kysymystä nousee aina esiin: Eikö olisi sekä Naton että EU:n kannalta viisaampaa sopia ”työnjaosta” sen sijaan, että keskityttäisiin yhteistyön tiivistämiseen? Edelleen, ottaen huomioon tiedossa olevat esteet yhteistyön tiivistämiselle, olisiko transatlanttisten suhteiden

edistämisen kannalta viisaampaa keskittyä Yhdysvaltojen ja EU:n väliseen dialogiin?

Virallista työnjakoa puoltavat argumentit vaikuttavat heikoilta. Arabikevät osoitti jälleen, ettei sen kummemmin Nato kuin EU:kaan kykene varmuudella ennakoimaan tulevaisuutta ja tietämään, missä tai kuinka konfliktit alkavat ja millaisia yhdistelmiä siviili- ja/tai sotilaallisia suorituskykyjä sen hallitsemiseen lopulta tarvitaan. Molempien organisaatioiden jäsenmaiden olisi todella vaikeaa sopia etukäteen rajoitteista ja tarkoista määreistä tuleville Nato- tai EU-johtoisille operaatioille. Vastavasti kumpikaan organisaatioista tuskin suostuisi – eikä pitäisikään suostua – alistamaan päätöksentekonsa autonomiaa toiselle.

Tiettyjä käsitteellisiä eroja organisaatioiden ambitiotasossa on toki havaittavissa jo nykyään. Kuten Kosovon, Afganistanin ja Libyan kriisit ovat osoittaneet, EU-maat eivät ole halukkaita ryhtymään laajamittaisiin korkean intensiteetin sotilaallisiin operaatioihin ilman Yhdysvaltojen mukana oloa. Toisaalta, monet eurooppalaiset ovat vakuuttuneita siitä, että EU soveltuu Ntoa paremmin konfliktien ehkäisyyn ja kriisinhallintaan Afrikassa.

Ajatus Yhdysvallat–EU yhteistyön nosta-

misesta Nato–EU yhteistyön edelle on yhtä lailla ontuva. Tärkeää ja jatkuvasti kasvava Yhdysvallat–EU yhteistyötä on jo meneillään esimerkiksi rikollisuuden, huumausaineiden ja terrorismin torjunnassa, kuljetusyhteyksien turvaamisessa ja joukkotuhousteiden leviämisen ehkäisemisessä. Kriisinhallinnan osa-alueella amerikkalaista poliisikouluttajia työskentelee Kosovossa EULEX-missiossa. Yhdysvaltojen ja EU:n toukokuussa 2011 solmiman sopimuksen myötä jatkossa on mahdollista kasvattaa amerikkalaisten siviiliasiantuntijoiden ja -voimavarojen käyttöä EU-johtoisissa operaatioissa.

Joka tapauksessa, EU on yhä enemmän Euroopan maille se foorumi, jossa ne haluavat käydä strategista keskustelua turvallisuuskysymyksistä, joihin ei välittömästi liity sitoumuksia sotilas- tai siviilioperaation käynnistämisestä. Tässä tilanteessa Yhdysvallat haluaa tuoda omat näkemyksensä esiin ennen kuin EU:n päätökset ovat jo kiveen hakattuja. Viimeaikaisia esimerkkejä tällaisista tapauksista ovat Yhdysvaltojen ja EU:n diplomaattiset ponnistelut liittyen Iranin ydinohjelmaan tai Syyriassa riehuvaan väkivallan kierteeseen.

Tämä nostaa ajoittain hankalia kysymyksiä Washingtonissa: missä kulkee raja sille

käydäänkö strateginen keskustelu Natossa, jossa Yhdysvalloilla on paikka pöydän ääressä vai EU:ssa, jossa Yhdysvallat ja ”Eurooppa” istuvat pöydän vastakkaisilla puolilla? Kysymykseen ei ole helppoa vastausta, mutta Yhdysvallat–EU suhteille puolustuspolitiikassa tai sotilaallisissa asioissa on olemassa tiettyjä luontaisia rajoitteita.

Yksi tekijä on jäsenyyksien yhteensopimattomuus. Washingtonissa ei haluta kiertää Naton neuvostoa keskustelemalla sotilaallisista kysymyksistä suoraan EU:n kanssa, sivuuttaen liittolaismaat Islanti, Kanada, Norja ja Turkki. Amerikkalaiset ovat myös hyvin varovaisia kannustamaan virallisen tai epävirallisen ”EU-caucusen” muodostamista Natossa. Se olisi vastoin suvereenien jäsenmaiden välisen konsensuspäättöksen perinnettä.

Toinen aivan yhtä tärkeä tekijä on se, että Naton voima perustuu osaltaan sen monikanallisiin, integroituihin ja monitasoisiin siviili- ja sotilasarakenteisiin, joissa amerikkalaiset, kanadalaiset ja eurooppalaiset yhdessä keskustelevat, suunnittelevat ja päättävät laajasta kirjosta poliittisia ja sotilaallisia toimenpiteitä. Kahdenvälisestä Yhdysvallat–EU suhteesta nämä elementit puuttuvat. Ei ole myöskään olemassa järkeviä perusteita ryhtyä luomaan uusia rinnakkaisia rakenteita, kun ne kerran ovat jo olemassa ja toimivat yleisesti ottaen hyvin Naton puitteissa.

Kolmas tekijä menee suoraan EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan olemassaolon oikeutuksen ytimeen. Mikäli EU on vakavissaan luomassa uusia suorituskykyjä, joita se voisi tarvittaessa käyttää ”autonomisena” toimijana, ei ole loogista kasvattaa entisestään EU:n riippuvuutta Yhdysvaltojen suorituskyvyistä.

Kaikki edellä mainittu ei kuitenkaan välttämättä sulje pois mahdollisuuksia tapauskohtaisen koordinaation varovaiselle lisäämiselle. EU:n ja Yhdysvaltojen asevoimien voisi olla hyödyllistä keskustella nykyistä tiiviimmin esimerkiksi suunniteltaessa toimia eri puolilla Afrikkaa ja Intian valtameren suunnalla. Myös humanitaarisen avun toimittaminen kriisialueille voisi olla potentiaalinen tiiviimmän yhteistyön osa-alue.

”Kunniallinen kolmiodraama?”

Nato ja EU tulevat mitä todennäköisimmin kohtaamaan yhdessä laajan kirjon haasteita ja

operaatioita tulevaisuudessa. Looginen johtopäätös on, ettei kummallakaan organisaatiolla ole varaa epäonnistumiseen – eikä myöskään seurata vierestä toisen epäonnistumista. Näin ollen Nato–EU suhteessa pitäisi varmistaa molemminpuolinen avoimuus, välttää vastakainasettelua, kehittää uusia suorituskykyjä sekä tuottaa lisäarvoa konfliktinehkäisyyn ja kriisinhallintaan.

Riippumatta Yhdysvaltojen poliittisesta tahdosta tehostaa Naton toimintakykyä ja käyttää sotilaallista voimaansa on selvää, että Naton on yhä enemmän jaettava vastuuta EU:n kanssa, josta on muodostunut itsenäinen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen toimija. Tämä merkitsee, että monin tavoin tiivistyvästä Nato–EU suhteesta hyötyvän Yhdysvaltojen tulisi olla avoin ”kunnialliselle kolmiodraamalle”.

Luonnollisesti, terve annos realismia tarvitaan joka puolella. Tietyt jännitteet Nato–EU suhteessa ovat väistämättömiä. Jaetuista demokraattisista arvoista ja yhtenevistä intresseistä huolimatta Nato ja EU tulevat jatkossakin olemaan keskenään hyvin erilaisia mitä tulee rakenteeseen, mittakaavaan, proseduureihin ja institutionaaliseen toimintakulttuuriin. Kuten Libyan tapauksessa jälleen saatiin todeta, tulevat erilaiset kansalliset poliittiset laskelmoinnit aina mukaan kuvaan, kun kyse on jostain tietyistä operaatioista.

Samoin Yhdysvallat joutuu jatkossakin kohtaamaan hankalia kysymyksiä EU:n kanssa. EU:n näkemys ”yhteisistä eurooppalaisista intresseistä” ei suinkaan aina ole identtinen Washingtonin näkemyksen kanssa. Ja mikäli amerikkalaiset toteavat sekä Naton että EU:n olevan kyvyttömiä toimimaan, saatetaan Washingtonissa kääntää katseet ”halukkaiden maiden koalitioihin”, joihin osallistuu pienempi määrä samanmielisiä Euroopan maita. Näin on käynyt aikaisemminkin.

Parhaat mahdollisuudet kriisien ehkäisemiseen ja hallitsemiseen kansainvälisellä yhteistyöllä saavutetaan olemassa olevien työkalujen tehokkaammalla käytöllä Naton ja EU:n kesken sekä joustavammalla Yhdysvallat–EU suhteella – jos ja kun sellaiseen löytyy poliittista tahtoa. Tämä ei ole täydellinen ratkaisu, mutta - Rolling Stonesia lainaten - varmuudella paras keino saavuttaa se mitä tarvitaan. ☺

Everstiluutnantti Harri Suni

toimii Puolustusministeriössä, Turvallisuus- ja puolustusasiainkomitean (TPAK) sihteeristössä, kansallisena poikkihallinnollisena projektikoordinaattorina (National MNE Director). Hän on jäsenenä myös kansallista kyberturvallisuusstrategiaa valmistelevan työryhmän sihteeristössä

Suomen osallistuminen Multinational Experiment (MNE) tutkimus- ja kehittämisharjoituskokonaisuuteen

Lähtökohdat osallistumiselle

Multinational Experiment (MNE) on monikansallinen turvallisuuskonseptien, toimintatapojen sekä suorituskykyjen kehittämiseen tähtäävä tutkimus- ja kokeiluharjoitusarja, joka käynnistettiin vuonna 2001 Yhdysvaltojen asevoimien aloitteesta. Alkuvaiheessa MNE oli Yhdysvaltojen asevoimien ja muutamien keskeisten kumppanien yhteistyöfoorumi, jolla yhteisiä suorituskykyjä tutkittiin ja kehitettiin. MNE ei ole koskaan ollut varsinainen perinteinen harjoitus, vaan se on kulloisenkin kampanjan osalta 2-vuotinen sarja tapahtumia, eri tutkimusalueilla tapahtuvia suunnittelukokouksia ja kokeilu- ja testitilaisuuksia. Yhdysvallat koordinoi ja johtaa MNE-yhteisön toimintaa.

Suomi liittyi toimintaan mukaan vuonna 2004. Parhailaan menossa olevassa kampanjassa (MNE 7 2011 – 2012) on osallistujina lähes 20 maata (mm. kaikki pohjoismaat) ja lukuisia eri organisaatioita, kuten esimerkiksi NATO ja EU. Kansallinen osallistumisemme MNE-toimintaan perustuu valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittisen ministerivaliokunnan (TP-UTVA) hyväksyntään. Osallistumistamme ohjaa laajapohjainen kansallinen koordinaatioryhmä, jossa ovat edustettuina kaikki kulloinkin mukana olevat hallinnonalat, virastot ja tutkimuslaitokset. Kansallista poikkihallinnollista osallistumistamme koordinoidaan turvallisuus- ja puolustusasiainkomitean sihteeristöstä käsin. Tätä kautta kansallinen MNE-osallistumisemme tukee ja palvelee myös yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden suhteen tehtävää tutkimus- ja kehitystyötä.

MNE-toiminnassa käytetään CD&E -me-

netelmää (Concept Development & Experimentation), joka muodostaa nykyisin myös hyvin pitkälle sekä Yhdysvaltojen asevoimien, että NATO:n ja myös lukuisten muiden maiden asevoimien suorituskykyjen kehittämisen ja tutkimusohjelmien ytimen.

Mitä on CD&E?

CD&E -menetelmä kehitettiin Yhdysvalloissa vuosikymmenen vaihteessa tukemaan erityisesti kylmän sodan päättymisen aiheuttamaa valtavaa muuttumisen (transformaatio) tarvetta. Menetelmä kannustaa uuteen ajattelutapaan, jonka mukaan keskeistä ei ole vanhojen

toimintatapojen parantaminen, vaan kokonaan uusien asevoimien käyttöajatuksien kehittäminen. Ajattelun tuloksena on ryhdytty laatimaan konsepteja, joissa uudet ajatukset, mahdollisuudet ja innovaatiot pyritään kuvaamaan. Uuden toimintatavan käyttöönottoon liittyy kuitenkin aina riskejä. On mahdollista, että muutokseen ei vielä olla teknisesti tai kulttuurisesti kypsiä tai sitten esitetty ratkaisumalli ei vain kerta kaikkiaan ole toimiva. Siksi ratkaisuja on myös testattava käytännössä, eli eksperimentoitava.

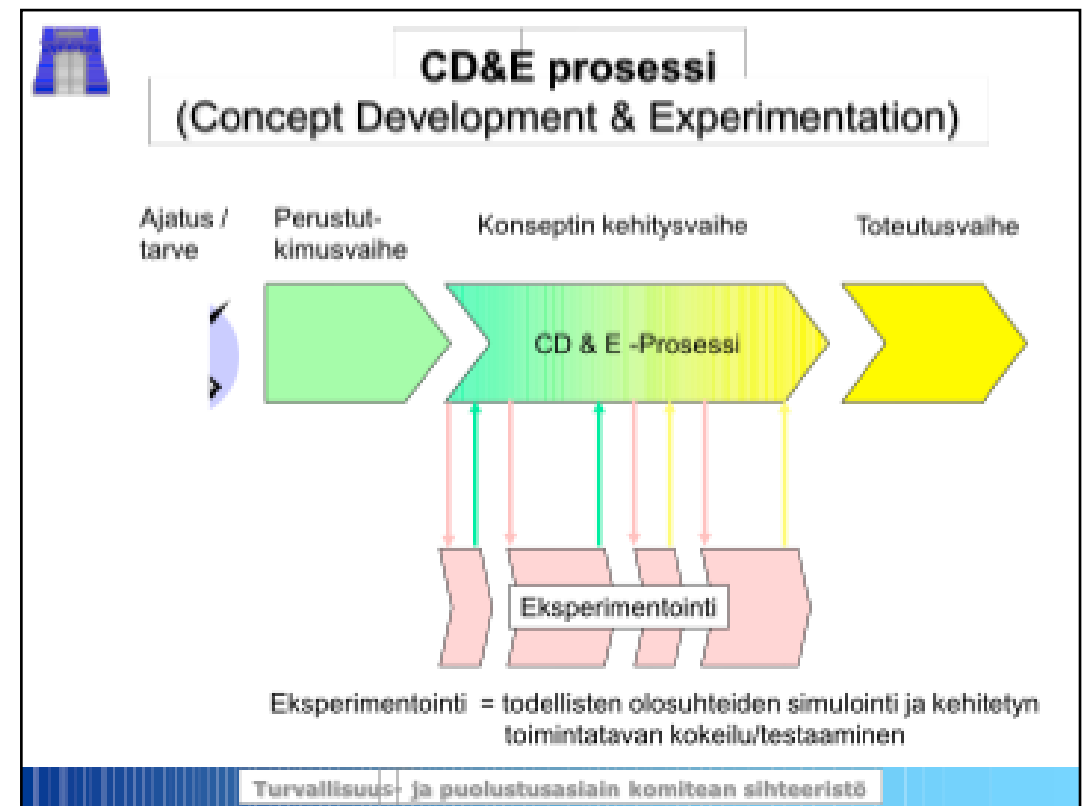
CD&E -menetelmä siis tukee suorituskykyjen kehittämistä ja toimii erityisesti muutoksen (transformaatio) hallinnan ja toteutuksen keskeisenä välineenä uusien tulevaisuuden suorituskykyjä kehitettäessä. CD&E - prosessissa pyritään pragmaattisella, dokumentoitavalla ja myös mitattavalla tavalla analysoimaan haluttu suorituskykytarve, siinä olemassa olevat suorituskykypuutteet ja määrittämään niiden paikkaamiseksi olemassa olevat vaihtoehdot. Mahdollisiin vaihtoehtoihin laaditaan suorituskyvyn luomiseksi vaadittavat konseptit ja/ tai doktriinit, joiden toimivuus ja sopivuus

myös testataan todenmukaisissa kokeiluolosuhteissa.

Keskeisten toimijoiden kesken toteutettava eksperimentointi mahdollistaa yhteisen ymmärryksen syntyminen ja esitettävästä ratkaisusta vakuuttumisen, mutta toisaalta myös toimimattomien ajatusten hylkäämisen. Uuden toimintatavan pohdiskelu yhdessä ja sen testaaminen on usein huomattavasti tärkeämpää kuin virallisten johtopäätösten kirjaaminen raportteihin. Laadukkaan dokumentaation synnyttäminen on silti sekin kriittistä, erityisesti silloin, kun toimintatapojen muutosta tuetaan tietojärjestelmiä kehittämällä.

Tarpeen ja sen ratkaisun määrittäminen on pitkälle perustunut ”viisaiden miesten” intuition – eli monessa kehittämishankkeessa siis yksinkertaisesti vain ”on tiedetty” jo käynnistysvaiheessa mitä tulisi tehdä. Menetelmähän on sinänsä helppo ja toimiva, sillä ”oikeaan” ratkaisuun päästään ilman turhia aikaa vieviä pohdintoja ja analyysyjä. Muiden hankkeeseen osallistuvien on kuitenkin varsin vaikea enää

Kuva 1: CD&E-prosessin yleiskuvaus

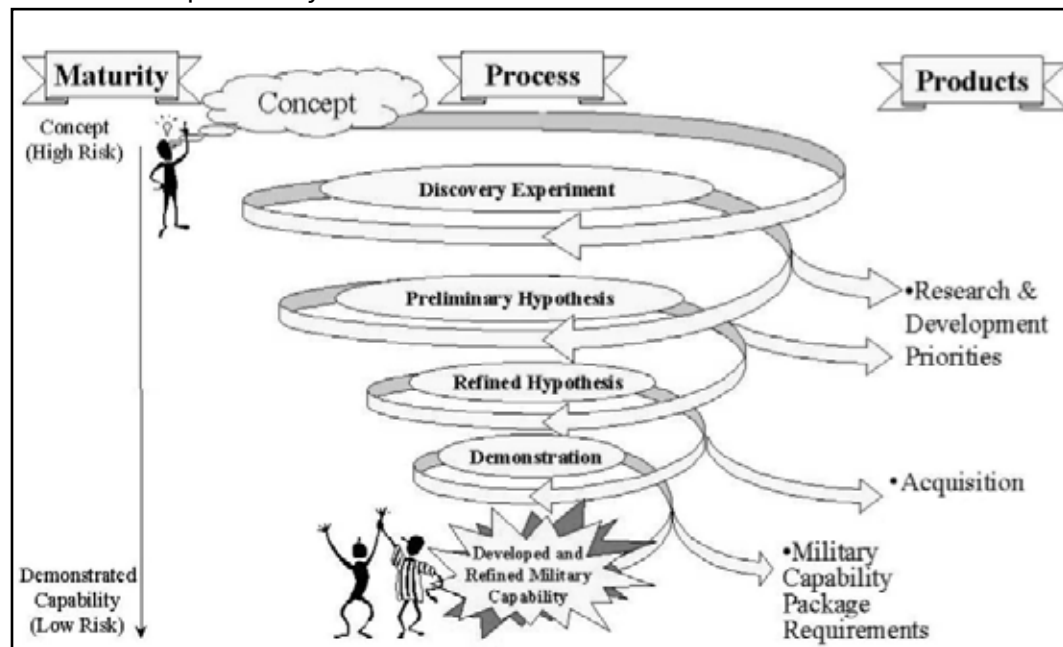

myöhemmin saada tuota samaista intuitiota jos/kun sitä usein tarvitaan uudelleen. Jos suorituskykytarpeen, mahdollisuuksien ja ratkaisujen hahmottamiseen ei käytetä analyyttisiä menetelmiä, voidaan päätyä yksistään vahvojen päättäjien ja hierarkian sanelemaan ratkaisuihin tai muutoksia välttelevään, toimimattomien rakenteiden ylläpitoon. Ensin mainittuun vaihtoehtoon sisältyy suuri riski päätyä toimimattomaan ratkaisuun, jälkimmäisessä vaihtoehdossa taas jäädytään ”sotimaan menneitä sotia”.

Puolustusvoimissa konseptien laadintaa ja eksperimentointia kehittää ja toimeenpantee Verkostopuolustuksen kehittämiskeskus, joka puolustusvoimauudistuksen yhteydessä sulautuu jatkossa tehtävineen osaksi Puolustusvoimien tutkimuslaitosta. Keskukseen toimintatapa ja merkitys omassa kansallisessa suorituskykyuunnittelussamme ja suorituskykyjen kehittämistyössä noudattaa varsin pitkälti CD&E -periaatteita ja kansallinen tarpeen tunnistaminen tämän toiminnon ja toimijan perustamiselle voidaan katsoa syntyneen pitkälti kansallisesta MNE-osallistumisestamme saamiemme kokemusten seurauksena.

Teorian (konsepti) ja käytännön (eksperimentointi) vuorovaikutuksella tuetaan suorituskykyjen kehittämisen eri vaiheita (kuva 2).

Kuva 2: CD&E-prosessin yleiskuvaus

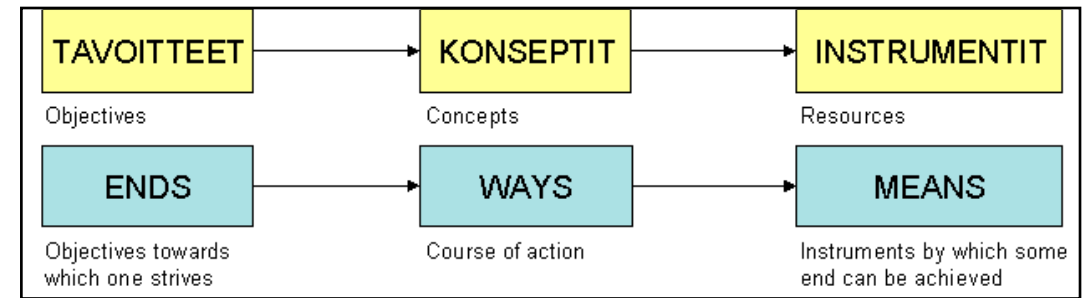

Menetelmä tukee ideointivaihetta, ratkaisun testaamisvaihetta sekä myös tarvittaessa lähes valmiista tai muualta tuodusta ratkaisusta vakuuttamista. Prosessin osana laadittavilla konsepteilla lähestytään mahdollisia ratkaisuvaihtoehtoja tarpeen ja mahdollisuuksien suunnasta. Konseptien laadinnan vahvuutena on tuki yhteisen ymmärryksen syntymiselle sekä tarpeen ja mahdollisuuksien tehokas kommunikointi eri yhteisöille – myös päätöksentekijöille.

Konsepteilla pyritään kuvaamaan käyttöajatuksia tai tapoja (WAYS), joiden mukaisesti välineitä, resursseja tai keinoja (MEANS) halutaan käytettävän tavoitteisiin tai päämääriin (ENDS) pääsemiseksi.

MNE 7 (2011–2012)

MNE 7-kampanjassa tutkitaan globaalin turvallisuusympäristömme muutosta (Access to the Global Commons). Tavoitteena on yhteisten, elintärkeiden toimintojen ja turvallisuuden kannalta kriittisten, globaalien toimintaympäristöjen käytettävyyden turvaaminen. Tutkimustarkastelu koostuu neljästä alueesta (kansainväliset merialueet, avaruus, lähi-ilmakehä ja kybertoimintaympäristö). Teema on erittäin ajankohtainen ja tärkeä osa kansallista toimintaympäristömme seuranta, strategista analyysia ja – suunnittelua sekä turvallisuustutkimusta. Näiden globaalien

toimintaympäristöjen, erityisesti kyberin, kansallinen merkitys tullaan huomioimaan myös parhaillaan meneillään olevassa turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon valmistelussa (kuva 4. esimerkkejä globaalien toimintaympäristöjen merkityksestä).

Tämän hetkisen kampanjan kansalliset osallistujat tulevat ulkoasiainministeriöstä, sisäasiainministeriöstä ja alaisistaan virastoista ja laitoksista (kuten Rajavartiolaitos, KRP, SUPO, Haltik jne.), liikenne- ja viestintäministeriöstä ja LVM:n hallinnonalan laitoksista (esimerkiksi Viestintävirasto, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto), valtiovarainministeriöstä, valtioneuvoston kansliasta sekä Ulkopoliittisesta Instituutista sekä hyvin laajasti puolustushallinnon sisältä Pääesikunnasta, puolustusvoimien eri joukoista ja laitoksista sekä puolustusministeriöstä.

Kuva 3: Konseptit tavoitteiden saavuttamisen välineenä

Kansallisen MNE-osallistumisemme päätavoitteet

Kansalliselle MNE-osallistumiselle on asetettu yhteisiä tavoitteita.

1. Kansallisten suorituskykytavoitteiden tukeminen
2. Kansallisten tutkimus- ja kehittämistoiminnan valmiuksien parantaminen
3. Kansainvälisen yhteistoimintakyvyn kehittäminen ja uusien yhteistoimintaosapuolten löytäminen

Meneillään olevan kampanjan kokonaisuutena tukee omaa kansallista turvallisuus- ja

Kuva 4: Globaalien toimintaympäristöjen merkityksestä

GLOBAALIN TOIMINTAYMPÄRISTÖJEN MERKITYS

- Kansainväliset merialueet**
> 90% koko maailmankaupasta kulkee vuosittain meritse
- Kansainvälinen ilmatila**
> Miljardeja matkustajia vuosittain
> 35% kansainvälisestä kaupasta
- Ulkoavaruus**
> Kaupallinen arvo kaikille valtioille valtava
> Päivittäin siviili-, sotilas-, ja kaupallisessa käytössä
> Tietoliikenne, tiedustelu, kuvaaminen, paikannus
- Kyberulottuvuus**
> esim. USA:n BKT:stä 25% perustuu kyberympäristön saatavuuteen/toimivuuteen
> Toimii perustana kaikille muille ympäristöille

Turvallisuus- ja puolustusasiain komitean sihteeristö

toimintaympäristöanalyysiä ja antaa perusteita käsitellä uusien uhkien vaikutusta kansalliseen viranomaisyhteistoimintaan, sen haasteita sekä mahdollisuuksia ja mahdollisia kehittämistarpeita. Kaikkien globaalien toimintaympäristöjen, erityisesti kybertoimintaympäristön, merkitys ja vaikutus kokonaisturvallisuuden kehittämisessä voidaan huomioida tehokkaammin myös meneillään olevassa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selontekomennettelyssä. Kokonaisilmion tutkimisella on tätä kautta myös suora liityntä yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS 2010) toimeenpanoon sekä toimintaympäristön muutosten seurantaan ja uusien uhkien suorituskykyvaikutusten analysointiin.

CD&E -menetelmää pyritään kansallisesti hyödyntämään jatkossa myös monialaisen turvallisuusyhteistyön ja yhteiskunnan varautumisen kehittämisessä. Kokeilutoimintaa sekä kampanjasta saatavia oppeja voidaan käyttää hyväksi esimerkiksi poikkihallinnollisten

Kuva 5: MNE-osallistumisen kansalliset tavoitteet

KANSALLISEN MNE-OSALLISTUMISEN TAVOITTEET

- **Kansallisten suorituskykytavoitteiden tukeminen**
 - **kokonaisteema** tukee toimintaympäristön analysointia ja antaa perusteita seuraaville suunnittelukierroksille: uusien uhkien vaikutus viranomaisyhteistoimintaan, haasteet, mahdollisuudet, kehittämistarpeet
 - **Valittu erityisalue** (kyberturvallisuus) on hyvin ajankohtainen ja MNE-työtä hyödynnetään yhtenä lähteenä poikkihallinnollisessa kansallisessa jatkotarkastelussa (kyberturvallisuusstrategia)
 - **Liityntäpinta YTS:ssan:** Kokonaisilmion tarkasteluun liittyy monta YTS 2010 mukaista strategista tehtävää ja se linkittää eri hallinnonalueiden johtovastuulla olevia erityistilanteita
- **Kansallisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan valmiuksien parantaminen**
 - tietoja voidaan käyttää hyväksi poikkihallinnollisten kansallisten harjoitusten valmisteluissa (TIETO, VALHA jne.)
- **Kansainvälisen yhteistoimintakyvyn kehittäminen**

KOKONAISTURVALLISUUDEN TUTKIMINEN JA LISÄÄMINEN OSANA YTS 2010 TOIMEENPANO

Turvallisuus- ja puolustusasiain komitean sihteeristö

harjoitusten valmistelussa (kuten TIETO ja VALHA harjoitukset).

Tavoitteisiin pääsyn edellytys on laaja poikkihallinnollinen sitoutuminen MNE-toimintaan. Osoituksena kansallisesta vahvasta sitoumuksesta, poikkihallinnollinen osallistumisemme on jo vuosien ajan ollut erittäin hyvällä tasolla, ja hallinnonalat osoittavat laajaa kiinnostusta ja tukeaan niin henkilöstö-, kuin taloudellisten resurssien muodossa.

Kansallinen MNE-osallistumisemme, sekä siitä saatava osaaminen ja kokemus, palvelevat erittäin laajasti myös kansallista yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kehittämistä ja antaa lisäarvoa käynnissä oleville suorituskykyjen kehittämisohjelmille sekä – hankkeille laajemminkin kuin vain puolustushallinnossa.

Kansallinen MNE-yhteisömme tarjoaa tehokkaan yhteistyöfoorumia tehdä käytännön yhteistyötä kokonaisturvallisuutemme kehittämisessä yli hallinnonalojen asettamien, joskus hyvinkin vahvojen, rajojen ja rajoitusten. Suomen vahvuksina MNE-toiminnassa ovatkin alusta saakka olleet tehokkaat viranomaisyhteistyön käytännöt, avoin toimintakulttuuri,

yliopistojen ja järjestöjen mukanaolo, kansallisen osaamisemme monialaisuus, vankka siviili-sotilasyhteistyön perinne ja osaaminen, eli varsin laaja ja syvä osaamisemme yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden alueella. Vahvuutemme ovat myös tulleet laajasti tunnetuiksi MNE-yhteisössä.

Kyberturvallisuusstrategiatyö 2011–2012 ja kansallinen MNE-osallistuminen

Suomalainen moderni, verkostoihin perustuva, yhteiskuntarakenteemme on entistä riippuvaisempi kriittisen infrastruktuurin toimivuudesta, jonka haavoittuvuus on koko ajan merkittävästi lisääntynyt. Kriittisten järjestelmien häiriöt voivat aiheuttaa yllättävän laajoja yhteiskunnallisia häiriötilanteita, jotka voivat puolestaan aiheuttaa heijastusvaikutuksia koko yhteiskuntaamme. Moderni tietoyhteiskuntamme on entistä alttiimpi kyberuhkien vaikutuksille (hakkerointi, kybervakoiu, -rikollisuus, -terrorismi ja -sodankäynnin keinot kaikilla sen eri tasoilla). Kyberuhka voi pahimmillaan vaikuttaa laaja-alaisesti elintärkeisiin toimintoihimme. Sähköisiin palveluihin ja

tietoverkkoihin kohdistuneet hyökkäykset muodostavat merkittävän haavoittuvuuden. Vuodenvaihteessa 2011–2012 myrskytuhojen vaikutuksesta aiheutuneet voimahuollon ongelmat ja niistä seuranneet tietojärjestelmien ja –verkkojen häiriöt ovat sen kaltaisia häiriöitä, joita voidaan aiheuttaa myös tarkoituksellisella kyberhyökkäyksellä ja joiden vaikutukset saattavat helposti levitä koko yhteiskuntaan varsin lyhyessä ajassa.

Elintärkeät toiminnot ovat riippuvaisia turvallisuudesta ja toimintavarmasta kybertoimintaympäristöstä, joten sen turvallisuuden takaaminen on keskeinen tekijä yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden ja myös kansantalouden kannalta. Kybertoimintaympäristö ja sen turvallisuus tulee jatkossa käsitellä Suomessa kokonaisvaltaisena käsitteenä, joka kattaa osaluueinaan muun muassa tietoturvallisuuden, tietoverkkoturvallisuuden ja tietojärjestelmien turvallisuuden. Tämä on yleinen ajattelutapa

Kuva 6: Kybertutkimuksen aihealueet MNE 7:ssä (tutkimusalueiden hyödyntäminen kansallisessa kyberturvallisuusstrategiatyössä)

MNE 7 - KYBERTUTKIMUKSEN AIHEALUEET

1. **Uhkien, haavoittuvuuksien ja riskien tunnistaminen, analysointi sekä arviointi**
 - Mitä uhkat, riskit ja haavoittuvuudet ovat?
 - Miten kehitämme valmiuksia ymmärtää, ennustaa ja torjua niitä?
 - Miten reagoimme ja käsittelemme niitä?
2. **Tiedonvaihtovaatimusten määrittäminen ja kehittäminen**
 - Mitkä ovat vaatimukset?
 - Mahdollisuudet ja rajoitteet?
 - Tarvittavat keinot?
 - Roolit, tehtävät ja vastuut?
3. **Lainsäädäntö**
 - Lainsäädännön haasteet?
 - Kansallisen ja kansainvälisen lainsäädännön rajapinnat?
 - Kyberin asettamat erityisvaatimukset lainsäädännölle?
4. **Tilannetietoisuudessa ja tilannekuvassa tarvittavien teknisten ratkaisujen tutkiminen**
 - Kriittiset tiedonvaihtovaatimukset tilannekuvalle ja tilannetietoisuudelle?
 - Tarkoituksenmukainen tilannekuvan visualisointi?
 - Tilannekuvan käytettävyys ja tarvittavien toimintatapojen kehittäminen
5. **Tilannetietoisuuden kehittämisessä tarvittavat periaatteet - konseptit**
 - Tilannetietoisuuden kokoamisen sekä ylläpitämisen keskeiset haasteet ja menetelmät?

Turvallisuus- ja puolustusasiain komitean sihteeristö

kyberturvallisuudesta maailmanlaajuisesti, mutta meillä vielä varsin uutta. Ainoastaan tällä lähestymisellä voimme saavuttaa modernin yhteiskunnan kokonaisturvallisuudelta vaadittavan tason.

Kansallinen kykymme muodostaa ja ylläpitää kokonaisvaltaista tilannekuvaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kyberturvallisuudesta sekä ohjata ja yhteensovittaa tähän liittyvää toimintaa poikkeustilanteissa vaatii kehittämistä. Kansallisesti tulee päättää mitä kansallisen kyberturvallisuuden tilannetietoja, osaamista, prosesseja, suorituskykyä ja palveluja niin valtiojohtolla, kuin yhteiskunnan kanalta elintärkeillä toimijoillakin tulisi olla käytettävissään oman toimintansa turvaamiseksi ja kehittämiseksi, ja kuinka nämä tarpeelliset keskitetyt palvelut tulisi jatkossa järjestää.

MNE 7- osallistumisessamme kansallisen painopistealueena on kyberturvallisuuden tutkimus. Aihealue on kansallisesti erittäin ajankohtainen ja MNE- työtä hyödynnetään

parhailaan laadittavassa kansallisessa ensimmäisessä kyberturvallisuusstrategiassamme.

Kyberturvallisuustutkimusta tehdään MNE 7-kampanjan osana viidellä tutkimusalueella (kuva 6.). Näillä tutkimusalueilla on hyvin suora ja konkreettinen linkki kansalliseen strategiatyöhömmä ja kaikki viisi tutkimusaluetta muodostavat osaltaan myös keskeisen rungon vuoden 2011 kuluessa suoritettussa esiselvitystyössä määritettyihin jatkotoimenpiteisiin (toimenpidesuosituksiin), joihin parhailaan käynnissä oleva strategiatyö keskittyy.

Vuoden 2012 lopussa valmistuva ensimmäinen kansallinen kyberturvallisuusstrategiamme tulee varmasti antamaan vastauksia kyberturvallisuuden jatkokehittämiseen liittyviin avoimiin kysymyksiin. Kyberturvallisuuden kehittäminen sekä siihen liittyvät kyberturvallisuuden tehtävät toivottavasti tuodaan strategiassa myös loogiseksi osaksi Yhteiskunnan turvallisuusstrategian (YTS 2010) muodostamaa kokonaismallia. Strate-

giatyön ohjausvastuun TP-UTVA on määrittänyt turvallisuus- ja puolustusasiain komitealle (TPAK), jonka johdossa erikseen asetettu työryhmä laatii strategian kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Monikansallisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulevaisuus

MNE-tutkimus- ja kehittämistoiminta tulee säilymään yhtenä keskeisistä Yhdysvaltojen asevoimien tutkimusprojekteista. Monikansallista yhteistyötä tehdään tulevaisuudessa entistä korostetummin vain siihen aidosti kykenevien kumppaneiden kanssa. MNE-toimintaan osallistuminen on täten jatkossa yksi arvokas osa kahdenvälistä yhteistyötämme Yhdysvaltojen kanssa.

Meidän tulee pysyä toiminnassa mukana kehittämässä omaa osaamistamme kansallisista tarkoituspörstämme ja tavoitteistamme lähtien. Yhdysvallat tarvitsee myös oman osaamisensa kehittämisessä moniviranomaistyön osaajia ja poikkihallinnollisen kokonaisturvallisuuden ajattelutavan tuntijoita. Suomen osallistumista ja roolia MNE:ssä pidetään tärkeänä myös Yhdysvaltojen kannalta katsottuna.

MNE-toiminnan sisältöä ja kampanjoiden toteutusta kehitetään jatkuvasti ja yhtenä osana uudistamista myös kampanjan nimi muutetaan seuraavaan kampanjaan (Multinational Capability Development Campaign, MCDC 2013–2014). Seuraava tutkimuskampanja on luonteeltaan kokonaisvaltaiseen viranomaisyhteistyöhön kriisinhallinnassa keskittyvä. Pääteemana tulee olemaan operatiivisen toimintavapauden turvaamisessa vaadittavien kokonaisvaltaisten suorituskykyjen tutkiminen ja kehittäminen.

Tutkimusalueiden muodostaminen vuosien 2013–2014 kampanjaan on vielä alkutekijöissä, mutta esimerkiksi sosiaalisen median merkitys kriisinhallinnassa ja siihen liittyvässä strategisen tason kommunikaatiossa tulee varmasti olemaan eräs kansallisesti kiinnostusta herättävä aihealue. Uusille suorituskyvyille jatkossa asetettava suurempi joustavuus-, monikäyttöisyys- ja ketteryysovaatimus (Agility, Resilience, Adaptiveness) asettaa tällä hetkellä kaikkialla maailmassa suorituskykytutkimukseen oman haasteensa. Smart Defence -ajattelu suuntaa myös tällä hetkellä monien maiden

suorituskykytutkimusta ja – kehittämistyötä ja osaltaan kattaa monia meillekin keskeisiä tutkimustarpeita, kuten johtamiseen ja johtamisjärjestelmiin liittyvän tutkimustyön (C2 Agility, Future Mission Networks) sekä esimerkiksi yhteiseen tulenkäyttöön ja -vaikuttamiseen liittyvän kokonaisuuden kehittämisen. Seuraava monikansallinen tutkimuskampanja paneutuu tarkemmin kaikkiin näihin uusiin vaatimuksiin.

Suorituskykyjen kehittämisessä on selvästi nähtävissä yhteisten ja jaettujen suorituskykyjen kasvava merkitys (Pooling and Sharing ja/tai Smart Defence). Pelkästään jo taloudellinen kehitys maailmanlaajuisesti ohjaa suorituskykyjen ja toimintatapojen kehittämistä selkeästi tähän suuntaan. Tulevaisuudessa nähtävissä olevat monikansalliset operaatiot eivät myöskään vaadi laajoja osallistujajoukkoja, vaan pieniä tehokkaita maaryhmittymiä, joissa jokaisella on oma erityisosaamisalueensa sekä suorituskyky tarjottavana halutun kokonaisuuden toteuttamiseksi. Myös NATO:n kumppanuustoiminnassa tulevaisuudessa nähtävissä olevat, mahdollisesti varsin merkittävätkin, ajattelutavan muutokset korostavat omalla tavallaan näiden uusien suorituskykyjen ja toimintatapojen tutkimisen- ja kehittämisen merkitystä sekä niiden omaksumista.

Kansallisten erityisosaamisalueidemme (Niche Capabilities, Role Specialization) valitseminen ja jatkokehittäminen korostuvat lähitulevaisuudessa ja näiden konkreettisten uusien suorituskykyjen tarjoaminen käyttöön esimerkiksi kansainvälisessä kriisinhallinnassa kansallisena kontribuutionamme tulee mietittäväksi. Pelkkä hyvä maine ja halu eivät välttämättä riitä enää jatkossa aktiiviseen kansainväliseen osallistumiseen.

Myös Suomen tulee pysyä aktiivisesti mukana monikansallisessa CD&E tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ja olla aloitteellisena jäsenenä yhteisössä, jossa testataan uusien ajatusten toimivuutta sekä pyritään hakemaan ratkaisuja tuleviin suorituskykytarpeisiin ja -haasteisiin. Vain tällä tavalla toimimalla kykenemme muodostamaan omista kehittämistarpeistamme tarpeeksi laajan kansallisen yhteisymmärryksen ja lopulta myös uskalluksen etsiä ja implementoida uusia ja joskus rohkeita ratkaisuja.

Venäjä Yhdysvaltojen geostrategiassa

Keväällä 2003 kuviteltiin Yhdysvaltojen hegemonia koittaneen. Mediasa ja analyyseissä käytettiin vahvoja käsitteitä, kuten Yhdysvaltojen imperiumi. Muutamassa vuodessa tilanne muuttui. Irakin ja Afganistanin vaikeuksien ja USA:n syvän talouskriisin myötä spekulatio keskittyi Kiinan, Intian, Brasilian, Venäjän ja Etelä-Afrikan mahdolliseen nousuun. Erityisesti Venäjän kohdalla taloudellis-poliittinen nousu on ollut varsin vaatimatonta. Hahmottelen seuraavassa Yhdysvaltojen suhdetta Venäjään Yhdysvaltojen uuden 2012 geostrategian kautta.

Yhdysvaltojen Venäjä-suhde perustuu historiallisille käytännöille. Käytännöt puolestaan perustuvat laajoihin skenaarioihin, siitä mitä on tekeillä nyt ja tulevaisuudessa. Vihollisuus, liennytyt tai nyttemmin suhteiden normalisointi tai uudelleenikäynnistys ("reset") ovat tällaisia Venäjään liittyviä skenaariota. Vielä laajemmin mentaaliskenaariot liittyvät Yhdysvaltalaisiin käsityksiin omasta vallasta, sen suunnasta (nouseva tai laskeva). Venäjä on jo vuosikymmeniä ollut Yhdysvaltalaisen suhteellisen vallan mittari.

Yhdysvaltojen geostrateginen työkalupakki liittyy maalle perinteiseen pragmatismiin. Pragmaattisen orientaation mielenkiinto kohdistuu maailmanpoliittisen todellisuuden monimuotoisuuteen ja ongelmanratkaisumenetelmien räätälöityyn luonteeseen. Viimekädessä suhdetta Venäjään ohjaa pragmatismi, jossa Venäjä määritellään osaksi jotain erityistä kansainvälispoliittista ongelmaa ja ongelmakokonaisuuteen haetaan parasta mahdollista tapaa. Tässä yhteydessä Venäjä saa merkityksensä, joko positiivisessa mielessä, kuten Bushin käytössä terrorismin vastaista taisteluaan ensimmäisellä kaudellaan, tai sitten negatiivisessa mielessä kuten Georgian sodan jälkimaineis-

sa. Nyttemmin Venäjä on ollut vastakkaisella puolella Syyrian sisällissodassa. Se on tukenut puolinaisesti Irania sen kiistassa lännen ja Israelin kanssa. Nämä seikat ovat kuitenkin osa normaalia kansainvälispoliittista peliä. Niiden alla saattaa usein peittyä Venäjän kasvava integraalinen suhde Yhdysvaltojen maailmanjärjestykseen.

Edellä kuvattu lähestymistapa on syytä erottaa ideologisemmasta, ei-pragmaattisesta, lähestymistavasta. Tämä näkisi Venäjän Neuvostoliiton kaltaisena olemuksellisenä pahana, jota on syytä padota kaiken aikaa ja kaikkialla. Ideologinen vaihtoehto ei näe Venäjän käyttökelpoisena eikä anna sille muuta roolia kuin

perivihollisen. Terroristiset ääriryhmät ovat kuitenkin pitkäksi aikaa syrjäyttäneet mahdollisuuden, että Venäjä määriteltäisiin ideologisesti vihollisena.

Reset-näppäin ja valtaskenaariot

Kulloinkin käsillä olevat praktiset haasteet määrittää Yhdysvaltojen Venäjä-suhdetta. Afganistan-skenaario tarjoaa esimerkin. Venäjä on sallinut Yhdysvaltojen joukkojen huoltoyhteyksiä. Tämä käytännöllinen näkökulma on keskeinen elementti ns. suhteiden resetointiin. Venäjän kanssa neuvotellaan monista asioista. Mutta Yhdysvaltojen keskittyessä ns. hyvään sotaan Afganistanissa, Venäjää ei välttämättä nosteta ongelmaksi monessa muussa ristiriitaja herättävässä asiassa. Venäjä saa liikkumatilaa tukemalla Yhdysvalloille keskeistä ongelmanratkaisua. Tämän liikkumatilan laveuden määrittää Venäjän antama tuki. Oletettavaa on, että Venäjällä tämä asia on hyvin tiedostettu. Se on antanut Venäjälle liikkumavaraa esimerkiksi Syyrian tilanteessa. Se on saanut myös pitkään luvattuja palkintoja, kuten WTO-jäsenyyden. Tämä hyötysuhde tulee muuttumaan Yhdysvaltojen vähitellen vetäytyessä Afganistanista.

Huomio keskittyy siihen, kuinka Yhdysvallat voisi ulkopoliitikassaan toteuttaa päämääräänsä samalla minimoiden (muttei koskaan täysin välttämättä) sitä, että räätälöidyt toimintastrategiat ovat ristiriidassa yleisten päämäärien (esim. demokratian levittämisen) kanssa. Tämä vaatii aktiivista, ei-reaktiivista, suhdetta kansainvälisen politiikan tapahtumiin. Yhdysvaltojen tulee kyetä luomaan sille edullista todellisuutta. Se kykenee vaikuttamaan siihen, mitkä asiat nousevat agendalla, millä tavoin ja mihin maailman huomio keskittyy.

Harwardilaistutkija Joseph Nyen hahmottelema valtaskenaario keskittyy 'pehmeiden' ja 'kovien' politiikan muotojen älykkäisiin (smart) yhdistelmiin. Älykkään vallan syntyhistoria liittyy Center for Strategic and International Studiesin (CSIS) projektiin, jonka tarkoituksena oli uudelleen arvioida Yhdysvaltojen vallankäyttöä ohjaavia periaatteita. Raportin (2007) otsikkona oli "A smarter, more secure America". Keskeinen strateginen tavoite älykkään vallan käsitteen luonnille oli estää Yhdysvaltojen kokonaisvallan väheneminen. Raportti käsittää kovan vallan olevan välttämätön osa Yhdys-

valtojen suhdetta muuhun maailmaan, mutta sen käyttöarvoon vaikuttaa oleellisesti Yhdysvaltojen voimaa kohtaan kohdistuva pelko sekä maan nauttima yleinen arvostus.

Älykäsvalta visioi vallan taitolajina, joka pyrkii käyttämään muuttuvia tilanteita hyödykseen helpottaakseen vallan kokonaisartikulaatiota (ts. pehmeän ja kovan vallan synergioita) suhteessa liittolaisiin, vihollisiin ja instituutioihin. Älykäsvalta on intuitiivisen taidon, ennemminkin kuin tiedon laji.

Pehmeän valta ammentaa kulttuurisista, ideologisista, arvosidonnaisista ja institutionaalisista resursseista. Näiden suhteellisen hajaantuneiden 'pehmeiden' valtaresurssien määrittelemisen on hankalampaa, kuin kovan vallan tapauksessa, jonka taustalla Nye näkee väestön, territorion, luonnonvarat, talouden, teknologinen kehityksen ja asevoimat. Näiden resurssien kouriintuntuvuus vaikuttaa vallan suurempaan uskottavuuteen. Älykäs valta voidaan nähdä tämän pehmeän valtaskenaarion uudempana versiona, jossa korostuu nimenomaan vallan käytettävyys ja yhdisteltävyys erityisessä suhteessa sotilaalliseen valtaan.

Venäjä on oletettavissa Yhdysvaltojen eri valtakäytäntöjen kohteena. Venäjä puolestaan ei juurikaan omaa kovan, pehmeän tai älykkään vallan kyvykkyyksiä suhteessa Yhdysvaltoihin. Suhde on muuttunut kylmän sodan symmetriasta varsin epäsymmetriseen suuntaan. Venäjä, sen talous ja yhteiskunta on Yhdysvaltojen voiman näyttämö. Yhdysvallat kykenee vaikuttamaan Venäjän poliittiseen todellisuuteen esimerkiksi Venäjän kansalaisyhteiskunnan ja sosiaalisen media kautta. Tämä ei tarkoita, että Venäjä olisi Yhdysvaltojen ja sen liittolaisten talutusnuorassa. Venäjän itsenäinen politiikka osoittaa tämän. Pikemminkin kyse on siitä, että oikukkaasti käyttäytyvä Venäjä leimautuu muiden silmissä negatiiviseksi erityistapaukseksi. Tämä puolestaan omiaan laskemaan Venäjän pehmeää valtaa.

Venäjän liikkumavaraa alueellisena suurvaltana rajoittaa Yhdysvaltojen globaali toiminta. Toisaalta älykkäänvallan skenaario paljastaa yhden keskeisen Yhdysvaltojen toimintaa rajoittavan piirteen. Viholliskuvat sokaisevat ja rajoittavat sen omaa tilannetietoisuutta. Muut toimijat kykenevät käyttämään syntyviä katvealueita hyväkseen. Esimerkiksi Libyan

tapauksessa Yhdysvallat ylitti omat rajansa. Tilanteen ratkeaminen tuotti lyhyen tähtäimen hyötyjä, jotka kostaustuivat Syyrian tapauksessa, Venäjän ja Kiinan pyrkiessä estämään uusien käytäntöjen (esim. suojeluvastuu) nopeaa laajentamista.

Nopea, älykäs ja ketterä vihollinen, joka pyrkii hyväksikäyttämään epäsymmetrisiä suhteita, on Yhdysvaltojen pahin pelko. Yhdysvaltalainen Venäjä-kuva paljastaa kuitenkin nopeasti, ettei Venäjää pidetä erityisen kyvykkäänä hyväksikäyttämään Yhdysvaltojen rajoitteita ja katvealueita. Venäjää pidetään laskevana alueellisena valtana, pikkupahana, joka kykenee ärsyttämään ja tuottamaan haittaa, mutta jota voidaan pitää aisoissa ja valjastamaan omiin tarkoituksiin. Samalla se nähdään suhteellisen isona markkina-alueena Yhdysvaltalaiselle teollisuudelle sekä raaka-ainneiden lähteenä.

Suhteiden tulevaisuus osana Yhdysvaltojen globaalia visiota

Yhdysvaltojen suhde Venäjään nivoutuu USA:n laajoihin globaaleihin skenaarioihin. Yhdysvaltojen puolustusministeriö julkaisi vuoden alussa uuden geostrategian - ”Sustaining U.S. Global Leadership: Priorities for 21st Century Defense”. Strategia sovittaa sotilaallisia resursseja muuttuneisiin taloudellisiin realiteetteihin.

Vetäytyminen pitkäkestoista miehityksistä siirtää huomion erityisesti taloudellisten intressien vaalimiseen: ”As we responsibly draw down from these two operations, take steps to protect our nation’s economic vitality, and protect our interests in a world of accelerating change, we face an inflection point”. Tässä yhteydessä on nähtävissä selkeä murros (inflection point) kahden skenaarion välillä: (1) Sotilaalliseen pakotettavan vallan skenaario ja siihen liittyneet kaksi maaoperaatiota; (2) Muuttuvan maailman skenaario, jossa Yhdysvaltoihin vaikuttavat uudet haasteet, kuten globaalin talouden syntyminen, vaativat resurssien uudelleenohjausta.

Strategia keskeisimpiä skenaarioita on terrorismin vastaisen sodan kokemusten ja opetus-ten soveltaminen uuteen Al Qaidan-jälkeiseen tilanteeseen. Tekstissä korostuvat sekä muutospaine että jatkuvuus. Tekstissä viitataan Irakin ja Afganistanin kokemusten kautta omaksuttuihin käsitteisiin, kuten ”counter terrorism”,

”asymmetric and irregular warfare”, ”human terrain” ja ”smart defense”. Uhkakuva, jossa joukkotuhoaseet leviävät joidenkin valtioiden hallusta terroristeille, korostaa terrorismiin jo kauan liitettyjä pelkoja: ”States such as China and Iran will continue to pursue asymmetric means to counter our power projection capabilities, while the proliferation of sophisticated weapons and technology will extend to non-state actors as well”. Tässä yhteydessä Venäjää ei nimetä. Mutta oletettavaa on, että se nähdään potentiaalisena uhkana. Sen ei koeta Iranin ja Kiinan tavoin aktiivisesti haastavan Yhdysvaltojen kyvykkyyttä. Joukkotuhoaseiden leviäminen Venäjän kautta muodostaa yhden mahdollisuuden, mutta tässä yhteydessä usein korostuu Venäläisten aseiden tahaton leviäminen huonon valvonnan ja rikollisuuden kautta. Venäjä on myös osa ongelmaa, kun se pyrkii tasapainottamaan Yhdysvaltojen valtaa liittoutumalle tapauskohtaisesti Kiinan ja Iranin kanssa.

Painopisteen siirtyminen pois Euroopasta

Erityisesti uusi geostrategia keskittyy taloudelliseen vaurauteen kohdistuviin uhkiin. Yhdysvaltojen taloudellinen toimeliaisuus perustuu globaaliin tuotantoon, avoimiin markkinoihin ja kuljetusinfrastruktuuriin. Tärkeässä roolissa on globaali kriittinen infrastukturi, tiedonvaltateistia laivaväyliin. Siihen kohdistuvat uhat vaihtelevat merirosvoudesta kyberrikollisuuteen: ”For the foreseeable future, the United States will continue to take an active approach to countering these threats by monitoring the activities of non-state threats worldwide, working with allies and partners to establish control over ungoverned territories, and directly striking the most dangerous groups and individuals when necessary”. Huomion siirtyminen poikkirajallisiin ja yksittäisiin toimijoihin liitetään sekä uusiin teknologioihin (esim. Kyber) että ’vanhohin’ terrorin vastaiseen taisteluun esilletuomiin tekijöihin. Al Qaida:n nousu ilmensi uusia valtion ulkopuolisia vihollisuusskenaarioita. Uudemmat tapahtumat ovat korostaneet yksittäisen toimijoiden ja henkilöiden mahdollisuuksia uhata Yhdysvaltojen intressejä. Suurelta osin tämä kehitys liittyy kriittisten tietojärjestelmien turvaamiseen tarpeeseen. Kyberuhat ovat materialisoituneet esimerkiksi

Aaltola: Venäjä Yhdysvaltojen geostrategiassa

tietomurtoina ja vuotoina. Tässä suhteessa Venäjä on uhka, muttei Kiinan veroinen. Kyberrikollisuus rehoittaa Venäjällä. Rikollisten ryhmien lisäksi Venäjän valtio on liitetty kyberhyökkäyksiin. Venäläiset toimijat ovat myös paljastaneet Yhdysvaltojen kyberaseita. Täten on tuotettu haittaa aseiden toimivuudelle sekä paljastettu muille niiden kehittämiseen liittyvät niksit.

Teksti korostaa useassa kohdassa Aasian ja Lähi-idän nousua Yhdysvaltojen kannalta kriittisiksi alueiksi: ”U.S. economic and security interests are inextricably linked to developments in the arc extending from the Western Pacific and East Asia into the Indian Ocean region and South Asia, creating a mix of evolving challenges and opportunities”. Näin Eurooppa tai transatlanttiset suhteet eivät enää ole Yhdysvaltojen kannalta yhtä merkityksellisiä kuin kylmän sodan aikana. Venäjä loistaa poissaolollaan. Sitä ei sijoiteta sen kummempin Eurooppaan tai Tyynellemerelle. Oletettavasti Eurooppalainen turvallisuuden tuottamisen oletetaan tapahtuvan juuri suhteessa sen lähialueisiin, siis myös Venäjään. Euroopan oletetaan pitävän Venäjän aisoissa sekä instituutioiden, että tarvittaessa kovemman vallan keinoin.

Yhdysvaltalaisissa skenaarioissa Euroopan ei nähdä tuottavan Yhdysvaltojen resursseja sitovia kriisejä ja konflikteja. Pikemminkin Euroopan ja erityisesti keskeisten läntisten valtioiden nähdään tuottavan Yhdysvaltojen intressien mukaista turvallisuutta: ”Most European countries are now producers of security rather than consumers of it”. Eurooppalaisen vallan halutaan tukevan Yhdysvaltoja ja edesauttavan sen intressien toteutumista. Tämä

valtaskenaario on tulkittavissa institutionaalisen vallan näkökulmasta. Samalla se muistuttaa älykkään vallan malleista, jotka korostavat Yhdysvaltojen kykyä luoda puitteet, joissa muut toimijat haluavat pyrkiä tavoitteisiin jotka ovat Yhdysvaltojen strategisessa intressissä. Nämä maat tarjoavat Yhdysvalloille mahdollisuuden johtaa taustalta (leading from behind), kuten oli laita esimerkiksi Libya-operaatiossa.

Skenaario globaaleista yhteiskäyttöalueista

Älykäsvalta pohjautuu Yhdysvaltojen kykyyn luoda uusia käytäntöjä. Uudet käytännöt ja käsitteet vaikuttavat toimijoiden ymmärryshorisontteihin, rajaavat niitä ja valjastavat vaivihkaa niiden toimintaa Yhdysvaltojen haluamaan suuntaan. Geostrategiassa on vahvasti esillä yksi käsitteellinen innovaatio, eli globaalit yhteiskäyttöalueet (”Global Commons”). Yhdysvaltalaisessa turvallisuuskaikkeistössä yhteiskäyttöalueilla viitataan merellä, ilmatilassa, avaruudessa ja kyberavaruudessa tapahtuviin globaaleihin kuljetusvirtoihin. Global Commons (GC) – käsitteessä korostuu rakenteellisten tekijöiden tunnistaminen. Tuotanto on siirtynyt vahvasti Aasiaan rahoituksen ja markkinoiden pysyessä Yhdysvalloissa ja Euroopassa. Tämä aiheuttaa raaka-ainneiden, tuotteiden ja ihmisten globaalivirtoja, joiden turvaaminen on Yhdysvaltojen intressien kannalta oleellista: ”Global security and prosperity are increasingly dependent on the free flow of goods shipped by air or sea”.

Maailma hahmottuu yhä dynaamisemman skenaarion kautta sekä perinteisen geopolitiikan rajamailla että niiden ylitse.

Kyber-ulottuvuus sitoutuu globaalivirtoihin. Merellä ja ilmassa tapahtuva liikenne ei ole mahdollista ilman tietoliikennettä. Siirtymä geopolitiikassa ei siten ole vain siirtymää Tynnelmerelle. Keskeistä on siirtymät kyberavaruuteen ja sitä kautta dynaamiseen, liikettä ja yhteensopivuutta korostavaan geopolitiikkaan. GC-skenaario pitää sisällään mallin näiden uusien piirteiden ymmärtämiseksi. Se, että Yhdysvallat on levittänyt GC-ajattelumallia erilaisten ylikansallisten prosessien kautta, muuttaa muiden toimijoiden asemaa ja ajattelutapaa.

Esimerkiksi viholliskuvat muuttuvat GC-skenaariossa. Valtaa uhkaavat sekä valtiolliset että ei-valtiolliset toimijat, jotka (1.) aiheuttavat häiriöitä globaalivirroissa tai (2.) estävät Yhdysvaltojen vapaan pääsyn globaaleille yhteiskäyttöalueille: "The United States will continue to lead global efforts with capable allies and partners to assure access to and use of the global commons, both by strengthening international norms of responsible behavior and by maintaining relevant and interoperable military capabilities".

Raaka-aineiden hallinnan keskeisimpiä piirteitä on tulevaisuudessa pitkälti globaalien kuljetusyhteyksien turvaaminen. Tästä syystä Yhdysvallat on Obaman kaudella siirtynyt maaoperaatioista takaisin laivastonsa käyttöön. Samalla se on keskittynyt vartioimaan globaaleja yhteiskäyttöalueita.

Erityisesti Pohjoisen merireitin rooli nostaa Venäjän merkitystä. Meneillään oleva kilpailu merialueiden hallinnasta Etelä-Kiinanmereltä Arktiselle alueelle pohjautuu suvereeniteettiväittämiin. Esim. Kiinan väittä Etelä-Kiinanmeren kuuluvan sille, mutta kiistää miltei identtisen argumentin paikkansapitävyyden, kun Venäjä soveltaa sitä Pohjoiseen merireittiin. Tämän absurdejakin piirteitä saaneeseen väitelyyn liittyy Yhdysvaltalaisen GS-skenaarion yksi perussyy. Se vähentää suvereenisuuden merkitysarvoa ja samalla korostaa Yhdysvaltojen johtavaa roolia ei-suvereenien alueiden hallinnassa. Tämä tulee tuottamaan kitkaa Venäjän ja Yhdysvaltojen suhteissa.

GS-skenaarioon liittyy se, että tietyt luonnonvarat, palvelut ja julkiset tilat katsotaan globaalien elämän ja sosiaalisen vuorovaikutuksen kannalta niin keskeisiksi, että niiden käyttöön halutaan tarjota jakamaton yleinen oikeus.

Hyödykkeiden määrittely yleisiksi riippuu suvereeniteetti-väittämiensä sijasta välttämättömyys-väittämiin. Yhdysvallat innovoidessaan käsitettä osaksi geostrategiaansa on ottanut johtavan roolin näissä väittämissä. Sitä kautta se kykenee ensimmäisenä luomaan keskeisiä ennakkotapauksia, käytäntöjä ja standardeja.

Yhteiskäyttöisyydellä on pitkät perinteet. Aiheesta on väitelty vuosikymmenien ajan ympäristöresurssien yhteydessä. Globaalin turvallisuuden piiriin käsite on tullut suhteellisen myöhään. Mielenkiintoisella tavalla ensimmäiset globaaliin turvallisuuteen liittyvät yhteiskäyttöisyytsvaateet liitettiin Venäjään ja sen raaka-aineisiin. 90-luvun lopulla maailman lehdissä levisi huhu, että Yhdysvaltojen silloinen ulkoministeri Madeline Albright olisi sanonut, ettei Siperian suuret luonnonvarat kuulu Venäjälle vaan niiden tulisi olla globaaliresursseja. Yhdysvallat kiisti väitteen todenperäisyyden. Mutta huhunakin se paljastaa yhteiskäyttöisyyden potentiaalisia sovelluksia. Jos kaikille elintärkeä globaalitalous pyörii raaka-aineiden varassa, eikö olisi johdonmukaista vähentää valtiosuvereeniteetti-väittämää puhuttaessa näistä luonnonvaroista.

Oli miten oli, mutta selvää on että yhteiskäyttöisyyden vaatimukset tulevat lisääntymään valtiosuvereeniteetin kustannuksella. Valtioiden oma turvallisuus on yhä enemmän riippuvainen näistä tiloista ja niiden kautta liikkuvista globaalivirroista. Luonnonvarojen, kuten öljyn, kuljettaminen yhteiskäyttöalueiden kautta on selkein esimerkki tavasta, jolla valtioiden ja niiden yhteenliittymien olemassaolo on riippuvainen globaalivirtojen hallinnasta. Suhteessa Venäjään tämä näkyy vaatimuksina sen tuottamien luonnonvarojen häiriöttömästä saatavuudesta (esim. kaasuputket Ukrainassa ja Itämerellä). Toisaalta Venäjä ei sallita vaikeutaa Arktisen merireitin avautumista. Tässä yhteydessä Yhdysvaltojen lisäksi myös Kiinan on tärkeä toimija. Globaalin suurvallan rooliaan haikaileva Venäjä ei tule sopeutumaan uuteen tilanteeseen kivuttomasti. Mutta tästä oireilusta huolimatta sen tulee sopeutumaan Yhdysvaltojen hallitsemaan ns. Liberaaliin maailmanjärjestelmään. Se liikumatila on kapenemassa ajoittaisesta uhittelusta huolimatta.

Aaltola: Venäjä Yhdysvaltojen geostrategiassa

Tuoreesta suomalaisesta maidosta tulee hyvä OLO™.

30%
VÄHEMMÄN
SOKERIA,
enemmän
marjoja.

valio.fi/olo

Uudet Valio OLO™ Ruoansulatusjogurtit mansikka-mustikka ja persikka-passion sisältävät nyt **30 % vähemmän sokeria eivätkä yhtään keinotekoisia makeutusaineita**. Marjoja ja hedelmää niissä on sen sijaan entistäkin runsaammin. Sekä tietenkin probiootteja sekä kuitua, joka edistää ruoansulatusta ja pitää vatsan toimivana. Löydät uutuudet kaupoista kätevässä tuplapakkauksissa.

30% vähemmän
lisätyä sokeria.

Venäjän federaation asevoimien yleisesikunnan päällikön, armeijankenraali N. J. Makarovin esitelmä

5.6.2012 Maanpuolustuskurssiyhdistyksen esitelmätilaisuudessa Helsingin yliopiston juhlasalissa Käännetty Venäjän federaation toimittamasta venäjänkielisestä materiaalista. Kaaviot ovat kenraali Makarovin esityksessään käyttämiä kuvia.

Esitykseni alussa haluan onnitella läsnäolijoita Suomen tasavallan puolustusvoimien ja valtiolipun päivän johdosta (vietetään 4.6. marsalkka Mannerheimin syntymäpäivänä) sekä marsalkka Mannerheimin syntymän 145-vuospäivän johdosta (4.6.1867).

Mielessämme on vielä yksi historiallinen päivämäärä. 135 vuotta siten (24.10.1877) Gornyj Dubnjakin kylän lähellä Bulgariassa venäläiset ja suomalaiset joukko-osastot rinta rinnan toimien löivät vihollisen ja valtasivat turkkilaisen linnoituksen. Kaatuneiden sotilaiden muistoksi ja tämän voiton kunniaksi on pystytetty muistomerkki Suomen puolustusministeriön alueelle.

Kiitän Suomen asevoimien johtoa mahdollisuudesta esiintyä arvovaltaisen yleisön edessä ja esittää Venäjän kanta ajankohtaisista kansainväliseen ja alueelliseen turvallisuuteen liittyvistä asioista sekä tutustuttaa läsnäolijat Venäjän asevoimien uudistamisen kulkuun. Maittemme historiallinen läheisyys edesauttaa kaikinpuolisten yhteyksien edelleen lujittamista. Sotilaallinen yhteistyö kehittyy aktiivisesti. Esikuntaneuvotteluja ja eritasoisten sotilasvaltuuskuntien vierailuja järjestetään säännöllisesti. Toivon, että myös tämä venäläisen sotilasvaltuuskunnan vierailu lujittaa edelleen Venäjän ja Suomen välisiä ystävällisiä suhteita.

1. Kansainvälisen ja alueellisen turvallisuuden ajankohtaisista kysymyksistä

Maailmanlaajuiselle kehityksellä nykyvaiheessa on ominaista ideologisen konfrontaation heikkeneminen sekä valtioiden ja liittojen poliittisen ja sotilaallisen vastakkainasettelun tason laskeminen. Tämä vähentää laajamittai-

sen sodan syttymisen todennäköisyyttä nähtävissä olevassa tulevaisuudessa. Samalla jäljellä olevat kansainvälisen turvallisuuden uhkat ovat muuttumassa globaaleiksi ja monimuotoisiksi. Ne koskettavat yhä enemmän kansallisten etujen elintärkeitä alueita.

Syntyy myös uusia uhkia. Tämä on seurausta maailman geopoliittisen uudelleenjärjestelyn jatkumisesta ja maailman talouden epävakauden vahvistumisesta. Samanaikaisesti kasvaa valtioiden sisäisten konfliktien potentiaali eräillä alueilla maailmassa, ennen kaikkea Lähi- ja Keski-idässä. Me olemme todistaneet tällaisten konfliktien eskaloitumista Egyptissä, Libyassa, Jemenissä, Syyriassa ja muissa maissa. Tämä prosessi jatkuu edelleen.

Euroopassa sotilaspoliittiselle tilanteelle on tunnusomaista vakaus. Samanaikaisesti konfliktit jatkuvat Balkanilla, Transdnestriassa ja Vuoristo-Karabahissa. Tilanne on edelleen epäsuotuisa Taka-Kaukasiassa. Rauhan säilyttämiseksi alueella Venäjän federaatio on

LÄHELLÄ.

Metsä Group on reilusti metsäteollisuusyhtiö. Toimintamme keskittyy pehmo- ja ruoanlaittopapereiden, kartongin ja sellun tuotantoon sekä monipuolisten puutuotteiden valmistukseen ja puunhankintaan. Monet tuotemerkkimme ovat tuttuja kotien jokapäiväisestä arjesta.

Kaikki tuotteemme ovat kestävän kehityksen kärjessä. Niiden pääraaka-aine on pohjoisissa metsissä vastuullisesti kasvatettu uusiutuva puu. Lisäksi ne ovat täysin kierrätettäviä.

Lisää vastuullisia ratkaisuja ja hyvinvointia arkeesi osoitteessa metsagroup.fi

ELÄMÄ ON TÄYNNÄ HETKIÄ LÄHELLÄ METSÄÄ.

Pehmo- ja ruoanlaittopaperimme helpottavat arkea ja edistävät terveyttä. Tuttuja tuotemerkkejämme ovat Lambi, Serla, Katrin ja SAGA. Lisäksi räätälöimme tuotteita kaupan omille tuotemerkeille.

kiinnostunut Euroopan unionin lujittumisesta sekä siitä, että sen kyky puolustaa sovittuja kantoja kansainvälistä turvallisuuden alalla kehittyä edelleen.

Venäjä arvioi realistisesti Naton roolia vakauden turvaamisessa euroatlanttisella alueella ja suhteissaan sen kanssa pitää lähtökohtana poliittisen dialogin ja käytännön yhteistyön välttämättömyyttä reagoitaessa yhteisiin ughiin. Toivomme, että tämä tilanne säilyy myös nähtävissä olevassa tulevaisuudessa.

Myönteisten suuntausten ohella on kilpailu luonnonvaroista ja markkina-alueista kiristymässä. Viime vuosien aikana on kiinnostus arktisten alueiden erittäin runsaiden luonnonvarojen hyödyntämiseen kasvanut merkittävästi. Pohjoisten valtioiden toiminta on aktivoitunut kansallisten alueiden laajentamiseksi mannerjalustaan sekä Pohjoisen jäämeren vesialueen saarille.

Erityistä huolestuneisuutta Venäjällä herättää sotilaallisen läsnäolon kasvattaminen alueella. Arktisten alueiden Naton jäsenvaltiot, etupäässä USA, kehittävät uusia sotilaallisen kaluston malleja, jotka on sopeutettu alhaisten lämpötilojen olosuhteisiin, järjestävät säännöllisesti harjoituksia konfliktitilanteisiin reagoimiseen liittyvien yhteisten sotilaallisten toimien harjoitteluun.

Suurimmat harjoitukset ovat jokavuotiset USA:n ilmavoimien ja sen liittolaisten Red Flag - Alaska - harjoitukset, joihin osallistuu vähintään 80 taistelulentokonetta, mm. strategisia pommikoneita. USA:n merivoimien ICES -harjoitusten puitteissa harjoitellaan monikäyttöisten ydinsukellusveneidä toimintaa jäiden alla. Naton viime vuosien suurin harjoitus Cold Response 2012 pidettiin tämän vuoden maaliskuussa Ruotsin ja Norjan alueilla. Siinä tutkittiin monikansallisten joukkoryhmittymien (voimien) toimintatapoja arktisilla alueilla. Siihen osallistui 40 taistelualusta, 100 lentokonetta ja 16 000 sotilasta.

Me katsomme, että USA:n ja Naton johtavien valtioiden sotilaallisen toiminnan yhtenä päätavoitteena on valmistautua voimankäyttöön todennäköisissä kriiseissä, jotka liittyvät niiden yhtiöiden pääsyn turvaamiseen arktisen mannerjalustan luonnonvaroihin.

Muissa, Natoon kuulumattomissa valtioissa, Venäjän huolestuneisuutta aiheuttavat yk-

sittäisten valtiollisten toimijoiden lausunnot sotilaallisen läsnäolon kasvattamisen tarkoituksenmukaisuudesta arktisilla alueilla, joka, heidän mielestään, parantaa vakautta alueella.

Venäjän federaatio on kategorisesti Pohjoisen militarisoitua vastaan. Meidän mielestämme nykyisissä olosuhteissa ei alueella ole oleellista tarvetta sotilaalliselle läsnäololle, vaan olemassa olevat kiistakysymykset tulee ratkaista olemassa olevien ja täysin riittävien kansainvälisen oikeuden normien perusteella. Meidän politiikkamme alueella tähtää arktisten alueiden säilyttämiseen rauhan ja yhteistyön vyöhykkeenä sekä ainutlaatuisien ekosysteemien säilyttämiseen.

Meidän mielestämme arktiset alueet eivät lainkaan ole se paikka planeetalla, missä sotilaallista ekspansiota ja integraatiota voidaan perustella epämääräisillä uhilla Iranin, Pohjois-Korean, Al-Qaidan ja merirosvojen taholta. Samalla merkittävä rooli alueen vakauden turvaamisessa tulee kuulua arktisten alueiden valtioiden sotilasviranomaisille. Niiden yhteistyön tärkeimpiä muotoja järkevän pidettävyyden pohjalta tulee olla ajankohtaisten turvallisuuskysymysten käsittely, sotilaallisten kehittämissuunnitelmiin ja taistelukoulutustoimintaan liittyvä tiedonvaihto, kriiseihin reagoimista, etsintä- ja meripelastustoimintaa sekä ympäristöönnettomuuksien torjuntaa koskevien yhteisten harjoitusten järjestäminen. Arktisista alueista on tultava arktisten alueiden valtioille yhdistävä tekijä.

Yhtenä tärkeänä tekijänä turvallisuuden takaamisessa euroatlanttisella alueella Venäjä pitää sotilaallista yhteistyötä Naton kanssa. Näitä suhteita aiomme kehittää sekä sovittujen toimintasuuntien mukaisesti Venäjä-Naton neuvoston puitteissa että kahdenkeskisen yhteistyön perustalla liittouman jäsenvaltioiden kanssa. Me toivomme myös, että yhteisten käytännön toimenpiteiden toteuttaminen aktivoituu euroatlanttisen kumppanuusneuvoston ja rauhankumppanuusohjelman puitteissa.

Samalla viime aikoina on kuitenkin positiivista kehitystä Nato-suhteissa vaikeuttanut USA:n ja eräiden muiden liittouman maiden pyrkimys käyttää kansallista ja koalition voimapotentialia globaaleihin toimintoihin. Samalla USA, kuten myös Ranska ja Iso-Britannia toimiensa oikeuttamiseksi pyrkivät mm.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА РОССИЯ-НАТО: VENÄJÄ-NATO YHTEISTYÖN PÄÄSUUNNAT:

оперативная совместимость
operatiivinen yhteensopivuus

борьба с международным терроризмом
kansainvälisen terrorismin torjunta

инициатива по сотрудничеству
в воздушном пространстве
ilmailuyhteistyöaloite

военные реформы
sotilasreformit

сотрудничество в морской области
meriyhteistyö

миротворчество
rauhanturvaaminen

heille epämieluisien hallintojen vaihtamisessa käyttämään hyväkseen YK:n turvaneuvostoa.

Tekosyynä käytetään joukkoesiintymisiä ja niihin liittyviä uudistusvaatimuksia eräissä maissa sekä viittauksia viranomaisten "suhteettomaan reaktioon" niihin. Valmisteltaessa YK:n turvaneuvoston päätöslausumia käytetään hyvin epämääräisiä muotoiluja ja niiden hyväksymisen jälkeen käytetään niiden edellyttämättömiä voimatoimia. Esimerkki tällaisesta käyttäytymisestä ovat Libyan ja Norsunluuranikon tilanteet.

Venäjä huolestuttaa se, että samankaltaiset yritykset käyttää YK:n päätöksiä "humanitaarisen väliintulon" -konseptin kehittämiseen ja epämieluisien hallintojen kaatamisen laillisuuden takaamiseen ovat saamassa järjestelmällisen luonteen. Tämä voi aiheuttaa vakavaa vahinkoa kansainväliselle oikeudelle, turvaneuvoston ja YK:n järjestelmän alueellisten järjestöjen arvovallalle sekä Venäjän kansallille intresseille.

Me olemme sitä mieltä, että kansainvälisen

yhteisön on välttämättä pyrittävä siihen, että kaikki valtiot noudattavat omia velvoitteitaan ihmisoikeuksien suojelun ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden alalla. On päättäväisesti tuomittava ne, jotka sallivat tällaisten velvoitteiden räikeät ja laajamittaiset rikkomukset. Kansainvälisen yhteisön reaktion yksittäisissä valtioissa tapahtuviin sisäisiin prosesseihin tulee olla vastuullista ja punnittua, sen tulee edistää dialogia ja sovintoa. Venäjä ei suostu hyväksymään sellaisia YK:n turvaneuvoston päätöksiä, jotka sallivat voimakkein puuttumisen konflikteihin ilman huolellista perehtymistä niihin.

Toinen tekijä, joka vaikuttaa kielteisesti strategisen vakauden ja turvallisuuden ylläpitämiseen maailmassa, ovat USA:n suunnitelmat ryhmittää ohjuspuolustusaseita Eurooppaan, ns. "vaiheittainen adaptiivinen lähestymistapa". Venäjän puolustusministeriön tieteellisten tutkimusorganisaatioiden tekemä syvälinen analyysi amerikkalaisten suunnitelmista on osoittanut, että kolmatta ja neljättä vaihetta

ЗЯВЛЕННЫЕ ЭТАПЫ СОЗДАНИЯ СИСТЕМЫ ПРО США В ЕВРОПЕ (ПРО НАТО) YHDYSVALTAIN OHJUSTORJUNTAJÄRJESTELMÄN ILMOITETUT VAIHEET (NATO:n OTJ)

<p>I этап (2011 г.) - развертывание кораблей ПРО с противоракетами «Стандарт-3» мод. 1А в Эгейском, Адриатическом и Средиземном морях I vaihe (v. 2011) - «Standart -3» mod.1A ohjuksilla varustettujen ohjustorjuntalaivojen sijoittaminen Egeanmerellä, Adrianmerellä ja Välimerellä.</p> 	<p>II этап (2011-2015 гг.) -развертывание базы ПРО с противоракетами «Стандарт-3» мод. 1Б в Румынии II vaihe (vv. 2011-2015) «Standart -3» mod.1B ohjuksilla varustetun ohjustorjuntatukikohdan perustaminen Romaniassa.</p> 	<p>III этап (2015-2018 гг.) -развертывание базы ПРО с противоракетами «Стандарт-3» мод.2А в Польше. Переоснащение развернутых средств ПРО на противоракеты «Стандарт-3» мод.2А III vaihe (2015-2018 v.) «Standart -3» mod.2A ohjuksilla varustetun ohjustorjuntatukikohdan perustaminen Puolassa. Aikaisemmin asetettujen ohjustorjuntavälineiden varustaminen uusilla «Standart -3» mod.2A ohjuksilla.</p> 	<p>IV этап (2018-2020 гг.) - переоснащение развернутых в Европе средств ПРО на противоракеты «Стандарт-3» мод.2Б IV vaihe (2018-2020 v.) - Eurooppaan sijoitettujen ohjustorjuntajärjestelmien varustaminen uusilla «Standart -3» mod.2B ohjuksilla.</p>
			
<p>Защита стран южной Европы от ракет малой дальности <i>Etelä-Euroopan maiden puolustus lyhyenmatkan ohjuksia vastaan</i></p>	<p>Защита стран южной и юго-восточной Европы от ракет малой дальности <i>Etelä- ja Kaakkois-Euroopan maiden puolustus lyhyenmatkan ohjuksia vastaan</i></p>	<p>Защита стран Европы от ракет средней дальности <i>Euroopan maiden puolustus keskipitkänmatkan ohjuksia vastaan</i></p>	<p>Защита стран Европы от межконтинентальных ракет <i>Euroopan maiden puolustus mannertenvälisiä ohjuksia vastaan</i></p>

(yllä oleva kuva) toteutettaessa syntyy todellinen mahdollisuus tuhota venäläiset ballistiset ohjukset erilaisilla lentoradoilla.

Samalla emme voi jättää huomiotta eurooppalaisten kumppaneidemme logiikkaa, jotka näkevät ns. ”ennalta-arvaamattomien” hallitusten taholta uhkan omalle turvallisuudelleen. Näissä olosuhteissa kompromissin aikaansaamiseksi ja jännitteisyyden poistamiseksi Venäjän ja Naton välisistä suhteista Venäjän federaation presidentti ehdotti ns. ”sektoriaalista lähestymistapaa” eurooppalaisen ohjuspuolustusjärjestelmän rakentamisessa. Se edellyttää yleiseurooppalaisen ohjuspuolustusjärjestelmän luomista ja koillisen sektorin antamista Venäjän vastuulle.

Venäjän ohjuspuolustusaseet voisivat suojata ohjuskuilta osan sen rajavaltioiden alueesta ja merialueista. Tällainen lähestymistapa sulkisi pois Venäjän strategiisiin ydinasejoukkoihin kohdistuvat uhkat, joista olemme useasti ilmoittaneet. Valittaen on todettava, että

kumppanimme eivät ole hyväksyneet Venäjän ehdotuksia.

Tässä yhteydessä olemme usean otteeseen ilmoittaneet olevamme valmiita tutkimaan kaikkia hyväksyttävissä olevia yhteistyövaihtoehtoja. Meille periaatteellisten tärkeitä ovat kaksi perusasiaa: ohjuspuolustuskonseptin ja -arkkitehtuurin yhteinen kehittäminen sekä Venäjän vastaisen potentiaalin poistaminen järjestelmästä.

Me näemme, että tämä tulos saavutetaan vahvistamalla juridisesti takuut siitä, ettei ohjuspuolustusjärjestelmää suunnata Venäjän strategisia ydinasejoukkoja vastaan. Samalla meitä hämmästyttää kumppaneidemme avoin kaksilla korteilla pelaamisen politiikka: TAE:n ja muiden sopimusten osalta meiltä vaaditaan juridisia veloitteita, mutta kun me puhumme juridisista takuista ohjuspuolustuksen alalla, niistä kieltäydytään. Tämän vuoksi meidän on ryhdyttävä sotilasteknisiin vastatoimiin. Me luotamme siihen, että ne toimivat lisäsignaalina turvallisuushasta Euroopan mantereella,

РОССИЙСКИЙ «СЕКТОРИАЛЬНЫЙ» ПОДХОД VENÄJÄN SEKTORILÄHESTYMISTAPA

Территория европейских стран (в т.ч. стран НАТО), прикрываемая средствами ПРО РФ, размещение в которой средств ПРО НАТО представляет угрозу российским СЯС

VENÄJÄN OHJUSTORJUNNAN KATTAMA EUROOPAN MAIDEN ALUE (NATO:n maat mukaan lukien), jossa NATO:n ohjustorjunnan järjestelmän osien sijoittaminen uhkaa Venäjän strategisia ydinvoimia

ЗОНА ОТВЕТСТВЕННОСТИ РОССИИ (только средства ПРО России)

ЗОНА ОТВЕТСТВЕННОСТИ НАТО (только средства ПРО НАТО)

VENÄJÄN VASTUUALUE (vain Venäjän ohjustorjuntavälineet)

NATO:n VASTUUALUE (vain NATO:n ohjustorjuntavälineet)

СОВМЕСТНАЯ СИСТЕМА БОЕВОГО УПРАВЛЕНИЯ НАТО И РОССИИ (обмен информацией и целераспределение)
NATO:n ja VENÄJÄN YHTEINEN TAISTELUOHJAUSJÄRJESTELMÄ (tiedon vaihto ja maalien jako)

mikäli Venäjän intressien huomiotta jättäminen jatkuu ohjuspuolustuksen alalla.

Mutta me käytämme näitä toimenpiteitä ainoastaan vastatoimina, jos USA:n ja Naton ohjuspuolustusaseiden taholta tuleva vaara strategisia ohjusjoukkojamme kohtaan kasvaa.

Haluan erityisesti korostaa, että pidämme tuhoaseiden sijoittamista ja varsinkin niiden käyttämistä äärimmäisenä reagoititoimena ohjuspuolustusjärjestelmän sijoittamiseen Eurooppaan. Haluan uskoa, ettemme koskaan joudu niitä käyttämään.

Olemme kiinnostuneita rauhanomaisesta ja vakaasta Euroopasta sekä turvallisuuden ylläpitämisestä yhteistyön ja yhteistoiminnan kautta. Kansainvälisessä toiminnassa Venäjän federaatio pyrkii kehittämään edelleen ystävällisiä suhteita ja laajentamaan yhteistyötä valtioiden kanssa. Suhteiden tulee rakentua YK:n peruskirjan ja kansainvälisen oikeuden normien pohjalta, edistää poliittisten, taloudellisten, kaupallisten, tieteellisteknisten, kulttuuri- ja

muiden kansainvälisten yhteyksien lujittumista.

Esimerkkinä tällaisesta linjasta voivat olla Venäjän yksipuoliset toimet keskinäisen luottamuksen ja hyvän naapurisuuden alalla Suomen kanssa. Niinpä viimeisen 15 vuoden aikana olemme käytännöllisesti katsoen täysin supistaneet lähelle Suomen rajaa sijoitetun joukkoryhmittymämme. Nämä toimet aloitimme joulukuussa 1997, kun Venäjän ensimmäinen presidentti B.N. Jeltsin ilmoitti, että Venäjä sitoutuu supistamaan sotilaallisen ryhmittymän vahvuutta alueella 40 prosentilla ja että sen kokoonpanossa ei tule olemaan maavoimien armeijoita eikä armeijakuntia.

Tuohon aikaan Leningradin sotilaspiirin joukkoihin kuului yksi maavoimien armeija, armeijakunta ja viisi maavoimien divisioonaa. Ja jo kymmenen vuoden kuluttua 1.1.2008 mennessä tehtyjen toimenpiteiden tuloksena Leningradin sotilaspiirin joukkoryhmittymää oli supistettu yli 70 prosentilla ja siihen kuului kaksi maavoimien prikaatia ja yksi ase- ja kalustovarasto.

ОТВЕТНЫЕ МЕРЫ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ VENÄJÄN FEDERAATION VASTATOIMET

повышение защищенности стационарных пусковых установок ракет в местах их базирования	Ohjusten kiinteiden lavettien suojan parantaminen niiden sijaintipaikoilla
обеспечение максимальной неопределенности нахождения мобильных пусковых установок СЯС	Liikkuvien strategisten ydinase-laukaisulaitteiden sijainnin maksimaalinen hämääminen
повышение готовности ракетного оружия к применению	Ohjusasejärjestelmien taisteluvalmiuden nostaminen
повышение способности боевого оснащения МБР преодолевать современную противоракетную оборону	Kohottaa mannertenvälisen ohjusten kykyä läpäistä nykyaikaisen ohjustorjuntajärjestelmän
сокращение времени обнаружения старта атакующих ракет	Ohjusiskun havaitsemisen ajan lyhentäminen
наращивание количества источников информации для обеспечения целеуказания российским средствам ПВО и ПРО	Tietolähteiden lukumäärän lisääminen Venäjän ilmatorjunnan ja ohjustorjunnan taistelutehtävien suorittamiseksi
использование эффективных средств борьбы с мобильными средствами ПРО	Tehokkaiden taisteluvälineiden käyttö liikkuvia ohjustorjuntavälineitä vastaan
обеспечение возможности поражения или нарушения функционирования отдельных элементов инфраструктуры системы ПРО (пусковых установок противоракет, пунктов управления, космических средств обнаружения)	Ohjustorjuntajärjestelmän infrastruktuurin erillisten osien (ohjustorjuntaohjusten laukaisulaitteiden, komentopaikkojen, avaruudesta käsin tapahtuvan havaitsemisen välineiden) tuhoamisen tai vahingoittamisen mahdollisuuden turvaaminen

Все заявленные меры будут реализовываться исключительно как ответные шаги по мере роста угрозы нашим СЯС со стороны разворачиваемых США и НАТО средств ПРО. Наш ответ будет адекватным, экономически сбалансированным и эффективным.

Kaikki edellä esitetyt toimenpiteet toteutamme ainoastaan vasta-askelina tilanteessa kun nousee uhka meidän strategisia ydinvoimia kohtaan USA:n ja NATO:n asentamien ohjustorjuntavälineiden puolelta. Meidän vastaus on täysin riittävä taloudellisesti tasapainoinen ja tehokas.

Viime vuosina Venäjän johdossa ovat erityistä huolestuneisuutta aiheuttaneet Baltian maiden aktiiviset vetoomukset Natolle niiden pyytäessä takaamaan turvallisuutensa meidän muka aggressiivisilta toimiltamme. Tämän seurauksena on Naton yhdistettyjen asevoimien toiminta aktivoitunut merkittävästi näiden valtioiden alueilla. Käynnissä on laajamittaisia sotilaallisen infrastruktuurin valmistelutöitä suurten joukkoryhmittymien ryhmittämistä ja käytön turvaamista varten. Me arvioimme nämä toimet uhkaksi turvallisuudellemme.

Siksi me olimme pakotettuja vuonna 2009 toteutettavan reformin puitteissa perustamaan uudelleen maavoimien armeijan johdon sekä muodostamaan hajallaan olevista joukko-osastoista vielä yhden moottoroidun jalkaväkirykmentin. Tästä johtuen järjestimme sotilaspäämajan joukkojen johtamisjärjestelmän uusien lähestymistapojen mukaiseksi, joista kerron myöhemmin.

Näiden toimenpiteiden yhteydessä ryhmittymän kokonaisvahvuus ei käytännöllisesti katsoen muuttunut. Nyt 1300 km:n pituisella

Venäjän ja Suomen välisellä yhteisellä rajalla meillä on yksi moottoroitu jalkaväkirykmentti. Vastoin joidenkin poliittisten toimijoiden lausuntoja emme ole aikeissa perustaa arktista prikaatia.

Omilla toimenpiteillämme me olemme vahvistaneet ystävällismielistä linjaa suhteissa Suomen tasavallan kanssa, mikä heijastuu poliittisissa, taloudellisissa, kulttuurialan ym. sopimuksissa. Venäjän suhtautuu myönteisesti Suomen ulkopoliittiseen linjaan, joka perustuu sotilasliittoihin liittoutumattomuusperiaatteen säilyttämiselle ja molemmille osapuolille edullisen alueellisen yhteistyön syventämiselle. Kuitenkin Suomen myötävaikutus Naton vaikutuksen laajentamiselle arktisilla alueilla ilman Venäjän osallistumista on oleellinen Venäjän ja Suomen välisten suhteiden kehitystä hidastava tekijä.

Asiantuntijoidemme mukaan Suomen käytännön osallistuminen Nordefco-toimintaan ja Naton sotaharjoituksiin todistaa, että valtiota ollaan vähitellen vetämässä Naton toimintapiiriin ja tietyissä olosuhteissa se voi johtaa siihen,

että muodostuu uhka Venäjän sotilaalliselle turvallisuudelle.

Esimerkkinä tästä voivat olla syyskuussa 2010 järjestetyt Naton yhdistettyjen merivoimien ja sen kumppanimaiden merivoimien Northern Coasts -harjoitukset. Niissä harjoiteltiin Nato-joukkojen ryhmittämiseen liittyviä kysymyksiä Suomen kansallista infrastruktuuria hyväksi käyttäen sekä valtuuksien antamista Naton johto- ja esikuntarakenteille suomalaisten joukkojen ja voimien johtamisessa.

Meitä ei myöskään voi olla huolestuttamatta se tosiasia, että viime vuoden tammikuussa Lontoossa pidettiin Pohjois-Euroopan valtioiden huippukokous, jossa yhdeksän maan johtajat jälleen kerran käsitelivät ajatusta perustaa uusi kansainvälinen alueellinen luonteeltaan sotilaspoliittinen järjestö. Vierailun aikana olisi mielenkiintoista kuulla suomalaisen osapuolen selvityksiä ja kommentteja tästä.

Kysymyksiä herättävät tiedossa olevat tosiasiat siitä, että Suomen asevoimien toiminta on aktivoitunut lähellä aluetamme. Suomen ilmavoimien lentokoneet suorittavat säännöllisesti (10-15 lentoa kuukaudessa) lentoja aina 10 kilometrin etäisyydelle Venäjän rajalta. Kaikki tietävät, että Itä-Suomen sotilasläänin vastuualueella järjestetään vuosittain maavoimien operatiivistaktinen harjoitus, josta käytetään nimitystä Itä. Tällöin ei harjoitella pelkästään puolustuksellisia toimia. Herää kysymys: Mitä vihollista vastaan näitä ryhmittymiä koulutetaan?

Huolestuneisuutta herättää myös Suomen ja Georgian välinen sotilaallinen yhteistyö, ottaen huomioon Georgian politiikan Venäjän vastaisuuden ja sen revanssimielialat Abhasian ja Etelä-Ossetian suhteen.

Meidän mielestämme Suomen ja sen asevoimien mainitut toimet eivät täysin vastaa meidän yhteistä tavoitettamme - kahdenvälisen yhteistyön edelleen kehittämistä.

2. Venäjän federaation asevoimien reformista

Ottaen huomioon sotilaspoliittisen tilanteen positiivisen kehityksen maailmassa, vuonna 2009 Venäjän federaation johto teki päätöksen NL:n perintönä meille jääneiden asevoimien liian suuren rakenteen uudistamisesta. Me

olemme lähteneet siitä, että uudenmuotoisten asevoimien tulee olla kykenevä estämään jokainen sotilaallinen konflikti sekä taistelemaan kansainvälistä terrorismia vastaan. Tällä hetkellä asevoimien uuden olemuksen muodostaminen on käytännöllisesti katsoen saatu päätökseen. Tämän totesi tämän vuoden maaliskuussa Venäjän federaation presidentti.

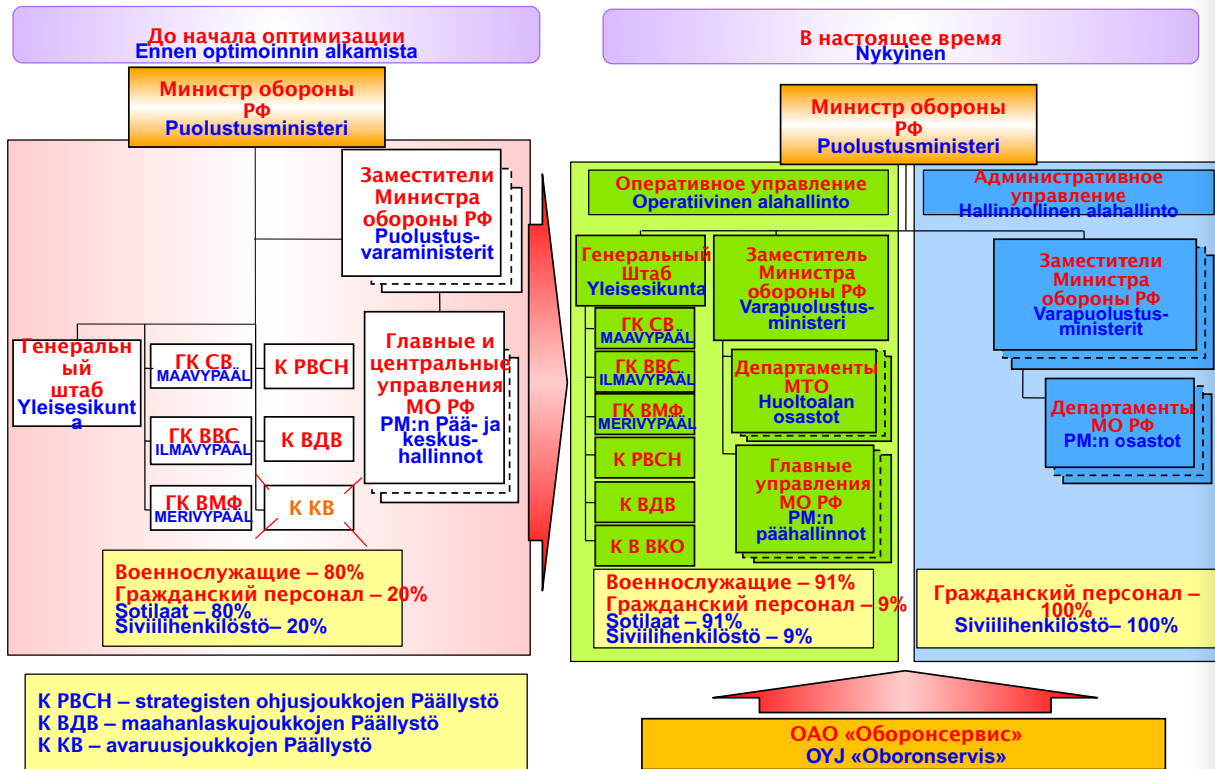
Tänä päivänä voi todeta, että Venäjän federaatioissa on muodostettu taisteluvalmiit asevoimat uudessa taistelukokoonpanossa, joiden säädetty määrävahvuus on yksi miljoona sotilasta. Ensi sijassa kaikki olemassa olleet divisioonat on muutettu prikaateiksi. Kaikki yhtymät on saatettu pysyvän valmiuden kategoriaan. Tämä on mahdollistanut uuden taisteluvalmiusjärjestelmän käyttöönoton ja taistelutehtävien suorittamiseen valmistautumisan supistamisen muutama tuntiin. On perustettu puolustushaarojen yhteisiä joukkoryhmittymiä strategisilla suunnilla. On muodostettu kaksi toiminnallista johtamisputkea ja kolmitasoinen vastuujärjestelmä. Joukkojen johtamis-, huolto- ja koulutusjärjestelmät on perusteellisesti uudistettu.

Kuuden olemassa olevan sotilaspäämajan tilalle on muodostettu neljä uutta sotilaspäämajaa, joiden johtaminen on annettu puolustushaarojen yhteisille sotilasjohtajille - strategisille yhteisjohtajille. Nyt kaikki joukot ja voimat sotilaspäämajan alueella on alistettu yhdelle komentajalle, ja hän vastaa henkilökohtaisesti alueen turvallisuudesta.

Kokonaisuutena maavoimien armeijoiden, laivastojen sekä ilmavoimien ja ilmapuolustuksen johtoportaiden yhdistäminen sotilaspäämajan komentajan yhtenäisjohdon alle on tehnyt mahdolliseksi lisätä laadullisesti uusien sotilaspäämajien suorituskykyä sen ansiosta, että reagointiaika kriisitilanteissa lyhenee ja niiden yhteisiskuvoima kasvaa. Sotilasjohdon keskuselin rakenteen on optimoitu. On suljettu pois vastuun hämärtyminen samojen tehtävien suorittamisesta sotilashallinnon elinten välillä.

On muodostettu joukkojen yhtenäinen huoltojärjestelmä. Sen rakenne jakautuu kolmeen tasoon: keskus - sotilaspäämaja - prikaati. On muodostettu yhtenäiset huoltoelimet, joiden tehtävänä on hoitaa kaikki tehtävät joukkojen koko materiaalihuollossa, ase- ja kalustahuollossa sekä niiden käytön organisoinnissa.

СТРУКТУРА МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ VENÄJÄN FEDERAATION PUOLUSTUSMINISTERIÖN RAKENNE

Komentajat on vapautettu heille kuulumatomien tehtävien suorittamisesta. Kaluston huollossa ollaan siirtymässä kaluston palvelu- huoltoon avoimen Oboronservis -osakeyhtiön korjauslaitoksissa. Osa joukkojen huoltotoiminnoista siirretään talouselämän siviilisektorin laitoksille. Näiden tehtävien ratkaisussa olemme nojautuneet mm. Suomen asevoimien kokemuksiin.

Tällä hetkellä vaikein tehtävä on joukkojen ja voimien massamainen uudelleenvarustaminen nykyaikaisilla parhaiden ulkomaisten tasoilla asejärjestelmillä sekä ase-, kalusto- ja

erityiskalustomalleilla. Vuoteen 2016 mennessä joukkojen tulee olla varustettu niillä 30 prosenttisesti. Vuoteen 2020 tämän tunnusluvun on määrä yleisjoukoissa nousta 70 prosenttiin ja strategisissa ydinasejoukoissa sekä ilmapuolustus- ja ilma-avaruuspuolustuksen yhtymissä 100 prosenttiin. Jotta aseiden ja sotilaallisen kaluston suorituskyyvyt voidaan toteuttaa täysin ja jotta henkilöstö omaksuu sotilaallisen toiminnan uudet muodot ja tavat joukkojen taistelukoulutuksen tasoa nostetaan laadullisesti.

Joukkojen koulutustapahtumien intensiteetti on kasvanut. Pelkästään viiden

kuukauden aikana kuluvana vuonna on toteutettu yli 280 esikunta- ja johtamisharjoitusta ja kenttäharjoitusta, meripurjehdusta sekä eri tason opetus- ja harjoittelutilaisuuksia. Vuoden loppuun mennessä on suunniteltu järjestettäväksi vielä 300 harjoitusta kaikilla toiminta-alueilla. Asevoimien laajamittaisiin koulutustilaisuuksiin on strateginen Kavkaz-2012-harjoitus.

Asevoimien uuden olemuksen luominen on vaatinut sotilasopetusjärjestelmän uudelleenorganisointia. Olemme perustaneet puolustushaarojen sotilastieteellisiä koulutuskeskuksia. Eräitä sota-akatemiaita ja -yliopistoja on laajennettu. Sotilaskorkeakoulujen kokonaismäärä on supistettu 64:stä 16:een. Kehitteillä on upseereiden jatkuvan ammatillisen opetuksen järjestelmä, jossa sotilaat koulutetaan jokaiseen uuteen tehtävään.

On perustettu aliupseereiden monitasoinen koulutusjärjestelmä koulutusyhtymissä ja joukko-osastoissa. Tulevat joukkueenjohtajat, joukkueiden varajohtajat ja yksiköiden teknikot saavat 2 vuotta ja 10 kuukautta kestävä koulutuksen Aliupseereiden koulutuskeskuksessa. Muissa puolustusministeriön sotilasopetuslaitoksissa annetaan ryhmänjohtajan ja aseryhmän johtajan koulutusta.

Tärkeä suunta asevoimien uudistamisessa on joukkojen täydentämisen järjestelmän kehittäminen.

Sitä mukaa kun luodaan houkuttelevia olosuhteita asepalvelukselle, on suunnitteilla myös sopimuspalvelusta suorittavien sotilaiden osuuden lisäys.

Viimeistään vuonna 2013 kaikki asuntoa tarvitsevat sotilaat saavan pysyvän asunnon. Vuoteen 2014 mennessä saatetaan päätökseen virka-asuntokannan muodostaminen.

Sotilaiden palkkausjärjestelmä on muuttunut. 1.1.2012 lähtien on sotilaiden palkkoja nostettu 2–3-kertaisiksi. Sotilaseläkkeitä on nostettu.

Sotilaallisen uudistuksen seuraavan vaiheen päätehtävä on joukko- ja voimaryhmittymien suorituskykyjen nostaminen strategisilla suunnilla.

Tätä varten lähitulevaisuudessa on suunnitella:

- jatkaa maan ilma-avaruuspuolustusjärjestelmän kehittämistä
- varustaa joukot nykyaikaisella aseistuksella ja kalustolla
- saattaa päätökseen uuden nykyaikaisille ja tulevaisuuden teknologioille perustuvan joukkojen koulutusjärjestelmän käyttöönotto,
- nostaa sotilaiden sosiaaliturvan tasoa ja luoda houkuttelevat olosuhteet asepalvelukselle.

Sotilasreformin tuloksena Venäjän asevoimien on määrä vastata nykyaikaisen armeijan vaatimuksia, suorittaa sille annettujen tehtävien koko kirjo Venäjän federaation ja sen liittolaisten aseellisessa suojaamisessa kansainvälisen oikeuden normien ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Mutta haluan vielä kerran vakuuttaa, että Venäjän asevoimissa suoritettavat uudistukset eivät ole suunnattu ystävällismielisiä rajavaltioitamme vastaan. Suhteissamme Suomen kanssa me luotamme siihen, että se säilyttää edelleen linjansa olla liittymättä Natoon ja syventää sotilaallista yhteistyötä.

Lopuksi haluan ilmaista vakuuttuneisuuteni siitä, että molemmille osapuolille edullinen ja rakentava yhteistoiminta puolustushallintomme välillä edesauttaa sekä vakauden lujittumista alueella että rauhan ja turvallisuuden säilymistä koko Euroopassa.

”Kenraali on pitänyt puheen”

’K’ enraali on pitänyt puheen.”

Näillä sanoilla presidentti Sauli Niinistö otti vastaan Kenraali Nikolai Makarovin tämän vieraillessa Mäntyniemessä Maanpuolustuskurssiyhdistyksen tilaisuutta seuraavana päivänä. Niinistö kommentoi puheen sisältöä toteamalla, että se oli hänen mielestään väärä analyysi Suomen suhteesta Natoon. Niinistö huomautti, että Venäjän tekee Naton kanssa paikoin tiiviimpää yhteistyötä kuin Suomi. Niinistö katsoikin, että Makarov oli turhaan lähtenyt siirtelemään monia pilkunpaikkoja arassa asiassa.

Sen enempää Niinistö ei Makarovin puheeseen ainakaan julkisten tietojen mukaan puuttunut. Sen sijaan mediassa – niin julkisessa kuin sosiaalisessakin – Makarovin ”kohupuheesta” ja sen tulkinnoista keskusteltiin vielä pitkään. Ytimessä olivat kysymykset, edustiko kenraali Kremlin kantaa, sanoiko kenraali jotakin uutta, miksi jyrkkäsävyinen viesti tuli juuri nyt, ja minkälaisia poliittisia johtopäätöksiä Suomen ulkopoliittisen johdon ja suomalaisten ylipäätään kenraalin puheesta pitäisi tehdä. Puhe noteerattiin myös ulkomailla.

Joissakin suomalaiskommenteissa Makarovin puheeseen suhtauduttiin epäillen ja arveltiin hänen puhuneen enemmän yksityishenkilönä kuin Venäjän virallisen linjan edustajana. Esimerkiksi ulkoministeri Erkki Tuomioja totesi tuoreeltaan, ettei hän uskonut Makarovin ajatusten edustaneen sellaisenaan Venäjän kantaa. Toisaalta tiedettiin, että Makarov oli presidentti Vladimir Putinin luottohenkilö ja että hänellä sitä kautta oli mandaatti edustaa Kremlin linjaa. Osittain selvyyttä asiaan saatiin Niinistön Venäjän vierailun yhteydessä pidetyssä tiedotustilaisuudessa. Siinä Putin toisti kannan, jonka mukaan Suomen jäsenyys sotilasliitto Natossa voisi aiheuttaa turvallisuushkan Venäjälle. Putinilla ei kuitenkaan ollut tarvetta ottaa asiaa oma-aloitteisesti esille. Vaikuttikin siltä, että kenraali halusi omaa mahtipontisuuttaan lisä-

tä pari kierrosta siihen, mitä olisi ollut muuten tarvetta sanoa.

Puhe aiheutti kohua jyrkkyydellään, vaikka se olikin kääritty Suomen ja Venäjän välistä ystävyyttä ja luottamusta korostavaan pakettiin. Puhetta käsiteltyissä kirjoituksissa tikun nokkaan nostettiin Suomen Nato-jäsenyyden vastustus. Useat kommentaattorit olivat sitä mieltä, että tässä puheen kohdassa ei sinänsä ollut mitään uutta. Muun muassa Venäjän ulko- ja turvallisuuspoliittisen neuvoston johtaja Andrei Fjodorov sekä Venäjän suurlähetystön diplomaatti Vladimir Kozin olivat esittäneet vastaavia kantoja aikaisemminkin. Uutta ei ollut siinäkään, että Venäjä haluaisi tiivistää sotilaallista yhteistyötä Suomen kanssa. Täysin uutta ei ollut myöskään varoittelu pohjoismaisesta puolustusyhteistyöstä tai Georgian tukemisesta. Ehkä kriittisistä kannoista pisimmälle menevin oli kuitenkin Suomen omien sotaharjoitusten kritisointi. Puhe ei siis ollut sisällöltään uusi linjaus muuten kuin tältä osin, mutta se oli retorisesti jyrkempi kuin mitä oli totuttu kuulemaan.

Kenraalin kykenemättömyys tai haluttomuus ymmärtää Suomen turvallisuuspoliittisen keskustelun herkkyyksiä sai aikaan enemmän reaktioita kuin puheen konkreettinen sisältö. Monissa kommenteissa katsottiin Makarovin henkivän ennemminkin kylmän sodan asenteita kuin tämän päivän realiteetteja. Kokonaisuutena puhe antoi vaikutelman, että Venäjä on tyytyväinen vain, mikäli Suomi palaa YYA-aikaan: on puolueeton, mutta samalla Venäjän käskyttävissä - kaikkien muiden kanssa tehtävä yhteistyö on vaarallista ja myös oman alueen puolustaminen on suunnattu Venäjää vastaan. Vastavuoroisuutta ei Venäjän ja Suomen suhteissa ole. Venäjä saa kyllä olla yhteistyössä Naton kanssa tai järjestää sotaharjoituksia länsirajoillaan eikä siinä ole mitään pahaa.

Puhetta seuranneissa keskusteluissa kysyttiin myös, miksi ojentava viesti tuli juuri nyt (kesäkuussa 2012). Vaikka Venäjän ulkopoliittisessa

suuntautumisessa on ollut ajoittain yleistä jyrkentyä Putinin tultua valituksi uudelleen presidentiksi, mikä ei tuntunut viittaavan siihen, että Venäjän pitäisi hyökätä retorisesti nimenomaan Suomea vastaan. Joidenkin mielestä puhe olikin koepallo vastikään virkaansa astuneelle presidentti Niinistölle. Toisaalta kysymys saattoi olla osittain myös sattumasta. Kenraalin vierailusta oli sovittu jo hyvän aikaa etukäteen sen jälkeen kun puolustusministeri Stefan Wallin oli esittänyt vastakutsun Venäjän puolustusministerille helmikuisella Moskovan vierailullaan. Kiireisen puolustusministeri Anatoli Serdjukovin sijasta tosin tulikin myös komentajien tasolla vierailuvuorossa ollut varapuolustusministeri Makarov. Serdjukoviin verrattuna hän edustaa ”vanhaa” linjaa.

Mitä johtopäätöksiä puheesta sitten tehtiin? Puhe herätti laajaa keskustelua ja nostatti voimakkaitakin tunteita, mutta mitään dramaattista käännettä se ei Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa tai sitä koskevassa ajattelussa aiheuttanut. Presidentti Niinistö totesi elokuisessa haastattelussa, että Venäjällä on kiristetty naruja mutta hän ei ole nähnyt erityistä tarvetta muuttaa Suomen ulkopoliittista linjaa. Hän ja muu Suomen ulkopoliittinen johto reagoi tavalla, jonka Mauno Koivisto oli pukenut sloganiksi: ”Ei pidä provosoitua kun provosoidaan”.

Puheen vaikutukset yleiseen mielipiteeseen jäivät vähäisiksi. Ilta-Sanomien kesäkuussa

teettämästä mielipidetutkimuksesta uutisoitiin, että suomalaisten Nato-myönteisten kannat olisivat Makarovin puheen seurauksena vahvistuneet ja Naton vastustus vastaavasti hieman laskenut. Kaksi kolmasosaa suomalaisista kuitenkin katsoi, ettei Makarovin puhe ollut vaikuttanut heidän mielipiteisiinsä. Nelosen uutisten mukaan neljännes suomalaisista halusi puheen seurauksena liittyä Natoon tai vähintään tiivistää yhteistyötä, kuusi prosenttia puolestaan halusi vähentää sitä. Vaikka suomalaiset näyttivät suhtautuvan Natoon hieman myönteisemmin (tai oikeastaan hieman vähemmän kielteisesti) kuin aikaisemmin, niin näissä kuin muissakin mielipidetutkimuksissa havaitut muutokset ovat kuitenkin olleet niin lieviä, ettei niistä oikein voi sen kummempia johtopäätöksiä vetää.

Ensi vuonna valmistuvasta turvallisuuspoliittisesta selonteosta voidaan taas suurennuslasilla etsiä uusia muotoiluja, jotka koskevat Suomen suhdetta Venäjään ja arvioita Venäjän muodostamasta uhasta Suomelle. Suomen ”Nato-optio” ja kumppanuus Naton kanssa kuitenkin jatkunevat entisellään ja ylipäätään Suomi jatkaa vanhalla ulko- ja turvallisuuspoliittisella linjallaan. Kenraali Makarov voi olla tyytyväinen, jos hänen puheensa ei saanut aikaan sen suurempia muutoksia Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, sillä ne olisivat todennäköisemmin olleet vastakkaisia kuin mihin pyrittiin. ☺

Makarov tarkasteli Suomea Venäjän ulkopolitiikan perspektiivistä

Venäjän asevoimien ylimmän upseerin, armeijankenraali Nikolai Makarovin puhe Helsingissä Maanpuolustuskurssiyhdistyksen tilaisuudessa 5.6.2012 sai kuulijat supisemaan ja vaihtamaan merkittäviä katseita. Mielestäni puhetta voi katsoa yleisemmästäkin näkökulmasta kuin vain Suomi-keskeisestä. Itse asiassa kenraali antoi meille oppitunnin Venäjän ulkopoliittisesta ajattelusta. Olipa analyysi oikea tai väärä, Suomella on osansa siinä, mutta ei minään erityistapauksena.

Makarovin mainitsemat kansainväliset teemat käsittelevät YK:n turvallisuusneuvostoa, Naton tehtäviä ja laajentumista, Naton ohjuspuolustusjärjestelmää sekä arktisia alueita. Kaikista löytyy linkki Suomeen. Hänen ei tarvinnut puhua Kiinasta tai strategisista ydinaseista, paitsi ohjuspuolustuksen yhteydessä.

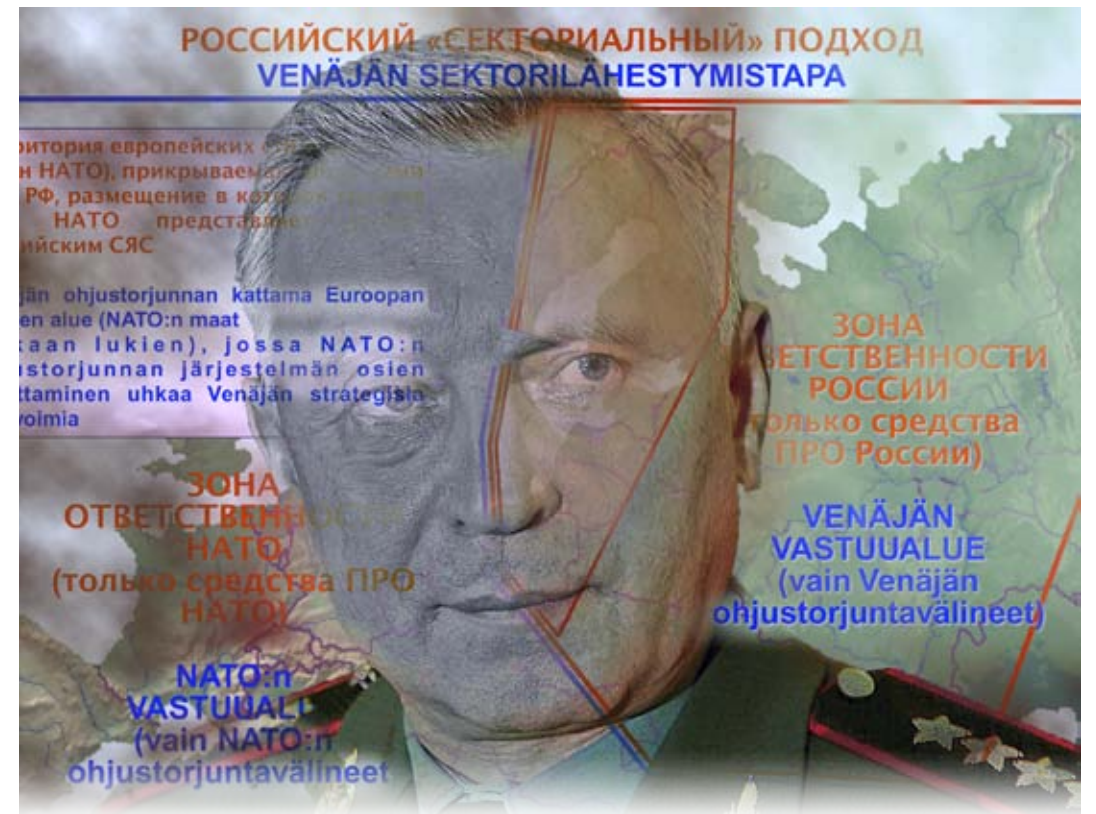
Määritellessään YK:n turvallisuusneuvoston poliittista merkitystä puhujalla oli ensisijaisesti mielessä Syyrian ja aikaisemmin Libyan tilanteiden käsittely, jossa Suomella ei ole ollut mitään osuutta. Makarov saattoi kuitenkin muistuttaa meitä siitä, mihin Suomi saa Venäjän puolelta varautua, jos pääsee jäseneksi turvaneuvostoon vuosiksi 2013-14. Suojeluvastuun ja suvereniteetin arvojärjestys ei meillä ole välttämättä sama.

Naton tehtävistä puhuessaan Makarov viittasi Naton globaalin roolin kasvattamiseen, jonka valtuuttajaksi hän sanoi johtavien länsimaitten yrittävän alistaa YK:n turvaneuvoston. Siitä yritetään tehdä länsimaitten kansallisten intressien palvelija, mm. tiettyjen maiden epämieluisista hallinnoista eroon pääsemiseksi voimatoimin.

Turvallisuusneuvoston merkitys Venäjälle on siinä, että siinä sillä on laillinen sananvalta, veto-oikeus. Tällaista ei Nato-Venäjä-neuvosto anna Venäjälle Naton suhteen. Nato hyväksyy uudet jäsenensä ja rakentaa ohjuspuolustuksensa viime kädessä Venäjältä lupaa kysymättä. Viittaus Suomen tukeen Georgialle, varsinkin puolustusvoimien osalta, oli käsittämätön, mutta Makarovin viesti tietysti oli, ettei Suomen - kuten ei muidenkaan - pidä avata uudelleen Georgian Nato-tietä ja mitätöidä Venäjän saavutuksia Abhasiassa ja Etelä-Ossetiassa. Tässä asiassa Suomi EU:n jäsenenä on hieman toista mieltä.

Makarov pani merkille Naton suunnitelmat ja toimet vahvistaa asemiaan Baltian maissa, siis toteuttaa perinteistä tehtävänsä jäsenmaiden turvaamiseksi Venäjän uhalta. Siksihän Suomessakin keskustellaan Nato-jäsenyydestä. Ei ole mikään ihme, jos Venäjä näkee pohjoismaisessa puolustusyhteistyössä ja sotaharjoituksissa kasvavassa määrin liityntäpintoja Naton toimintaan, kun me näemme niitä itsekkin. Suomen mahdollinen osallistuminen Islannin ilmavalvontaan, jota Makarov ei tosin maininnut, ei olisi kriisinhallintaa, mitä Suomen väliin jättämä Libyan lentokieltoalueen valvonta olisi ollut, vaan osallistumista Nato-maan ilmapuolustukseen.

Islanti on portti Naton hallitsemalta Pohjois-Atlantilta Jäämerelle. Makarov sanoi Venäjän vastustavan arktisen alueen militarisoitua. Niin kai mekin teemme. Yhtäältä hän korosti rantavaltioiden (joihin Suomi ei kuulu) yhteistoimintaa luonnonvarojen hyödyntämiseksi, toisaalta varoitti valmisteluista, joissa hän näki merkkejä Nato-maiden varautumisesta käyttämään sotilaallista voimaa

yritystensä tavoitteiden tukemiseksi alueella. Arktisen neuvoston jäsenmaana alueen asiat kuuluvat Suomellekin. Maantieteellisesti Suomen kumppani on ennen muuta Koillisväylää ja Siperian edustaa hallitseva Venäjä. Tosin onhan meiltä vuokrattu monitoimimurtaja myös Alaskan vesille. Jäästä murtavien alusten uusi sukupolvi odottaa. Kannattaisikohan Suomen havitella arktista Saimaan kanavaa, vuokrata satamaa Jäämeren rannalta, vaikkapa Petsamosta, ja rakentaa rautatie sinne? Kaukoit janoaa pohjoisen malmeja.

Jo ennen puhettaan Helsingissä kenraali Makarov oli herättänyt huomiota uhatessaan Natoa ennaltaehkäisevällä iskulla, jos Naton ohjuspuolustusjärjestelmän rakentamisesta muodostuu konkreettinen uhka Venäjän strategisten ohjusten laukaisulle. Nato vakuuttaa, ettei tällaista uhkaa ei synny missään vaiheessa, mutta Venäjän näkemyksen mukaan, minkä Makarov Helsingissä toisti, se syntyy kuluvan vuosikymmenen lopulla ohjuspuolustusjärjestelmän rakentamisen edetessä 3. ja 4. vaiheeseensa. Siksi Venäjän on Makarovin mukaan varauduttava vastatoimiin, ja äärimmäisessä tilanteessa jopa käytettävä niitä. Tässä oli ilmeinen uhkaus siltä varalta, ettei Venäjä saa ohjus-

puolustuksesta sellaista osuutta, joka ehkäisisi siihen itseensä kohdistuvat vaarat. Makarov puhui myös tämän vahvistavasta ”juridisesta” sitoumuksesta Naton puolelta.

Makarov heijasti seinälle kartan sektorista, josta käsin Naton ohjuspuolustus voisi olla todellinen uhka Venäjälle, ei vain Iranin hypoteettisille ohjuksille. Tuolla sektorilla Venäjä haluaa torjuntavastuun itselleen ja sulkea Naton pois. Suomi ja Baltian maat, Itämeri ja osat Puolaa ja Ruotsia sekä pohjoisin Norja kuuluvat tähän sektoriin. Siis se kattaa niin Natoon kuuluvia kuin liittoutumattomia maita.

Tämä viesti voitaneen lukea niinkin, että olipa Venäjän naapurimaa Naton jäsen tai ei, Venäjä aikoo kaikissa tapauksissa hoitaa välttämättömät turvallisuusasetunsa näiden maiden suunnalla, rajaviivoista välittämättä. Mutta kyseiset maat itsessään tuskin uhkaavat Venäjän turvallisuutta, vaan ainoastaan osana laajempaa kokonaisuutta, joka on Nato. Makarovin mielestä Suomi on liukumassa Nato-liiton helmaan. Venäläiskenttäkavalerin karttapöydillä Suomi saattaa jo käytännössä olla tuossa leirissä. Kaikki on hyvin niin kauan kuin kyse on vain karttatarjoituksista.

Muutosten Venäjä-raportti

Puolustusministeriö, Helsinki 2012

Niin kutsuttu kremlogia oli neuvostokaudella melkein pelkästään länsiliiton tutkijoiden monopoli. Moskovassa pelkkä yritys kurkistaa vallan kulissien taakse olisi tukahdutettu heti. Suomessa se enimmäkseen kompastui itsesensuuriin. Kaikkein vähiten voitiin ajatella, että valtiovalta olisi siihen julkisesti rohkaissut.

Noista ajoista on kolmattakymmentä vuotta. Väliaikana kremlogia kuihtui. Jonkin siihen verrattavan kysyntä tekee kuitenkin paluuta sitä mukaa kuin Vladimir Putinin vallanpito muuttuu autoritaarisemmaksi ja hänen lähipiirinsä sisäinen työnjako ja voimasuhteet hämämmiksi.

Ero neuvostokautteen on, että tätä uutta kremlogiaa harjoitetaan kaikkein innokaimmin itse Venäjällä. Ainakin toistaiseksi sitä on suvaittu. Tuntuu kuin ulkomailla oltaisiin vasta heräämässä sen tarpeeseen.

Suomen puolustusministeriön toimeksianosta julkaistu raportti ”Muutosten Venäjä” ei ole varsinaista kremlogiaa, mutta sen tavoite on samansuuntainen. Se on yritystä nähdä virallisten lausuntojen ja virallisten instituutioiden taakse Venäjän yhteiskunnan ja politiikan kaunistelemattomaan todellisuuteen. Tekstistä vastaa ministeriön kokoama joukko suomalaisia asiantuntijoita.

Raportti ei lainkaan häpeä kaltaistensa joukossa, vaikka kollektiivinen valmistelutapa on siellä täällä vaatinut veronsa johdonmukaisuuden horjumisena. Toinen ja aivan väistämätön vaikeus on ollut, että tekijät ovat joutuneet tähtäämään liikkuvaan maaliin.

Kun raporttia laadittiin, suuttumus Putinin ja Dmitri Medvedevin tehtävien vaihdon ja vaalien värentämisen takia vei kansalaisia kaduille suurin joukoin. Putinin tuleva linja valtionpäänä oli arvailujen varassa. Jos teksti kirjoitettaisiin tänään, varsinkin kolmannen

osion arviot näyttäisivät pakosta hiukan toisenlaisilta. Vanhentuneena tätä raporttia ei silti sovi mitenkään pitää.

Teoksessa on neljä osaa. Ensimmäinen käsittelee Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, toinen puolustusbudjettia ja asevoimien hankintoja, kolmas yhteiskunnallista kehitystä ja neljäs Moskovan politiikkaa entisestä Neuvostoliitosta irtautuneissa uusissa valtioissa.

Venäjää seuraaville suomalaisille välittömmimminkin kiinnostavia ovat ensimmäinen ja kolmas osio. Toinen tukee hyödyllisesti ensimmäistä – miksei neljättäkin – ja neljäs muistuttaa, etteivät Suomen mielenkiinto ja intressit voi EU:hun liittymisen jälkeen enää pysähtyä vain omien rajojemme pintaan.

Raportti kuvaa Venäjää melko vanhakan-taisen ”strategisen kulttuurin” ohjaamaksi valtioksi, jolla on suurvallan vaistot muttei juuri luonnollisia liittolaisia. Sen ulkopolitiikka etsii tasapainoa kahden osaksi ristiriitaisen tavoitteen välillä. Toinen on rakentaa ja säilyttää ”etuoikeutettuja intressipiirejä” varsinkin entisen Neuvostoliiton alueella. Toinen on pyrkiä kaikkiin keinoin välttämään eristymistä kansainvälisestä yhteisöstä ja sen päätöksenteosta.

Venäjän sotateollisuus jäi murren vuosi-na surkeasti jälkeen kehityksen kärjestä. Väli-matkaa kurotaan nyt suurin ponnistuksin kiinni, eikä tehtävän vaatimasta ”tahtotilasta” liene epäilyksiä. Tulokset ovat silti monen vaikeuden takana; teollisuuden kankea organisointi, aivovuoto ulkomaille, korruptio ja rahoituksen riippuvuus öljyn hinnasta ovat raportin luettelemia jarruja.

Kaikkein vaikein ja tärkein Venäjää koskeva ongelma on varmaan sen sisäisen kehityksen suunta. Kun ylintä valtaa koko ajan käyttellyt Putin palautti sen muodollisestikin itselleen, kansalaisyhteiskunta tuntui äkkiä heräävän. Raportti pitää muutosta syvänä ja antaa

tärkeän roolin sosiaaliselle medialle, eikähän se käsitys välttämättä jääkään pysyvästi vääräksi.

Väliaikana optimismi on kuitenkin heikennyt. Oppositioilta puuttuvat johtajat, organisaatio ja strategia. Putin on rikkonut näennäisenkin ”tandemin” Medvedevin kanssa ja keskittää valtaa itselleen. Sortavia lakeja säädätetään ja rumat oikeudenkäynnit seuraavat toistaan. Raportissa hahmotellut vaihtoehdot tuntuvat vähä vähältä sulavan yhdeksi ainoaksi, eikä se

ole kauniin näköinen.

Mutta kuka tietää? Monenlaisia voimia on liikkeellä, eikä niitä kaikkia osata Kremlissä hallita. Puolustusministeriö on jo luvannut raportilleen jatkoa, ja hankkeelle pitää toivoa menestystä. Naapurin asioista kannattaa yrittää pysyä selvillä. Se on sitäkin tärkeämpää, koska se on usein niin turhauttavaa työtä.

Pentti Sadeniemi

Maanpuolustus-metsästys kasvaa kovalla vauhdilla

Vain pari metsästyskautta toiminut Maanpuolustuskurssiyhdistyksen metsästysjaosto – Maanpuolustus-metsästys – on osoittautunut menestykseksi. Syyskauden avaukseen eli aseiden kohdistamiseen ja haulikkoammuntoihin saapui elokuun puolessa välissä liki 50 metsästäjää. Monet heistä ampuivat kohdistusten päätteeksi hirvi- tai karhukokeen. Myös haulikkoradalla riitti rytkettä iltaan saakka, kun osaajat harjoittivat svingiään.

Osa tilaisuuden suosioista voidaan selittää Santahaminan upeilla puitteilla, mutta olivat osallistujat saapuneet tapaamaan myös jahtiskojaan ja -veljiään. Osallistujia oli tullut satojen kilometrien päästä. Tuokin todistaa metsästysjaoksen tarpeellisuutta.

Ampumaradalle oli järjestetty myös metsästäjien ”karkkipiste”. Sakolta eläkkeellä oleva patruunaeminenssi Erkki Kauppi ja jälkimarkkinointipäällikkö Jarno Taupila esittelivät Sakon kivääriutuuksia ja Berettan

haulikoita. Heillä oli mukanaan 11 kivääriä ja puoli tusinaa haulikoita. Aseilla myös ammuttiin. Uteliaita kiihottivat eniten Sakon ja Tikan tarkka-ampujakiväärit ja uusi Sako 85 Brown Bear -malli, joka on suunniteltu suurriistan metsästykseseen. Toki rinnakkaispiippuiselle Berettan haulikolle löytyy aina ihailijoita.

Oli yhteisessä tapaamisessa myös haikeutta: Akavan entinen puheenjohtaja Matti Viljanen luovutti Maanpuolustus-metsästyksen puheenjohtajan tehtävät Metsähallituksen markkinointijohtajalle Ilmo Kolehmaiselle. Viljanen oli maanpuolustusmetsästäjien ensimmäinen puheenjohtaja. Kolehmainen sanoi tarttuvaansa sellaiseen tehtävään, josta ei voi kieltäytyä.

Jo alkaneella metsästyskaudella Maanpuolustus-metsästys järjestää neljä erilaista jahtia. Jaoston toiminta on avointa kaikille Maanpuolustuskurssit käyneille metsästäjille.

Heikki Haapavaara

Maanpuolustusgolf 2012 pelattiin 29.5. Hirsala Golfissa

Järjestyksessään XII Maanpuolustusgolf pelattiin 29.5.2012 kahden edellisvuoden tapaan Hirsala Golfissa. Aiempien vuosien tapaan kenttä oli erittäin hyvässä kunnossa, sää suosi ja osallistujia olisi ollut enemmän kuin mukaan voitiin ottaa. Kilpailussa oli 22 neljän pelaajan joukkuetta, joista ”puhtaita” kurssijoukkueita seitsemän. Tapahtuman pääyhteistyökumppani oli Wärtsilä Oyj, lisäksi tapahtumaa tukivat Cisco Oy, Altia Oy ja Vaasan Oy.

Kilpailun voiton korjasi 198 MPK joukkueella Jukka Harju (kapteeni), Anni Rimpiläinen, Seppo Rinta ja Tapani Mäkinen. Tulos oli erittäin vakuuttava -10. Pisimmän avauksen draivasi Leena Saarinen (176 MPK) ja lähimmäs lippua löi Sirpa Mäenpää (183 MPK). Tulokset kokonaisuudessaan voi käydä katsomassa Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kotisivuilla.

Kilpailun jälkeen kuultiin erittäin mielenkiintoinen puolustushallinnon ajankohtaiskatsaus jonka esitti puolustusministeriön

kansliapäällikkö kenraaliluutnantti Arto Rätty. Ajankohtaiskatsauksen jälkeen pidettiin seuran vuosikokous, jossa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja hyväksyttiin työvaliokunnan esitys seuran uusiksi säännöiksi. Säännöt ovat nähtävissä Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kotisivuilla.

Ensi vuoden kilpailu pelataan tiistaina 28.5. Hirsala Golfissa. Työvaliokunta julkaisee kilpailukutsun maaliskuussa perinteiseen tapaan Maanpuolustuslehdessä ja Maanpuolustuskurssiyhdistyksen kotisivuilla. Ennen kilpailukutsun julkaisemista kilpailuun ei voi ilmoittautua, koska ilmoittautumis- ja osallistumismaksunenettelyä tullaan muuttamaan.

Työvaliokunta kiittää Hirsala Golfia, Väylä19 –ravintolaa ja kaikkia tapahtuman tukijoita sekä ennen kaikkea innokkaita, maanpuolustusbenkisiä golffareita mukanaolosta. Nähdään jälleen ensi vuonna!

2012 voittajajoukkue Rinta - Rimpiläinen - Harju - Mäkinen

Maanpuolustuksen 91. ja 92. Jatkokurssi

Loppukevään ja -kesän aikana pidettiin kaksi Maanpuolustuksen jatkokurssia noin viisi vuotta sitten Valtakunnallisen maanpuolustuskurssille osallistuneille. Maanpuolustuksen 91. Jatkokurssi (pääosin MPK:t 181 ja 182) toimeenpantiin 22. - 23.5.2012 ja 92. Jatkokurssi (pääosin kurssit 183 ja 184) 28. - 29.8.2012.

Jatkokurssin tavoitteena on päivittää osallistujille keskeiset Maanpuolustuskurssin kokonaisturvallisuuden teemat. Ohjelmassa käsiteltiin muun muassa Puolustusvoimien kehitysnäkymiä, sisäisen turvallisuuden tilannetta, terrorismia, kyberturvallisuutta ja kansantaloutta. Luentojen lisäksi kurssilaiset tutustuivat maavoimien kalustoon ja toimintaan Santahaminassa sekä Suomenlahden meripuolustusalueen tehtäviin ja merimiinakalustoon miinalautalla merimatalla Santahaminasta Eteläsatamaan.

Yllä: 91. Jatkokurssi alukseen nousun ohjeistuksessa
Alla: 92. Jatkokurssin osallistajat NH90-helikopteriin tutustumassa

Maanpuolustuksen 52. ja 53. Täydennyskurssi

Maanpuolustuksen 52. Täydennyskurssi toimeenpantiin 25.5.2012 ja Maanpuolustuksen 53. Täydennyskurssi 31.8.2012. Osanottajat 52. Täydennyskurssilla tulivat pääosin Maanpuolustuskursseilta 163 ja 164, ja jälkimmäisellä kurssilla Maanpuolustuskursseilta 165 ja 166.

Tapahtuma oli yksipäiväinen ja ohjelmaan oli sisällytetty erittäin tiivis päivityspaketti kokonaisturvallisuuden uusimmista järjestelyistä. Luentokokonaisuudessa käsiteltiin Suomen ulkopoliittisia näkymiä, puolustusvoimiemme suorituskyvyn kehittämistä, sisäisen turvallisuuden tilannetta sekä kansantalouden ja huoltovarmuuden kehitystä.

Alueellisten maanpuolustus- kurssien neuvottelupäivät

Alueellisten maanpuolustuskurssien vuotuiset neuvottelupäivät pidettiin Maanpuolustuskurssien johdolla 21. -22. elokuuta Oulussa. Tapahtuman isännöi ja järjesteli Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Lääninhallitus-talossa.

Kaikki aluehallintovirastot ja sotilasläänit olivat asettaneet edustajansa tilaisuuteen. Neuvottelupäivillä alueellisten maanpuolustuskurssien järjestäjillä oli mahdollisuus saada muiden alueiden kokemuksia kurssien vetämisestä, ja mahdollistaa siten toiminnan yhtenäistäminen ja kehittäminen.

Neuvottelupäivien osallistajat käsittelemässä ideointiryhmien tuloksia

Vanhimmat kurssit koolla Maneesissa

Maanpuolustuskurssit 1 – 40, nyt siis vuosilta 1961 – 1971, kokoontuivat “kertausharjoituksiin” Maneesisiin 16. 5. 2012. Yli 70 kurssiveljen – ja kahden kurssisisaren – joukossa noteerattiin presidentti Mauno Koivisto (13). Vetreistä yhdeksänkymppisistä mainittakoon rajakenraali Yrjö Kärkkäinen (5), opetusneuvos Antti Henttonen (18), teollisuusneuvos K.H. Pentti (23), professori Eero Saarenheimo (24). Nuorimmatkin meistä ovat jo täyttäneet 70. “Virkaikältään” vanhimmat eli suurlähettiläät Max Jakobson (1) ja Risto Hyvärinen (2) sekä kenraali Jaakko Valtanen (2) olivat tällä kertaa estyneet osallistumasta.

Yhteiskokoonntumisemme aloitettiin joidenkin kurssilaisten esityksestä eversti Kim Jäämeren johtajakaudella vuonna 2008, aluksi kurssit 1 – 30. Luonnollisen poistuman ja ikääntymisen johdosta pohjaa laajennettiin: vuosina 2009 ja 2010 kutsuttiin jo kurssit 1 – 35 ja nyt 1 – 40, jolloin kaikki mahtuvat luentosaliin.

Eversti Kim Mattsson esikuntineen oli valmistellut täysipainoisen ohjelman: ensitervehdysten ja munkkikahvien jälkeen kuulumme katsaukset ensin euroalueen ongelmista ja Suomen taloudesta, sitten kansainvälisistä kriiseistä ja Suomen ulkopoliitikasta. Alustuksista virisi vilkas, asiantunteva mielipiteiden vaihto. Pääesikunnan päällikön, vara-amiraali Juha Rannikon esitelmä puolustusvoimien uudistuksesta ja menoleikkauksista puhutti realismillaan. Itsenäisen, uskottavan puolustuskyvyn ylläpitäminen on nykyresursseilla yhä vaikeampaa. Olikin vain loogista, että puheenvuoroissa tuotiin perustellusti esille sotilaallisen liittoutumisen vaihtoehto pohdittaessa ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme tulevaisuuden linjanvetoja ja uhkakuvia.

Onnistuneen iltapäivän päätti maittava buffet eli sotaväen määritelällä: ruoka oli hyvää ja sitä oli riittävästi. Se loi miellyttävät puitteet vapaamuotoiselle keskustelulle ja yhteisten muistojen restämiselle. Meidän osallistujien palaute Maanpuolustuskurssien johdolle on ollut alusta lähtien erinomaisen positiivinen, arvostava ja kiitollinen. Järjestelyt ovat aina olleet huippuluokkaa. Saa toimimme jälleen päivittää tietomme nykytilanteesta, puhua asioista niiden oikeilla nimillä. Ei siis ihme, että poistuessamme kevääseen Helsinkiin totesimme: Tavataan viimeistään taas ensi kerralla.

Pekka J. Korvenheimo (kurssi 23.)

Kurssinjohtaja toivottaa presidentti Koiviston tervetulleeksi

1.–40. Kurssit päivittämässä tietouttaan

Tuleva toiminta syksy 2012

Valtakunnallinen kurssitoiminta

202. Maanpuolustuskurssi	10.9.–3.10.2012
42. Maanpuolustuksen erikoiskurssi (kansalaisjärjestöjen johto)	22.–24.10.2012
203. Maanpuolustuskurssi	5.11.–28.11.2012

Maanpuolustuskurssiyhdistyksen toiminta

MPKY:n syyskokous, puhujana ministeri Jyri Häkämies, Helsingin yliopiston juhlasali	18.10.2012 klo 18.00
MPKY:n turvallisuuspolitiikan ilta (aikavaraus)	15.11.2012

Maanpuolustus -lehden numero 102 (4/2012) ilmestyy joulukuussa.

Turvallinen Suomi – Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta

Turvallinen Suomi – Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta -kirja sekä sitä edeltävät julkaisut ovat vuosikymmeniä toimineet keskeisinä oppi- ja käsikirjoina Suomen turvallisuuspolitiikkaa ja kokonaisturvallisuutta koskevissa kysymyksissä. Kirjan toimituskunta on pääosin muodostunut Maanpuolustuskurssin johdosta ja pääopettajakunnasta. Kirjaa on käytetty paitsi maanpuolustuskurssilla, myös monissa erilaisissa kokonaisturvallisuuteen liittyvissä opetustilaisuuksissa. Kirjat sekä internetissä kaikkien käytettävissä oleva laajempi julkaisu ovat muodostaneet tiiviin ja tasokkaan lähteen monelle alan harrastajalle, opiskelijalle ja tutkijalle. Jotta teos pystyisi käsittelemään Suomen kokonaisturvallisuutta mahdollisimman laajasti sekä ajankohtaisesti, on kirjasta julkaistu uusi versio tänä vuonna. Julkaisu on tarkoitettu palvelemaan kattavasti mahdollisimman useita Suomen kokonaisturvallisuudesta kiinnostuneita. Sen päämäärä on antaa merkityksellistä ja ajankohtaista turvallisuustietoa kaikille kansalaisille sekä toimia täsmällisenä ja tiivistettynä tietopakettina myös tietyissä (spesifeissä) Suomen turvallisuusaspekteissa ja -toiminnoissa. Julkaisua on tarkoitus myös päivittää vuosittain.

Turvallinen Suomi – Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta -kirja pitää yllä kokonaisturvallisuuden jo käsitteeksi muodostunutta ”avainkirjojen” vuosikymmenien jatkumoa. Viime vuonna julkaistu Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta -kirja korvasi vuonna 2006 julkaistun Tietoja Suomen kokonaismaanpuolustuksesta -teoksen. Tänä vuonna julkaistun uuden artikkelikokoelman ja päivitetyn verkkojulkaisun tarkoituksena on tuoda entistä laajempi näkökulma Suomen kokonaisturvallisuuteen, syventää tietoja kokonaisturvallisuuden alaan kuuluvista toiminnoista, toimijoista ja strategioista sekä antaa ajankohtaisempi kokonaiskuva Suomen turvallisuusympäristöstä ja -haasteista.

Verkkojulkaisu ja sen artikkeleiden tiivistelmistä koottu kirja noudattelevat kokonaisturvallisuutta ohjaavien linjausten, kuten Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan 2009 ja Yhteiskunnan turvallisuusstrategian 2010, ajattelua. Julkaisu kattaa kokonaisturvallisuuden kaikki osa-alueet ja sen artikkelit syventävät eri alojen ratkaisuja ja haasteita valtioneuvoston viimeisimmän periaatepäätöksen, Yhteiskunnan turvallisuusstrategian, tarjoamiin periaatteisiin.

Artikkelien kirjoittajat edustavat eri hallinnonalojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän korkeinta asiantuntemusta, ja näin ollen julkaisu antaa erinomaisen läpivalaisun kokonaisturvallisuuteen vaikuttaviin avaintekijöihin sekä asiantuntijoiden tietämyksen avulla vie lukijat syvemmälle kokonaisturvallisuuden ytimeen.

Verkkojulkaisun artikkeleiden tiivistelmistä koottu uusi Turvallinen Suomi – Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta -kirja on painettu kattamaan sekä valtakunnallisten maanpuolustuskurssien, alueellisten maanpuolustuskurssien, yleisen maanpuolustusopetuksen, eri ministeriöiden, kirjoittajien että kirjan toimituskunnan tarpeet. Laajempi verkkojulkaisu sen sijaan on jokaisen Suomen turvallisuudesta kiinnostuneen luettavissa internetissä, jossa se mahdollistaa nopean, helpon ja mahdollisimman laajan käytettävyyden. Verkkojulkaisua on myös mahdollista päivittää aina tarvittaessa ja hyödyntää eri alojen turvallisuuskoulutuksessa.

Turvallinen Suomi – Tietoja Suomen kokonaisturvallisuudesta julkaisu löytyy kokonaisuudessaan internetistä osoitteesta www.pv.fi/kokonaisturvallisuus.

Kevät- ja kesäkauden aikana toimituksen tietoon on tullut seuraavat kurssitapaamiset ja -kokoukset, jotka on pidetty 29.8. mennessä. Toimitus on päättänyt, että tapaamisista julkaistaan vain ajankohta ja paikka mikäli kurssi ei ole toimitannut toimitukselle tapahtumasta erillistä kertomusta. Kertomus tulee lähettää osoitteeseen maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com. Enimmäispituus on noin 1700 merkkiä. Toimituskunta pidättää oikeuden muokata tekstiä tarvittaessa. Kuvat: yhden palstan kuvan minimileveys 800 pikseliä, kahden palstan kuvan minimi 1700 pikseliä.

61. Maanpuolustuskurssin kurssikokous pidettiin 7.3. Säätytalolla.

Maanpuolustuskurssien 67, 68, 69 ja 70 kevättapaaminen oli Suomenlinnan Upseerikerholla 8.5. Tapahtuman järjestäneen kurssin 69 oltermanni Magnus Savander totesi avauspuheessaan, että olimme kurseillamme jo 34 vuotta sitten. Alkuun kurssit kokoontuivat jokainen erikseen, useimmat vuosittain. Joukkojen harventuessa syksyn 1978 kurssit 69 ja 70 lyöttäytyivät yhteen ja muutamia vuosia sitten mukaan tapahtumiin otettiin myös kevään kurssit 67 ja 68.

Maanpuolustuskorkeakoulun johtaja, kenraalimajuri Vesa Tynkkynen kertoi puolustusvoimauudistuksen taustoista ja edessä olevista muutoksista.

Suomen sotilaallisesta puolustuskyvystä huolehtiminen on ollut ja on oleva edelleen tärkein tehtävä.

Yleinen asevelvollisuus säilyy. Ikäluokat kuitenkin pienenevät yhä ja varusmiesten kunto on huonompi kuin aikaisemmin. Puolustusmateriaalit vanhenevat ja niiden hankinta kallistuu. Kiinteistömenot ovat suuret. Kiinteistöt ovatkin hyvässä kunnossa, niistä huolehtii Senaattikiinteistöt.

Menojen kallistumisen lisäksi budjettileikkaukset ovat saaneet aikaan, ettei raha riitä nykyisen kokosiin puolustusvoimiin. Muutokset ovat välttämättömiä.

Kenrm Tynkkynen sanoi, että säästöihin pyritään keskittämisen kautta. Varsinkin logistiikan alalla siihen on mahdollisuuksia. Myös tutkimusta, opetusta ja henkilöstöasioita keskitetään. On pakko vähentää henkilöstöä. Materiaali-investointien tasoa lasketaan.

Tynkkynen kertoi monien varuskuntien ja yksiköiden lakkautuksesta keskustellun puolustusvoimissa jo vuosia. Tänä vuonna julkisuuteen tuodut uudistussuunnitelmat eivät

tulleet asiantuntijoille yllätyksenä.

Prikaatikenraali Lauri Kiiänlinna kertoi värikkäästi Venäjän sotilaspoliittisesta kehityksestä Suomen kannalta. Berliinin muurin murtoamisen ja Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen Nato ei enää pidä Venäjää uhkana. Venäjällä on toimintavapaus Euroopassa. Meidän rajoillamme mikään ei ole muuttunut, Kiiänlinna sanoi.

Venäjä pitää ”päävihollisinaan” Yhdysvaltoja, Natoa ja Kiinaa. Se pyrkii hallitsemaan pienet tapahtumat, ei esim. koko Natoa. Georgian sota oli ennalta ehkäisevä isku, jolla Naton laajeneminen estettiin. Georgian sodan jälkeen Venäjälle luodaan pysyvän valmiuden prikaateja ja varmuusvarastoja. Venäjä keskittää voimiaan Berliinin suunnan sijaan luoteeseen. Suomen naapurina on entisen Leningradin sotilaspiirin sijaan nyt Läntinen sotilaspiiri, yksi pysyvän valmiuden yhtymistä.

Uudet Iskander-ohjukset ovat oleellinen osa varustautumista. Esimerkiksi Kuolan niemimaalta laukaistu ohjus kattaisi merkittävän osan Skandinaviaa.

Kiiänlinna kertoi presidentti Medvedevin sanoneen viime syksynä, että Venäjä aikoo sijoittaa ”ennen näkemättömät varat” varusteluun. Putin puolestaan sanoi viime helmikuussa, että tarkoitukseen käytetään 73 miljardia vuoteen 2020 mennessä.

Suomen huoltovarmuustilanteesta kertoi johtaja Anssi Lindgren. Suuri joukko teollisuuden ja liike-elämän palveluksessa olevia henkilöitä toimii vapaaehtoisessa suunnittelutyössä turvatakseen taloudelliset toimintamahdollisuudet vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

Energiahuolto, teknisten järjestelmien keskinäiset riippuvuudet ja varmuusvarastot ovat toiminnan kohteina. Infrastruktuurien varmentaminen, esimerkiksi viranomaisten erillisverkot ovat erityisen tärkeitä, samoin tietoturvan takaaminen, varoitus- ja hälytysjärjestelmät.

Varmuusvarastointi koskee erityisesti energiaa, lääkkeitä, viljaa ja kriittisiä raaka-aineita. Suomea rasittavat kylmä ilmasto, syrjäinen sijainti ja harva asutus pitkin kuljetusmatkoineen. Näihin meillä on paneuduttava enemmän kuin monessa muussa maassa.

Mirja Lappi-Seppälä

Maanpuolustuskurssi 80 kokoontui kurssitapaamiseensa 15.5. Tuusulassa Syvärännan Lottamuseossa kurssiemäntämme Raili Malmbergin vieraina. Opastetun ja mielenkiintoisen museokierroksen jälkeen nautittiin kokouskahvit Lottakanttiinissa. Tapaamiseen osallistui kahdeksan kurssilaista.

Päätettiin, että tapaamme jälleen ensi vuoden toukokuussa.

Matti Kausto

95. ja 96. Maanpuolustuskurssit vierailivat 23.5. puolustusministeriössä.

113. ja 114. Maanpuolustuskurssien kurssitapaaminen pidettiin 7.5. Euroopan komission Suomen edustustossa Helsingissä.

Maanpuolustuksen Eliittikurssi 122:n valmistumisesta tuli 5.2. kuluneeksi 20 vuotta. Kurssi kokoontui perinteisesti Runebergin passalla, josta jatkoi hotelli Arthuriin. Lounas-esityksen piti Suomen Sotaveteraaniliiton

hallituksen puheenjohtaja prikaatikenraali Finn-Göran Wennström aiheenaan sotaveteraanien ja heidän leskiensä tilanne.

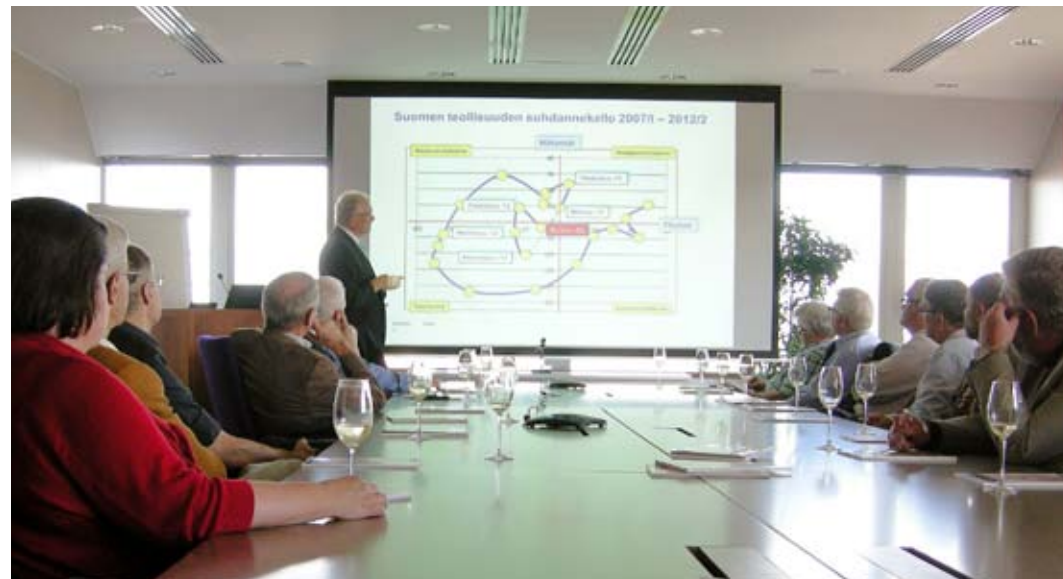
Kurssin vuosittaiseen tapaamiseen on osallistunut 10–20 kurssilaista. Noin 10 kurssilaisen ydinjoukko on ollut paikalla aina.

Tämänkertainen tapaaminen osui vaalipäiväksi, joten kolmella kurssilaisella oli muita kiireitä: yksi kurssiveli oli ehdolla Tasavallan Presidentiksi ja kaksi kurssisisarta varmisteli tilannetta kotipaikkansa vaalivaliokunnassa. Vaivannäkö ei ollut turhaa ja kurssi lähetti parhaat onnittelunsa eliittiveli Sauli Niinistölle.

Eliittikurssi 122 on osoittautunut nimensä veroiseksi. Se jatkaa edelleen työtään maanpuolustuksen hyväksi – yksi kurssilainen puolustusvoimien ylipäällikkönä ja muut kantokykynsä mukaisesti.

Matti Mäkinen

125. Maanpuolustuskurssi kokoontui 29.8. Helsingissä Eteläranta 10:n kuuluisassa työnantajapalatsissa tapaamiseen, jota isännöi kurssitoveri, Yleisen Teollisuusliiton toimitusjohtaja Markku Käppi. Kurssi pääsi tuoreeltaan katsomaan, miten hulppeat edustustilat työnantajaliitoille on remontoitu Palacen talon ylimpään kerrokseen. Paljon nähnyt Palacen vanha sauna pesijöineen on remontin yhteydessä kadonnut, mutta tilalle on rakennettu entistä upeampi löylylaitos vilvoittelutiloineen.

Johtaja Jussi Mustonen selostaa talousnäkyviä 125. MPK:lle

Merinäköala on yhä huikea.

Kurssitapaamisen varsinaisena aiheena olivat maailman, Euroopan ja Suomen talousnäkyvät, joihin kurssilaisia perehdytti Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja Jussi Mustonen. Katsauksen sävy oli vähintään synkähkö: Suomi on siirtymässä taantumaan, Kreikka velkasaneeraukseen eikä Euroopan yhtäaikaisiin pankki-, velka- ja kasvukriiseihin ole ihmepeleistä näkyvissä. ”Jos hyvin käy, käy huonosti. Jos käy huonosti, käy erittäin huonosti”, Jussi Mustonen tiivistä viestinsä.

125. MPK järjestettiin talouslaman alla 20 vuotta sitten. Tapaamisessa todettiin, että 39 kurssilaisesta puolen tusinaa on vielä mukana työelämässä. Illan isäntä Markku Käppi tosin oli jäämässä eläkkeelle kahden päivän päästä.

Arto Astikainen

134. Maanpuolustuskurssi kokoontui torstaina 23.8. vuositapaamiseensa Merisotakoulussa, jonne yhteysalus Askeri kuljetti 21 kurssilaista. Koulun planetaariossa tiedotuspäällikkö Eero Karhuvaara kertoi pohjoisen tähtitaivaan tähtikuviosta mausteena tarukertomukset.

Tämän jälkeen Askerin kurssi otettiin Santahaminaan ja edelleen kuljetuksena ministeriön Vierasmajalle. Kurssin pääsihteeri, kenraaliluutnantti Mika Peltonen toivotti kurssisisaret ja -veljet tervetulleiksi.

Puolustusvoimauudistusta johtamaan määrätty Mika Peltonen alusti uudistuksesta ja tulevaisuuden näkymistä. Perussanoma oli, että uudistus etenee ja vaikuttaa suunnitellusti ja kantaa varmuudella lähivuodet, kuten luvattu on. Peltonen mukaan riski syntyy vuosikymmenen loppupuolella, ellei puolustusvoimien kehystä tarkisteta vuodesta 2016 alkaen. Vaarana on se, ettei kaikkia joukkoja kyetä varustamaan, koska kustannustason tiedetään nousevan ja budjettirakenteen olevan palkkojen ja toimintamenojen suhteen lukittu. Tulevan selonteon merkittävin asia onkin se, miten siihen kirjataan leikkausten jälkeinen kehystaso. Ilman tasotarkistusta uudistuksen ajallinen kantavuus lyhenee ja suorituskyky laskee. Leikkausten kohtuullistaminen olisi järkevä ja pitkälle kantava säästöliike. Silloin puolustuksen fundamentit, kuten yleinen asevelvollisuus ja nykyisen kaltaiset tehtävät hoituisivat aina 2020 luvulle asti.

Juhlavan päivällisen yhteydessä kurssilaiset ilmaisivat huolensa Suomen puolustusvalmiuteen ja hankintoihin.

Seuraava tapaaminen sovittiin alustavasti alkusyksyyn 2013, jolloin mahdollisesti tavataan Ahvenanmaalla.

Pentti Jänkälä

134. MPK kurssilaiset Merisotakoulun pääoven edessä

135. Maanpuolustuskurssi järjesti 28.–30.5 matkan Pietariin teemalla ”Mannerheimin jalanjäljillä”.

145. Maanpuolustuskurssin 22. kurssitapaaminen toteutui tiistaina 14.8. Kunnallisan kehittämissäätiossä (KAKS) kurssiveli, asiamies Antti Mykkäsen isännöydessä. Kurssimme 19 jäsentä noudatti kutsua syysillalliselle, joka järjestettiin jo kuudennen kerran. Perinne jatkui.

Kunnallisan kehittämissäitiö rahoittaa kuntia palvelevaa tutkimus-, koulutus- ja julkaisutoimintaa ja tukee siten kuntien ja niiden organisaatioiden toimintamahdollisuuksia. Vuonna 1990 perustettu itsenäinen säätiö toimii sijoitustuotoilla.

Säätiön asiamies Antti Mykkänen alusti ajankohtaisesta aiheesta ”Kuntaudistus ja muutoksen suunta.” Euroopassa kuntien määrä on vajaa 100.000, joiden keskimääräinen asukasluku on noin 5400. Suomessa vastaavat luvut ovat noin 300 ja 15 000. Kuntien vastuulla on yleisesti hyvinvoinnin ja sivistyksen järjestäminen. Kansalaisten mielestä kuntien tehtäviin kuuluvat peruspalveluiden tuottaminen eli päivähoito, peruskoulutus, kirjasto, liikunta sekä rakennusvalvonta. Muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon kansalaiset jättäisivät noin 20 alueen hoidettavaksi.

Kuntaudistuksessa haasteena on yhdistää kansanvalta, palvelujen järjestäminen sekä tehokkaasti tuotetut, laadukkaat palvelut samalla, kun henkilöstö ja menot lisääntyvät, tulot vähenevät ja puolet väestöstä siirtyy eläkkeelle vuoteen 2025 mennessä. Tähän on nyt tarkoitus vastata kuntaliitoksilla ja palveluremonteilla.

Tähänastiset kuntaliitokset eivät ole juuri tuottaneet säästöjä, koska on luotu liian pieniä alueita mekanistisesti ilman riittävää strategista tahtotilaa. Investointi- ja käyttökustannukset ovat nousseet, kun palvelujen koko ketjua ei ole otettu huomioon ja uusi hallinto on laadittu suurimman ja byrokraattisimman mukaan.

Nyt olisi luotava vahvistumaan kykeneviä aluetalouksia, joissa on monipuolinen elinkeinorakenne, riittävä väestöpohja ja laaja alue, jolla on vahva alueidentiteetti sekä vähintään

yksi avoimessa taloudessa pärjäävä keskus. Samalla kunnan ydintehtävät, joihin kuuluvat palvelujen ja niiden tason määrittelyt, palvelutuotannon hankintamallien kehittäminen sekä palvelujen valvonta ja palautejärjestelmä, tulee määritellä. Palvelujen tuottamistapa tulee samalla valita kilpailuttamisen tai oman tuotannon väliltä. Kuntajohdon tulee asettua palveluremontin keuloille ja keskittyä perustehtäviensä hoitamiseen.

Kuulijat vakuutuivat kuntaremontin tarpeellisuudesta, mutta samalla sen monitahoisuudesta ja haastavuudesta. Sama malli ei sovellu sellaisenaan koko maahan, vaan eri tekijöiden painoarvo ja lukumäärä vaihtelee suuresti laajan maamme eri osissa.

Mielenkiintoinen ja kaikkia koskeva esitys kuntavaalien kynnyksellä kirjoitti runsaastiin kysymyksiin ja keskusteluun, jota jatkettiin illallispöydässä.

Ensi kevään tutustumiskohteeksi päätettiin alustavasti Pietari. Syksyllä kokoonnutaan jälleen yhteiselle illalliselle joko rapujen merkeissä tai ilman.

145. MPK:n pääsihteeri Vesa Tervo

150. Maanpuolustuskurssi kokoontui komentopäällikkö prikaatikenraali Sakari Honkamaan isännöimänä Pääesikunnassa 8.3. Kenraalimajuri Seppo Toivonen alusti laadukkaasti puolustusvoimauudistuksesta. Kurssilaisia oli koolla kiitettävästi yli 20.

Kurssi kokoontui liikenne- ja viestintäministeriössä kurssiveli Rauli Parmeksen kutsusta 15.5. Tilaisuuteen osallistui 14 kurssilaista, jotka kuuluivat silmiä avaavan esityksen valtakunnan kriisivalmiudesta valtioneuvoston turvallisuusjohtajan Timo Härkösen pitämänä sekä turvallisuus- ja puolustusasiain komitean TPAK:n sihteeristön hankepäällikkö Yrjö Bensonin erinomaisen esityksen kyberstrategian tilasta.

Sakari Honkamaa

151. Maanpuolustuskurssi kokoontui 15.5. Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi ry:n tiloissa.

152. Maanpuolustuskurssi on luovuttanut uuden kurssimitalinsa ensimmäiset numeroidut kappaleet Kruununhaan maneesissa

järjestetyssä tilaisuudessa seuraavasti:

Mitali

no 1: kenraalimajuri Kari Siiki

no 2: MPKK, Maanpuolustuskurssit

no 3: eversti Hannu Alén

no 4: kapteeniluutnantti Tuomas Kautto

no 5: assistentti Anita Pursiainen ja

no 6: kurssisihteeri Marjo Korkeamäki.

Mitalin on ideoinut ja suunnitellut kurssiveli Antero Mero ja valmistanut Turun Palkintokeskus. Maneesin tilaisuudessa olivat mitalia kurssin edustajina luovuttamassa kurssin oltermanni Kari Airaksinen ja emäntä Helena Grönholm sekä pääsihteeri Hannu Hansén-Haug.

152. Maanpuolustuskurssi on kokouksissaan päättänyt järjestää vuosittain kaksi kurssitapaamista, keväällä ja syksyllä.

Tämän vuotuisen kevään tapaamiseen kokoonnuimme reilun kymmenen hengen voimin toukokuun loppupuolella Lopen Räyskälän alueella. Kurssitapaamisen vierailujen kohteina Lopella olivat Viestirykmentin harjoitus, Marskin Maja ja Räyskälän Ilmailukeskus. Tapaamisen ajankohdaksi oli vahvistunut ViestiR:n komentajan sekä muiden isäntien

kanssa käytyjen keskustelujen tuloksena keski-
viikko 23. ja torstai 24.5.

Aloitimme tapaamisen kokoontumisella Riihimäen Rautatieasemalla, josta siirryimme Maanpuolustuskurssien järjestämällä yhteiskuljetuksella Lopelle. Räyskälän Ilmailukeskuksen ravintolassa nautitun lounaan jälkeen tutustuimme iltapäivän aikana Viestirykmentin Aliupseerikoulun Järjestelmäharjoitukseen Räyskälän leirialueen maastossa. Saimme samalla tutustua puolustusvoimien kenttäviestijärjestelmiin ja maapuolustuksen uunituoreisiin johtamispaikkajärjestelmiin, MAPU-hankkeen johtamispaikkojen kontti- ja telttaratkaisuihin. Tutustumisen päätteeksi ojensi kurssin oltermanni Kari Airaksinen Viestirykmentin Aliupseerikoululle 152. MPK:n kurssimitalin muistoksi vierailustamme.

Harjoituksen tutustumisen jälkeen siirryimme iltapäivän lopulla Marskin Majalle, joka sijaitsee myös Lopella lähellä Räyskälän harjoitusalueetta. Vierailun historiallisella Marskin Majalla aloitimme museon tutustumisella, saimme asiantuntevan opastuksen Marskin Majan historiaan ja nykyisyyteen. Päivän ja historian pölyt pesimme pois Marskin Majan erinomaisessa saunassa. Lähes kaikki mukana olleet pulahivat myös järveen uimaan,

Kurssin 152 Oltermanni Kari Airaksinen mitalinluovutuspuhetta pitämässä

osa tälle kesälle ensimmäistä kertaa. Rauhallisen saunan jälkeen siirryimme Majan ravintolaan jossa nautimme Marskin perinneaterian siihen kuuluvine juomineen. Illallisen kuluessa talon isäntä, Teuvo Zetterman, kertoi Marskin ja hänen seurueensa ruokailuvälineistä ja tavoista sekä seremoniaan liittyneistä erikoisuuksista. Hienon illallisen lopuksi oltermani kiitti isäntää ja luovutti Marskin Majalle kurssimme mitalin. Vihdoin lähellä puolta yötä maltoimme siirtyä Räyskälän Ilmailukeskukseen motelliin yöpymistä varten.

Torstaina aamupäivällä pidimme lyhyen kurssikokouksen, jonka jälkeen tutustuimme toiminnanjohtaja Riku Rissasen opastuksella Räyskälä Säätiön ylläpitämään Räyskälän Ilmailukeskukseen ja sen toimintaan sekä nautimme vielä Ilmailukeskuksen ravintolassa lounaan ennen paluumatkalle lähtöä.

152. MPK:n tämän vuoden seuraavat tapahtumat ovat kurssin golfturnaus elokuulla ja syystapaaminen lokakuun alkupuolella Helsingissä.

Hannu Hansén-Haug

156. Maanpuolustuskurssi teki pienellä Wille Riekkisen johtamalla iskuryhmällä matkan Israeliin huhtikuun viimeisellä viikolla. Vietimme neljä yötä Jerusalemissa ja kolme Tiberiaksessa. Matkalla saimme erinomaisen hyvän käsityksen kristinuskon alkutaipaleesta sekä koko Lähi-idän historiasta, nykypäivästä ja tulevaisuuden haasteista. Viikko ei kuitenkaan ihan riittänyt siihen, että olisimme keksineet kestäviä ratkaisuja alueen monimuotoisiin ongelmiin. Kaiken kaikkiaan matka hartaushetkineen, illanviettoineen ja arvovaltaisia esitelmöitsijöitä kuunnellen historiallisilla paikoilla hyvässä seurassa oli virkistävä ja mielellänpainuva.

Ensi vuonna kurssitapaamisen ajankohdaksi on valittu 14.5.2013. Pääsihteerin uusi tehtävä on valittu 14.5.2013. Pääsihteerin uusi tehtävä on valittu 14.5.2013. Pääsihteerin uusi tehtävä on valittu 14.5.2013. Pääsihteerin uusi tehtävä on valittu 14.5.2013.

Pääsihteeri Veli-Pekka Parkatti

152. MPK:n kevään tapaamiseen kokoontuneet Marskin Majan portailla

Maanpuolustuskurssi 158 vieraili 75. Finnvera Oyj:ssä Helsingissä kurssiveljemme Pauli Heikkilän kutsusta. Vierailun aluksi työ- ja elinkeinoministeri Jyri Häkämies esitti laajan ajankohtaiskatsauksen kriisien maailmasta. Esityksessään ministeri kosketteli useita kansainvälisesti ja kansallisesti merkittäviä näkökohtia kuten sotilaallista maanpuolustusta, elintarvikehuoltoa, energiataloutta, kaivosteollisuutta ja talousongelmia. Ministerin esittämät ajatukset kirjoittivat monipuolisen ja vilkkaan keskustelun.

Ministerin alustuksen jälkeen Finnveran toimitusjohtaja Pauli Heikkilä esitteli yhtiön toimintaa, sen painopistealueita ja erityisesti Finnveraa koskettavia kehitysnäkymiä. Paulin seikkaperäinen ja havainnollinen esitys syvensi ja ennen kaikkea vahvisti kuulijoille Finnveran tärkeää roolia yritysrahoituksen ja vientitakuiden järjestelyissä. Alustuksen pohjalta käydyssä keskustelussa korostui mm. tarve saada aikaan Suomeen uusia, hyvien liikeideoiden pohjalte rakentuvia yrityksiä korvaamaan supistuvia toimialoja.

Onnistuneen vierailun tiimoilta kurssin edustajat esittivät ministerille ja isännälle lämpimät kiitokset. Vierailusta jäi niin sanotusti hyvä maku suuhun, mitä edesauttoi maukas iltapala.

Pertti Simola

161. Maanpuolustuskurssin kurssitapaaminen järjestettiin 16.8. Uudenmaan Prikaatissa.

164. Maanpuolustuskurssi kokoontui Täydennyskurssinsa aattona 24.5. puolustusministeriössä kurssimme emännän pääsihteeri Heli Santalan emännöimänä ja kurssiveljemme hallintojohtaja Hannu Antikaisen isännöimänä. Tilaisuuteen osallistui 24 kurssisisarta ja -veljeä.

Tilaisuuden aluksi kuulimme Hannu Antikaisen mielenkiintoisen esitelmän ministeriön rakennuksesta, jonka paikalle piti alun perin rakentaa keisarillinen teatteri. Sen tilalle alettiin kuitenkin rakentaa vuonna 1819 C.L. Engelin suunnittelemaa Suomen Kaartin kasarmialuetta, jonka upseerikasarmiksi nykyinen puolustusministeriön rakennus valmistui vuonna 1822. Rakennus tuhoutui täydellisesti helmikuussa 1944 kun viereiseen pääesikun-

nan rakennukseen osuneen pommin seurauksena rakennus paloi niin, että vain tiilestä rakennetut osat jäivät pystyyn. 1950-luvun aluissa rakennus päätettiin peruskorjata puolustusministeriön toimitiloiksi, jolloin alkuperäisestä upseerikasarmista jäivät jäljelle vain korjatut ulkoseinät. 2000-luvulla rakennuksen tekniikka peruskorjattiin nykyaikaiselle tasolle. Muun muassa jokaisessa huoneessa on huonekohtainen mahdollisuus ilmastoinnin ja lämpötilan säätämiseen. Esitelmän päätteeksi teimme kierroksen rakennuksessa tutustuen myös ministerin työhuoneeseen.

Seuraavaksi siirryimme Gorni Dubnikin muistomerkin kautta Vartiotupa kuulemaan kansliapäällikkö Arto Rädyn perusteellisen katsauksen puolustushallinnon ajankohtaisiin asioihin. 164. Maanpuolustuskurssin internaattivaihe toimeenpantiin Porin Prikaatissa Arto Rädyn toimiessa prikaatin komentajana ja kurssimme oli erityisen otettu siitä, että kansliapäällikkö saapui puhumaan meille. Selväksi tulivat niin turvallisuusympäristön ja yhteiskunnallisen kehityksen kuin puolustuksen voimavarojenkin vaikutukset puolustusvoimauudistuksen välttämättömyyteen. Saimme myös kuulla, että uudistus tuottaa parhaan mahdollisen tuloksen, mutta muutos ei kuitenkaan ole ehkä riittävä 2020-lukua ajatellen. Niinpä poliittisella johdolla riittää edelleen päätettävää puolustuksesta uudessa turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa siitä huolimatta, että puolustusvoimauudistus on juuri käynnissä.

Käydyssä keskustelussa käsitelimme muun muassa Islannin ilmailuvallontaan osallistumista, yhteistyötä Venäjän kanssa ja muutoksen keskellä olevan hallinnonalan henkilöstön jaksamista. Yhteenvedossa kansliapäällikkö teki selväksi, että Suomi tarvitsee kaikissa tilanteissa sotilaallisen ennalta ehkäisykyvyn ja sen lisäksi tarvittaessa mobilisoitavan koko valtakunnan puolustamiseen riittävän torjuntavoiman. Nyt näköpiirissä olevilla voimavaroilla tämä tulee haasteelliseksi 2020-luvulla ja tällöin poliittisen johdon on tarkistettava joku tai jotkin nykyisistä puolustuksen peruspilareista, jotka ovat yleinen asevelvollisuus, sotilaallinen liittoutumattomuus, koko valtakunnan puolustaminen ja kansainvälinen yhteistyö. Lopuksi

kansliapäällikkö esitti huolensa nykyisestä kehityksestä, jossa osaavan henkilöstön rekrytointi voi olla tulevaisuudessa haasteellista puolustusvoimien joutuessa nyt myös irtisanomaan henkilöstöään.

Illan päätteeksi nautimme Vartiotuvan keittiöhenkilökunnan valmistaman herkullisen päivällisen iloisen ja vilkkaan keskustelun merkeissä. Lopuksi päädyimme yksimielisesti järjestämään seuraavan tapaamisen kurssisisareme Nato-suurlähettiläs Pia Rantala-Engbergin emännöimänä Brysselissä keväällä 2013. Kurssi esittää lämpimät kiitokset kansliapäällikkö Rädylle sekä Helille ja Hannulle erinomaisen informatiivisesta ja maukaasta tapaamisesta.

Tapani Hyötyläinen

169. Maanpuolustuskurssi tutustui 24.5. Tampereella maavoimien materiaalilaitokseen, puolustusvoimauudistukseen ja Millog-yhtiöön. Heikki Härtsälle ja Millogille lämpimät kiitokset Hatanpään järjestelyistä. Kävimme myös poliisimuseossa, jossa erityiskohteenamme oli Supo-näyttely. Poliisihistorian lisäksi pääsimme keskustelemaan ajankohtaisista asioista Supon Tampereen toimiston päällikön kanssa. Vierailu päätettiin Aitovuoren uumeeniin Satakunnan Lennoston pääjohtokeskukseen, jossa lennoston komentaja Kim Jäämeri ja pääjohtokeskuksen päällikkö Janne Rautakorpi esittelivät lennoston operatiivista toimintaa ja sitten lopuksi demonstroivat operaatiokeskuksessa valvonta- ja taistelunjohtotoiminnan.

Kurssikokouksessa päätimme seuraavaksi tutustumiskohteeksi Pietarin pe-su 17.–19.8. viikonloppuna.

Jarmo Lindberg

173. Maanpuolustuskurssin matka suuntautui 10.–11.5. Tampereelle. Tutustumiskohteina oli muun muassa Puolustusvoimien teknillinen tutkimuslaitos, Maavoimien materiaalilaitos ja museokeskus Vapriikki.

178. Maanpuolustuskurssi jatkoi aktiivista toimintavuottaan suuntaamalla 2.8. Haminaan Reserviupseerikoulun johtajan, kurssiveli Vesa Kangasmäen kutsumana.

RUK:n toiminnan ja tulevaisuuden näkymien esittelyn jälkeen tutustuimme RUK-museoon. Mielenkiintoinen ja antoisa päivä huipentui Hamina Tattoon kutsuvierasesityk-

seen Bastionin illassa. Loistava esitys, maistuva tarjoilu mieleen jäävine kertaussjärjestelyineen ja hyvää seuraa; siinä hienon yhdessäolopäivän elementit. Kiitokset Vesalle ja mukana olleille kurssilaisillemme; seuraava tapaaminen on jälleen sovittuna.

Ari Uusikartano

181. Maanpuolustuskurssi tutustui Merisotakouluun 21.5., jatkokurssinsa aattona. Kommentajakapteeni Hannu Roponen esitteli Merisotakoulun toimintaa ja tiloja Suomenlinnan Pikku-Mustasaarella. Kuulimme myös, miten puolustusvoimauudistus edistää ja keskittää Merisotakoulun tutkimuksellista toimintaa. Vierailun päätteeksi kurssilaiset pääsivät nauttimaan Merisotakoulun kuuluisan saunan pehmeistä löylyistä.

Pihla Allos

186. Maanpuolustuskurssi tapasi yleisurheilun EM-kisoissa Antti Pihlakosken isännöimänä 28.6. Kurssi tutustui Kisatorin ohjelmaan, jonka jälkeen seurasimme muun muassa Ari Mannion pronsistaistelua ja aitiopaikoilta naisten pituusfinaalia.

Torsti Astrén

186. MPK:n tapaamiseen osallistuneita Paavo Nurmen patsaan juurella

Maanpuolustuskurssi 192 kokoontui sisäisen turvallisuuden työryhmän johdolla Raumalla 31.5. Isäntänä oli kurssiveli Hannu Asumalahti. Kiitokset myös tällä foorumilla. Hannun johdolla kuulimme rautaisannoksen Rauman historiasta ja nykyisistä menestystekijöistä. Tutustumiskohteet paperitehdas ja ennen kaikkea satama olivat vaikuttavia tunnusluvuiltaan ja työmenetelmiltään. Poissolijat saivat ensimmäistä kertaa reaaliaikaisen rintamaraportoinnin FB:ssä. Illallispöydän antimisiin viitaten, voidaan kuitenkin todeta,

että osallistuminen kannattaa aina. Syksyllä tavataan.

Petteri Tervonen

MPK 193 Nimbäl Turkkuses

Valtakunnallinen Maanpuolustuskurssi 193 tutustui noin puoleentoista kymmenen kurssilaisen voimin Turun seudun maanpuolustukselliseen ja historialliseen antiin toukokuun lopun kokoontumisessaan.

Päivä aloitettiin maan pahamaineisimman vankilan, vanhan Kakolan, kierroksella mainion oppaan, Markku Laakson, johdatuksella.

Seuraava etappi oli Saaristomeren Meripuolustusalueeseen tutustuminen sen komentajan, kommodori Timo Ståhlhammarin ytimekkäällä opastuksella. Hän kertoi kurssille muun muassa valmistumassa olevan kolmen aluksen miinantorjuntalaivueen merkityksestä Meripuolustusalueen kyvykkyyksien kohottajana.

Kurssin päivä huipentui yhteiseen päivälliseen ja illanviettoon Turun kaupungin edustustila Villa Solissa Katariinanlaaksossa.

Pääkiitos hienosta yhteisestä päivästä kuuluu kurssitoverille ja turkulaiselle valtiopäivämiehelle Petteri Orpolle.

Kauko Ollila

197. Maanpuolustuskurssin vuoden 2012 toinen kurssitapaaminen järjestettiin 5.6.

Nordean Vanhassa pankkialissa Helsingin keskustassa. Emäntänä toimi kurssisisareme, varatoimitusjohtaja Sara Mella. Tapaamisessa saimme nauttia Nordean pääekonomisti Roger Wessmanin markkinakatsauksesta, emäntämme Saran tietoisesta Nordean asemasta ja tulevaisuudennäkymistä sekä edustuskeittiön loihittamasta erinomaisesta buffetpäivällisestä.

Petteri Korvala, 197. MPK:n pääsihteeri

198. Maanpuolustuskurssin ensimmäinen kurssitapaaminen järjestettiin 12.3. Elisa Oyj:n tiloissa Pasilassa. Tapaamisen isäntänä toimi kurssimme oltermanni, johtaja Pasi Mäenpää.

Tapaamisen teemana oli, kuinka Elisa on valjastanut tietoverkot sekä uudet teknologiat turvallisuuden ja tuottavuuden tueksi. Tilaisuudessa saimme kuulla toimitusjohtaja Veli-Matti Mattilan ja kenraalimajuri Jaakko Oksasen asiantuntijaesitelmät.

Seuraava tapaaminen toteutui 6.6. Kone Oyj:n vieraana ensin Espoossa ja sitten Tytyrin kaivoksessa. Isäntänämme toimi Keski- ja Pohjois-Euroopan aluejohtaja Ari Lehtoranta. Tapaaminen alkoi toimitusjohtaja Matti Alahujan esitelmällä, jonka teemana oli: Miten KONE kehittää kilpailukykyään. Yrityksen

198.MPK:n tapaamisen osallistajat 350 metriä maan alla Koneen korkeiden hissien testilaboratoriossa.

suorituskyvyn osatekijät kirjoittivat vilkkaan keskustelun.

Tytyrin kaivoksessa tutustuimme Koneen korkeiden rakennusten hissien testilaboratorioon, joka on rakennettu vanhaan kaivoskuiluun. Tilaisuus päättyi syvällä maan uumenissa ruokailtuun illalliseen.

Kiitos isännille upeista ohjelmista ja järjestelyistä sekä maukkaista tarjoiluista.

Kurssin joukkue osallistui 28.5. ensimmäistä kertaa Maanpuolustusgolfiin tutustumis- mielessä, jos toki tarkoitus oli myös kilpailla tosissaan. Tuloksena oli osallistujien mielestä hieman yllättävä voitto joukkueella Jukka Harju (kapteeni), Anni Rimpiläinen, Seppo Rinta ja Tapani Mäkinen.

Jussi-Petri Hirvonen

199. Maanpuolustuskurssi piti ensimmäisen kokoontumisensa perjantaina 8.6. Suomenlinnan Merisotakoulussa, jossa kurssiveli Sakari Martimo isännöi vierailua. Tilaisuuden ohjelma oli rakennettu ”Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina”-teeman ympärille. Isännän päivitettyä osallistujat Puolustusvoimauudistuksen viimeisiin käänteisiin ja Merisotakoulun nykytilanteeseen, luennoi emeritusprofessori Ohto Manninen Suomenlinnan ja Helsingin tapahtumista Ruotsin vallan ajalta nykypäivään. Tämän aiheeseen johdatuksen jälkeen seurueen miehet pääsivät tutustumaan Ehrensvärd museoon ja tykkisluuppiin, eli 1700-luvun tykkiveneeseen. Naisten ensimmäinen tutustumiskierroksen kohde oli Merisotakoulun vähintään Suomen suurin

199. MPK Suomenlinnan upseerikerhon portaikossa

**Vaasan läänin
Maanpuolustusyhdistyksen ry –
Vasa läns Försvarsörening rf**

Uusia jäseniä ja toimintaa

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto ja Länsi-Suomen sotilasläänin esikunta järjestivät Kokkolan kaupungintalolla 21.–25.5. alueellisen maanpuolustuskurssin nro LSSAVI 8/2012.

Kurssille oli kutsuttu 50 henkilöä. Yhdistyksemme puheenjohtaja kävi esittelemässä kurssilaisille yhdistyksemme toimintaa. Lisäksi kaikille jaettiin kurssin päätöstilaisuudessa yhdistyksemme sihteerin tekemä selvitys yhdistyksemme toiminnasta ja tavoitteista. Nyt on kurssilaisista liittynyt yhdistyksemme jäseneksi 12 henkilöä. Kaikki jäsenemme saivat jäsenetuna myös Maanpuolustus-lehden.

Yhdistyksen syysretki tehdään tiistaina 9.10.2012 Ilmasotakouluun ja Keski-Suomen Ilmailumuseoon Tikkakoskelle.

Yhdistyksen vuosikokous pidetään tiistaina 23.10.2012 klo 18:30 Vaasan Osuuspankin Kukkaistalossa Vaasassa.

Mauri Volama

puusauna. Ensimmäisten kohteiden tultua tuksi vaihtoivat miehet ja naiset rastipaikkoja. Ilta päätettiin Suomenlinnan upseerikerholla eri aikakausien meriupseerin muotokuvien katveessa maittavaan illalliseen, jonka innoittamina Kari ja Juho kutsuivat kurssin seuraavan kerran kokoon syksyllä Arkadianmäelle. Ilta-auringon laskiessa Itämereen vei lautta osallistujat takaisin nykypäivään ja Helsingin keskusta.

Parhaat kiitokset Sakarille ja Merisotakoululle erinomaisista järjestelyistä!

199. MPK pääsihteerini Tatu Mikkola

Maanpuolustuskurssi 201 kokoontui ensimmäistä kertaa kurssin päättymisen jälkeen Elisän tiloissa Pasilassa 31. toukokuuta. Vierailua isännöi tuotantojohtaja Timo Katajisto. Kurssimme sai tutustua kattavasti konkreettisesti pilvipalveluiden nykysovelluksiin ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Tilaisuus huipentui maittavaan illalliseen pilvien tuntuun. Parhaat kiitokset Timolle erinomaisen kurssitapaamisen järjestämisestä.

Kurssin seuraava tapaaminen on 22.11.2012 Nordean vanhassa pankkitalossa.

Pääsihteerini Vesa Valtonen

201. MPK kurssilaiset kuuntelemassa Elisän toimitusjohtajan Veli-Matti Mattilan tervetulo- toivotusta. Eturivissä toinen oikealta vierailuisäntämme Timo Katajisto

Maailman puhtaimmat verkot!

Soneran verkot ovat tutkitusti Suomen ja koko maailman puhtaimmat: niissä liikkuu vähiten haittaohjelmia.*

Tämä on Soneran aktiivisen ja pitkäjänteisen tietoturvatyön ansiota. Soneran palveluilla on jo useita kansainvälisiä tietoturvasertifikaatteja, jotka täyttävät tiukimmatkin vaatimukset. Ota yhteyttä, niin kerromme lisää.

www.sonera.fi/yrityksille

* Viestintäviraston haittaohjelmistotilasto, Microsoft Security Intelligence Report 2011, OECD:n raportti 2010

TeliaSonera. Paikallisesti kansainvälinen, palveluksessasi.

Etelä-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Anneli Niskanen
Purulantie 3
50350 NOROLA
040 519 0881
anneli.niskanen@surffi.fi

Kanta-Hämeen Maanpuolustusyhdistys
Mikko Kero
Aurinkokatu 5 B 39
13110 HÄMEENLINNA
040 575 9997
expomus@saunalahti.fi

**Keski-Suomen
Henkisen Maanpuolustuksen Liitto ry**
Sirku Laurila
Kolikkotie 5 A 10
40320 JYVÄSKYLÄ
050 68186
sirku.laurila@kojamo.fi

Kymen läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Lehtori Paavo Mikkonen
Keskikoskentie 4 A 3
46800 MYLLYKOSKI
044 550 9375
paavo.mikkonen@pp.inet.fi

Lapin läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Johtaja Jari Aalto
Lapin aluehallintovirasto
PL 8002
96101 ROVANIEMI
040 520 0486
jari.aalto@avi.fi

Oulun läänin Maanpuolustusyhdistys ry
Pelastusylitarkastaja Tom Tallberg
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
PL 293
90101 OULU
0400 159 789
tom.tallberg@avi.fi

Pirkanmaan Maanpuolustusyhdistys ry
Kristina Alho
Arkkitehdinkatu 18 A 10
33720 TAMPERE
040 833 8490
kisse.alho@elisanet.fi

Pohjois-Karjalan Maanpuolustusyhdistys ry
Majuri Arto Jeskanen
Pohjois-Karjalan Alue toimisto
PL 5
80791 KONTIORANTA
0299 434 161
pkarmpy@gmail.com

Pohjois-Savon Maanpuolustusyhdistys ry
Majuri Jyrki Ryhänen
Pohjois-Savon alue toimisto
PL 1080
70111 KUOPIO
0299 435 310
psavmpy@gmail.com

Päijät-Hämeen alueen Maanpuolustusyhdistys ry
Toiminnanjohtaja Tuija Nummela
Suojalantie 21
12130 MOMMILA
050 544 8682
tuija.nummela@phnet.fi

Satakunnan Maanpuolustusyhdistys ry
Hannu Aho
Peltopyyntie 22
28200 PORI
044 363 7011
hannu.aho@pp4.inet.fi

Uudenmaan Maanpuolustusyhdistys ry
Sihteeri Aili Lamminen
Koroistentie 3 B 25
00280 HELSINKI
040 199 0755
allu.lamminen@umpy.fi

**Vaasan läänin Maanpuolustusyhdistys ry –
Vasa läns Försvarsörening rf**
Marja-Liisa Tenhunen
Ajurintie 6
67100 KOKKOLA
044 725 0010
marja-liisa.tenhunen@anvianet.fi

Varsinais-Suomen Maanpuolustusyhdistys ry
Pelastustarkastaja Pirjo Tuominen
Lounais-Suomen Aluehallintovirasto
PL 22
20801 TURKU
040 539 1024
pirjo.tuominen@avi.fi

"Oikotie yhteiskunnan huipulle"

Maanpuolustus

Maanpuolustus on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä lehti, jonka jakeluun kuuluvat mm. kaikki valtakunnallisen maanpuolustuskursin käyneet. Lehden levikki on 12 000 kappaletta.

Maanpuolustus on kokonaisturvallisuuden ajankohtaisiin aiheisiin teemanumeroitain syvennyvä julkaisu, joka tarjoaa yritykselle kanavan antaa täsmätietoa korkealaatuisista tuotteistaan ja palveluistaan suoraan yhteiskunnallisille vaikuttajille. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1966.

Hinnasto

Ilmoitushinnat nelivärisenä:

3. kansi eli takakannen sisäpuoli	1200 €
Kokosivuilmoitus	1000 €
½ sivu	600 €
¼ sivu	300 €

<p>1/1 SIVUN MAINOS 170 x 250 mm</p> <p>1 000 €</p>	<p>1/2 SIVUN MAINOS 125 x 170 mm</p> <p>600 €</p>	<p>leikkuuvarat 3 mm joka sivulle</p>
	<p>1/4 SIVUN MAINOS 125 x 80 mm</p> <p>300 €</p>	

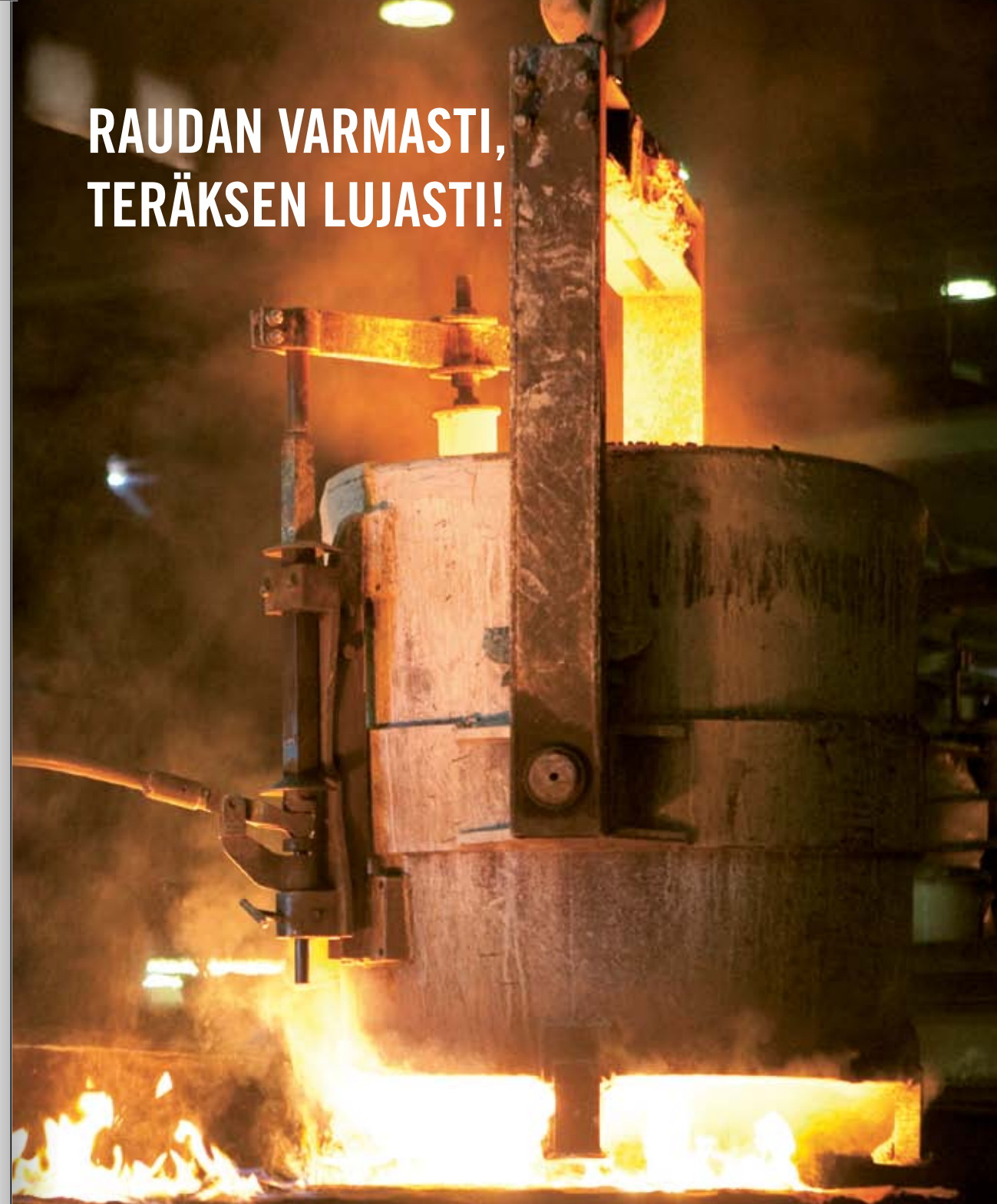
Ilmoitustila on varattavissa jo nyt.

Ilmoitustilan varaukset sekä tiedustelut:
Toimituksen sihteeri Anita Pursiainen
maanpuolustuskurssiyhdistys@gmail.com
040 149 3649

Aineistopäivämäärät (alustavat)

Vuoden	1. lehden aineisto	31. tammikuuta mennessä
	2. lehden aineisto	30. huhtikuuta mennessä
	3. lehden aineisto	20. elokuuta mennessä
	4. lehden aineisto	22. lokakuuta mennessä

RAUDAN VARMASTI, TERÄKSEN LUJASTI!

ASENNUSVALMIIT RAUTA- JA TERÄSKOMPONENTIT

// suunnittelut // valut // koneistukset // tarkastukset
// pintakäsittelyt // osakokoonpanot

 Leinovalu Oy
1898

Leinonkatu 5, 24100 Salo, FINLAND
Tel. +358 (0)2 77 500, fax +358 (0)2 77 5022
leinovalu@leinovalu.fi, www.leinovalu.fi

Itella Green

ISSN 0357-2080
Edita Prima Oy, Helsinki 2012